

MØTEINNKALLING

Utvalg: BEIARN KOMMUNESTYRE
Møtested: Kjellerstua Beiarn Sykehjem
Møtedato: 17.02.2020 **Tid:** 09:00

Eventuelt forfall meldes til tlf. 75569000
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Innkalte:

Funksjon	Navn	Forfall	Innkalt for
Leder	Monika Sande		
Nestleder	André Kristoffersen		
Medlem	Rune Jørgensen		
Medlem	Anders Forstun		
Medlem	Audgar Roald Carlsen		
Medlem	Marit Cicilie Moldjord		
Medlem	Tom Forstun Antonsen		
Medlem	Line Trones		
Medlem	Iris Skoglund		
Medlem	Håkon André Nordberg Sæther		
Medlem	Linda Tove Tverrånes Moen		
Medlem	Gisela Beate Engholm		
Medlem	Torbjørn Grimstad		
Medlem	Frank Einar Vilhelmsen		
Medlem	Espen Erling Karlsen		

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Tittel
		REFERATER
1/20	20/192	GODKJENNING AV PROTOKOLL - KOMMUNESTYRET
2/20	20/36	VALG AV REPRESENTANT TIL STORGLOMFJORDFONDET
3/20	19/103	VALG AV MEDDOMMERE

- 4/20 20/16
KONTROLLUTVALG - VALG AV NYTT MEDLEM
- 5/20 19/656
**HØRING OM FORSLAG TIL ENDRINGER I MOTORFERDSELLOVEN
OG FORSKRIFT FOR BRUK AV MOTORKJØRETØY I UTMARK OG
PÅ ISLAGTE VASSDRAG**
- 6/20 20/50
**FORSKRIFT OM JAKT OG MINSTEAREAL FOR JAKT PÅ ELG OG
RÅDYR**
- 7/20 19/4
**PLANSTRATEGI OG PLANPROGRAM KOMMUNEPLANENS
SAMFUNNSDEL 2020 - 2030**
- 8/20 20/111
ORDFØRERKJEDE
- 9/20 20/139
**PLAN FOR PERSONELL SOM HAR DELTATT I INTERNASJONALE
TJENESTER**
- 10/20 20/190
BEREDSKAPSPLAN FOR PANDEMISK INFLUENSA

Dokumentene legges ut til offentlig ettersyn på Biblioteket og Servicetorget i Beiarn kommune.

Beiarn kommune, 10.02.2020

Monika Sande
Ordfører

REFERERES FRA DOKUMENTJOURNAL

Dato: - Utvalg: KST Beiarn Kommunestyre

Saksnr Løpenr	Regdato Navn Innhold	Avd/Sek/Sakb	Arkivkode
16/1041-62 6248/19	27.12.2019 Iris Salten IKS PROTOKOLL FRA MØTE 8. NOVEMBER 2019 TILSYN SALTEN IKS OG SALTEN BRANN IKS	BK//MS	255
20/110-4 605/20	03.02.2020 SAKSPROTOKOLL - HAVBRUK	BK//OPN	U01

Representantskapet – Iris Salten IKS.

Protokoll fra møte 8. november 2019.

Møtet startet kl.09.30 i bystyresalen i Bodø.

Representantskapets nestleder Ida Marie Pinnerød hilste velkommen. Det ble foretatt navneopprop. Følgende var til stede:

	Representanter	
BEIARN KOMMUNE	Monika Sande	V
	Torbjørn Grimstad	V
BODØ KOMMUNE	Ida Marie Pinnerød	V
	Ole Henrik Hjørtøy	v
FAUSKE KOMMUNE	Marlen Rendall Berg	V
	Trine Nordvik Løkås	V
GILDESKÅL KOMMUNE	Bjørn Magne Pedersen	V
	Ida K. Heen.	Forfall
HAMARØY KOMMUNE	Britt Kristoffersen	Forfall
	Jan Folke Sandnes	V
MELØY KOMMUNE	Mette Bjørnvik	V Vara for Sigurd Stormo
	Jim Helge Andersen	V
SALTDAL KOMMUNE	Sverre Breivik	V
	Jim Hansen	V
STEIGEN KOMMUNE	Wibeke Aasjord Juul	V
	Øystein Laxaa	V
SØRFOLD KOMMUNE	Gisle Erik Hansen	V
	Kolbjørn Mathisen	Forfall.

For øvrig møte:

STYRET Ragnar Pettersen, styreleder
ADMINISTRASJON Leif Magne Hjelseth
 Harald Østbø
 Bjørn Ove Moum
 Arnt E. Pedersen
 Monika Novik Tennfjord
 Ingrid Schistad Berg
 Øvrig: Geir Mikkelsen.
 Anne Holm Gundersen
 Katalin Nagy
 Per Gunnar Pedersen
 Ivar Hogstad

16/1041	62	6248	19
255			
MS			

Sak 19/13 Fortegnelse over representantskapets medlemmer.

Fortegnelse over representantskapets medlemmer går frem av oversikten over.

Representantskapet er vedtaksberettiget.

Sak 19/14 Godkjenning av innkalling til generalforsamling/ Valg av møteleder.

Innkalling ble godkjent.

Ida Marie Pinnerød ble valgt til å lede møtet.

Sak 19/15 Valg av deltagere til å underskrive protokollen fra møte.

Vedtak;

Bjørn Magne Pedersen og Monika Sande underskriver protokoll.

Sak 19/16 Økonomiplan for 2020 til 2023.

Før behandling av økonomiplan og budsjett ble det gitt tre presentasjoner.

- Informasjon om Iris v/ administrerende direktør Leif Magne Hjelseth.
- Satsingene på Vikan v/ daglig leder Iris Produksjon Harald Østbø.
- Økonomiplan og budsjett v/ administrerende direktør Leif Magne Hjelseth.

Utsendt saksfremlegg ble behandlet.

Vedtak:

Representantskapet i Iris Salten IKS vedtar økonomiplan for 2020 til 2023.

Sak 19/17 Budsjett for 2020.

Utsendt saksfremlegg ble behandlet.

Vedtak:

1. Representantskapet vedtar fremlagt forslag til budsjett for 2020.
2. Representantskapet vedtar investeringer for 2020 som fremlagt.
3. Representantskapet vedtar fremlagt forslag til gebyrregulativ i budsjettforslaget.

RENOVASJONSGBYR 2020

Husholdningsgebyr	Gebyr 2019 ex mva	Gebyr 2020 ex mva	Gebyr 2020 inkl mva
Drønngebyr	2 183	2 282	2 882
80 liter	2 103	2 282	2 882
130 liter	2 354	2 555	3 163
180 liter	2 605	2 879	3 590
240 liter	2 882	3 148	3 835
310 liter	3 454	3 748	4 685
500 liter	5 757	6 240	7 800
650 liter	7 684	8 229	10 260
780 liter	9 610	10 342	11 877
Pr m ³ i containere	11 915	12 927	16 159

«Underground» Antall abonnenter	Gebyr 2019 ex mva	Gebyr 2020 ex mva	Gebyr 2020 inkl mva
40 - 50	2 103	2 282	2 882
51 - 99	2 354	2 555	3 163
100 - 299	2 605	2 879	3 590
300 - 799	2 882	3 148	3 835
Nøkkelkort per stk	300	300	375

«over bakken» - abonnements Antall abonnenter	Gebyr 2019 ex mva	Gebyr 2020 ex mva	Gebyr 2020 inkl mva
Over 10		2 282	2 882
5 til 10		2 555	3 163
Mindre enn 5		2 879	3 590
Nøkkelkort per stk		300	375

«Bæringstjenester» - underground	Gebyr 2019 ex mva	Gebyr 2020 ex mva	Gebyr 2020 inkl mva
Nye BRL og samler	48 000	48 000	61 250
Erstatte BRL og samler	25 000	25 000	31 250

2

RENOVASJONSGBYR 2020.

Andre betalingstjenester	Gebyr 2019 ex mva	Gebyr 2020 ex mva	Gebyr 2020 inkl mva
Gullsøk inkl. levering (ny søk)	75	75	96
Arbeidsøkt (ny søk)	107	107	206
Husholdningsplassøkt pr. rull	16	16	20
Måtefellesposter pr. rull	gratis	gratis	gratis
Henting av avfallsdunk (oppn 18 m fra veikant) pr. år	1 140	1 140	1 425
Henting av avfallsdunk fra 19 m - 20 m pr. år	2 280	2 280	2 850
Henting av dunk på 4 hjul (oppn 10 m pr. år)	1 365	1 365	1 680
Henting av dunk på 4 hjul fra 10 m - 20 m pr. år	2 700	2 700	3 367
F/i henting ved nedsett bevegelsesvne inntil 20 m pr. år	gratis	gratis	gratis
Montering av høytrykksjonals i dunk	462	462	584
Tap av nøkkel eller elektronisk til lås eller grunnjonals	300	300	375
Opprøystilskudd pr. tonn	3 821	3 821	4 776
Frødrag ved hjemmekompostering	200	200	251
Ferskbløtting pr. rull pr. dunk	00	00	00
Dunkbytte på nettsadresse	304	304	380
Dunkbytte på miljøorg	gratis	gratis	gratis
Bytting av dunk 130 l i stedet for 40 l glassdunk	304	304	380
Dekk med og uten felg	101	gratis	gratis

Gebyr for økstralømming	Gebyr 2019 ex mva	Gebyr 2020 ex mva	Gebyr 2020 inkl mva
Tilberedningsgebyr	125	135	169
80 l	135	147	183
130 l	188	192	227
180 l	212	230	288
240 l	216	226	283
310 l	330	358	447
500 l	460	498	624
640 l	640	693	741
740 l	820	878	1 046
4 m ³ container	2820	3 088	3 832
8 m ³ container	5642	4 290	5 373
16 m ³ container	9105	5 530	6 904

Gebyr for typpigere lømming (bordfag spes med hø typpigere lømming grunnet lavt vann)	Gebyr 2019 ex mva	Gebyr 2020 ex mva	Gebyr 2020 inkl mva
80 l	433	502	627
130 l	686	667	703
180 l	647	633	702
240 l	668	660	806
310 l	804	826	1 031
500 l	1188	1 374	1 718
640 l	1963	1 810	2 283
740 l	1775	2 065	2 580
16 m ³ container	2388	2 944	3 566

3

PRISER MILJØTORG 2020.

HUSHOLDNINGSAVFALL - Anlegg med velt	Gebyr 2019 ex mva	Gebyr 2020 ex mva	Gebyr 2020 inkl mva
Minstepris	44	45	50,48
Restavfall	2 650	2730	3 412
Trosser over 100 kg	gratis	gratis	gratis
Øvrige fraktkost er gratis			

NERINGSAVFALL - Anlegg med velt	Gebyr 2019 ex mva	Gebyr 2020 ex mva	Gebyr 2020 inkl mva
Minstepris	44	45	50,48
Restavfall	2 650	2730	3 412
Skrotavfall	1 263	1200	1 613
Blandet papir (1299)	1 063	1116	1 365
Maltavfall (1111)	1 366	1307	1 748
Blandet trosser (skrot)	1 007	1037	1 267
Impregner (1149)			
Høstetavfall (1127)	402	414	517
Vinduer pr. stk.	210	216	271
Impregneret trevirke (114)	2 877	2903	3 704
Høstetavfall store (dieler etc.) pr. stk.	500	500	625
Kjølemotorkamer	200	200	250
Husholdningsavfall pr. stk.			
Dekk med og uten felg	176	181	227

HUSHOLDNINGSAVFALL - Anlegg uten velt	Gebyr 2019 ex mva	Gebyr 2020 ex mva	Gebyr 2020 inkl mva
Restavfall, minstepris inkl 100 l	64	66	82
Restavfall, fra 100 l til 200 l	126	130	163
Restavfall, fra 200 l til 400 l	193	198	248
Restavfall per m ³	385	397	498
Trosser over 1 m ³	gratis	gratis	gratis
Vinduer som ikke er ferdig avfall			
Levning uten restavfall			
Øvrige fraktkost er gratis			

NERINGSAVFALL - Anlegg uten velt	Gebyr 2019 ex mva	Gebyr 2020 ex mva	Gebyr 2020 inkl mva
Restavfall, ukomprimert per m ³	385	397	498
Bortsett avfall, ukomprimert per m ³	206	212	265
Impregneret virke per m ³	803	714	902
Vinduer, alle typer per stk.	208	214	266
Elernett avfall, per m ³	1253	1290	1 613
Kjølemotorkamer (dieler etc.) pr. stk.	500	515	644
Høstetavfall små			
Husholdningsavfall pr. stk.	200	206	258
Dekk med og uten felg	176	181	227

Ansvar for forbehold over all priser på næringssavfall kan endres i perioden

4

Sak 19/18 Valg av Valgkomite .

Valg av valgkomite ble gjort i møte.

Vedtak:

Representantskapet velger følgende valgkomite for 2 år.

- Ida Marie Pinnerød leder.
- Marlen Rendall Berg nestleder.
- Bjørn Magne Pedersen medlem.
- Gisle Erik Hansen 1. varamedlem
- Britt Kristoffersen 2. varamedlem

Sak 19/19 Tilskudd fra Iris fondet.

Prosjekter som skal få tilskudd fra iris-fondet var forberedt av styret i Salten Regionråd.

De hadde innstilt følgende:

Følgende prosjekter / satsinger anbefales gitt støtte fra Iris-fondet i representantskapets møte den 8. november 2019:

1. Næringsnettverket i Salten: «Kurspakken Start opp Salten» (kr. 1 125 000,- for perioden 2020 – 2021)
2. Salten Regionråd: «Samferdsel i Salten» (kr. 4 000 000,- for perioden 2020 – 2022)
3. Salten Friluftsråd: «Sykkel i Salten» (kr. 300 000,- for perioden 2019 – 2021)
4. Fauske kommune/ Fauna: «Sjunkhatten folkehøgskole» (kr 1 000 000,- i 2020. Det anbefales bevilgning av ytterligere 2 mill kr. for 2021 og 2022 dersom skolen realiseres).
5. Trainee Salten kr. 700 000,- Et årig støtte for 2020.

Vedtak:

Følgende prosjekter / satsinger anbefales gitt støtte fra Iris-fondet:

1. Næringsnettverket i Salten: «Kurspakken Start opp Salten» (kr. 1 125 000,- for perioden 2020 – 2021)
2. Salten Regionråd: «Samferdsel i Salten» (kr. 4 000 000,- for perioden 2020 – 2022)
3. Salten Friluftsråd: «Sykkel i Salten» (kr. 300 000,- for perioden 2019 – 2021)
4. Fauske kommune/ Fauna: «Sjunkhatten folkehøgskole» (kr 1 000 000,- i 2020. Det anbefales bevilgning av ytterligere 2 mill kr. for 2021 og 2022 dersom skolen realiseres).
5. Trainee Salten kr. 700 000,- Et årig støtte for 2020

Salg 19/20 Valg av midlertidig leder og nestleder til representantskapet.

Forslag om valg av midlertidig leder og nestleder til representantskapet ble tatt opp i møte av Monika Sande. Etter diskusjon gjorde representantskapet følgende enstemmige

Vedtak.

Frem til neste representantskap velges Sigurs Stormo som representantskapets leder og Britt Kristoffersen som representantskapets nestleder.

Vikan 8.11.19

Referent Leif Magne Hjelmseng

Bjørn Magne Pedersen

Monika Sande

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 03.02.2020
Sak: 5/20

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 20/110
Tittel: SAKSPROTOKOLL - HAVBRUK

Vedtak:

Sjømatproduksjon trenger kompetente arbeidstakere, og arbeidstakerne trenger gode lokalsamfunn som tilbyr gode skoler, trygge skoleveier, godt barnehagetilbud, et rikt kulturliv, idrettsarenaer og kritisk samfunnsinfrastruktur m.m. Sjømatnæringen må bidra i utviklingen av dette, gjennom et forutsigbart skattesystem der en andel av verdiskapingen blir igjen hos berørte kommuner.

Beiarn kommune mener at dagens særskattemodell med auksjoner av ny produksjonskapasitet bør videreføres, og at inntektene må fordeles slik Stortinget har vedtatt. I tillegg bør Havbruksfondet suppleres med en moderat produksjonsavgift som skal gå til vertskommunene. Innføring av en produksjonsavgift vil også stimulere til at kystkommunene i større grad kan legge til rette for ny næringsutvikling, nye arbeidsplasser og tilflytting.

Beiarn kommune støtter mindretallet i Havbruksskatteutvalget, men forventer en konkret avklaring og beslutning knyttet til innføringen av «en marginal produksjonsavgift» som går til vertskommunene, og da som supplement til det vedtatte Havbruksfondet. Det vises her til det som har vært framlagt og debattert i Stortinget. Beiarn kommune forventer næringens støtte til en slik avklaring. Størrelsen på avgiften som har vært foreslått og debattert må gjelde alle, ikke bare dem som frivillig benytter seg av statens salg av flere og utvidede produksjonsrettigheter i den kommunale sjøallmenningen. Næringens støtte vil også styrke båndene til vertskommunene, og dermed bidra til motivasjon og incitament som medfører tilrettelegging og videreutvikling av om bærekraftig vekst i oppdrettsnæringen, og levende lokalsamfunn.

Beiarn kommune vil hevde at havbruksnæringen ennå er ung og har behov for å bruke betydelige midler for å bidra til en bærekraftig utvikling som i mindre grad enn nå gjør skade på for eksempel villaksen. En eventuell innføring av grunnrenteskatt må derfor ha en skjermingsrente som er så høy at grunnrenten skattlegger en reell superprofitt. I dette ligger at egne utviklingsmidler til bærekraftiltak ikke skal inngå i grunnlaget for en eventuell grunnrentebeskatning.

Enstemmig vedtatt.

Behandling:

GODKJENNING AV PROTOKOLL - KOMMUNESTYRET

Saksbehandler: Karin Nordland Arkiv: 033
Arkivsaksnr.: 20/192

Saksnr.: **Utvalg** **Møtedato**
1/20 Beiarn Kommunestyre 17.02.2020

Rådmannens innstilling:

VALG AV REPRESENTANT TIL STORGLOMFJORDFONDET

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk Arkiv: NAVN
 STORGLOMFJORDFONDET
 Arkivsaksnr.: 20/36

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
3/20	Valgnemnd	03.02.2020
2/20	Beiarn Kommunestyre	17.02.2020

Valgnemndas behandling:

Innstilling til kommunestyret:

Som Beiarn kommunes representant i Storglomfjordfondet velges fra Beiarn

Saksordfører: Andre Kristoffersen.

Enstemmig vedtatt.

Rådmannens innstilling:

Som Beiarn kommunes representant i Storglomfjordfondet velges fra Beiarn

Saksutredning:

Beiarn kommune har en representant i Storglomfjordfondet. For tiden ivaretas vervet av Arne Larsen. Det er Meløy kommune som administrerer fondet og ansvarlig administrator etterspør nå hvem som skal være Beiarn sin representant fremover.

I forbindelse med nødvendig registrering i Enhetsregisteret og før neste møte i februar, vil han gjerne vite dette så snart som mulig.

Storglomfjordfondet ble etablert i forbindelse med kraftutbyggingen Statkraft stod for i perioden 1987 – 1994 og er et resultat av de konsesjonsvilkår regulanten ble pålagt da Lille og Store Glomvann skulle etableres som dam for utbyggingen og avrenningen fra et svært område skulle styres til kraftanlegget. Det finnes ikke lenger separate Lille- og Store Glomvann. Det er blitt til ett av nordeuropas største damanlegg for produksjon av elektrisk kraft.

Fondet var opprinnelig på 7 mill nok. Det er etablert egne regler for fondet som tør være rimelig godt kjent. Ulike interessenter til et geografisk område som for vår del avgrenses til Beiarelvas vestside, kan søke om økonomisk støtte til tiltak som faller inn under fondets formål.

VALG AV MEDDOMMERE

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk Arkiv: NAVN
 Meddommere
 Arkivsaksnr.: 19/103

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
1/20	Valgnemnd	03.02.2020
3/20	Beiarn Kommunestyre	17.02.2020

Valgnemndas behandling:
Innstilling til kommunestyret:

Fra Beiarn kommune innstilles følgende kandidater:

Til meddommere i tingretten:

Janne Berntsen
 Line O Strand
 Anette Myrvold Strand
 Tove Pauline Herstad Steinåmo

Anders Forstun
 Bent Ove Tollåli
 Frank R Movik
 Jørgen Storhaug

Til meddommere i lagmannsretten:

Hege Sæther
 Morten Hammer

Til meddommere i jordskifteretten:

Linda T Moen
 Marit Moldjord
 Espen Karlsen
 Marius Christensen Aspmo

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Håkon Sæther

Rådmannens innstilling:

Fra Beiarn kommune innstilles følgende kandidater:

Til meddommere i tingretten;

Til meddommere i lagmannsretten;

Til meddommere i jordskifteretten;

Saksutredning:

Fungerende meddommere til tingretten, lagmannsretten og jordskifteretten sitter frem til 31. desember 2020. Funksjonstiden er fire år.

I brev av 17. desember 2019 er kommunene orientert om valgordning, funksjonstid og om endringer i forskrift om domssogn og lagdømmeinndeling. Valg av meddommere for perioden 1. januar 2021 til og med 31. desember 2024 skal være ferdig innen 1. juli og domsstolene skal være varslet senest 14. september.

Behandling/vurdering:

Meddommere skal blant annet vandelsvurderes. Rutiner for dette er mottatt fra Politiet. Det vil blant annet av denne grunn ta noe tid fra lokalt valg gjøres til endelig varsel om aktuelle valg kan oversendes domsstolene.

Det er domsstolenes oppgave å legge inn bestilling på hvor mange meddommere de trenger. Vi kan ikke se å ha mottatt noen endringer på antallet, men henviser til dommstollovens § 67 som sier at meddommere skal ha «en allsidig sammensetning». Etter en landsomfattende undersøkelse og vurderinger gjennomført i 2018 finner Domsstoladministrasjonen det betimelig å betone at andelen yngre meddommere bør øke betraktelig. Kommunene bør også etterstrebe å velge flere meddommere med innvandrerbakgrunn for bedre å oppfylle § 67 om «en allsidig sammensetning».

Domsstoladministrasjonen peker til slutt på at det er en stor fordel om de meddommere som velges har en viss digital kompetanse av hensyn til arbeidsmåtene i de alminnelige domsstolene og i jordskifterettene.

Etter superingsvalg i 2016 ble følgende innstilt som kandidater til meddommere i tingretten:

Janne Berntsen

Line O Strand

Anette Myrvoll Strand

Tove P. Herstad Steinåmo

Rune Jørgensen

Morten Hammer

Frank R Movik

Jørgen Storhaug

Etter valg i 2016 ble følgende innstilt som kandidater til meddommere i lagmannsretten:

Hege Sæther
Frigg Ottar Os

Etter valg i 2016 ble følgende innstilt som kandidater til meddommere i jordskifteretten:

Linda Moen Tverrånes
Lise Øvernes
Kjell Antonsen
Marius Christensen Aspmo

Det orienteres om at Beiarn kommune i samme sak i 2016 valgte Ivar Sæther og Kari Anne Steinåmo til skjønnsmenn ovenfor Nordland Fylkeskommune.

KONTROLLUTVALG - VALG AV NYTT MEDLEM

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk Arkiv: NAVN
 Kontrollutvalg
 Arkivsaksnr.: 20/16

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
2/20	Valgnemnd	03.02.2020
6/20	Valgnemnd	17.02.2020
4/20	Beiarn Kommunestyre	17.02.2020

Valgnemndas innstilling:

Innstillingen legges fram i møtet.

Behandling/vedtak i Valgnemnd den 03.02.2020 sak 2/20

Valgnemnda fant ikke ny kandidat til erstatter for Tone Helbostad i Kontrollutvalget. Det innkalles til nytt møte tidlig morgen 17. februar i forkant av kommunestyremøtet. Der vil kandidat bli foreslått til erstatningsvalg slik at kommunestyret kan fatte endelig vedtak senere samme dag.

Enstemmig vedtatt.

Rådmannens innstilling:

Tone Helbostad er, etter at hun er blitt ansatt i Beiarn kommune, i henhold til kommunelovens § 23-1 bokstav f, utelukket fra valg til Kontrollutvalget. Hun fratrer med øyeblikkelig virkning sitt verv.

Som nytt medlem av Kontrollutvalget velges: _____

Som nestleder av Kontrollutvalget velges: _____

Saksutredning:

Beiarn Kommunestyre behandlet i møte 15.10.2019 sak 33/19, valg av kontrollutvalg og følgende vedtak ble fattet:

Som medlemmer av Kontrollutvalget for perioden 2019 – 2023 velges:

Terje Solhaug

Tone Kristin Helbostad (vår utheving)

Arne Larsen

Audgar Carlsen

Ågot Eide

Som varamedlemmer av Kontrollutvalget for perioden 2019 – 2023 velges:

*Karin Selfors
Anita Haugmo Trones
Lasse-Dan Jenssen
Odd Vebjørn Vold*

*Terje Solhaug ble valgt til leder og **Tone Helbostad ble valgt til nestleder** (vår utheving).*

Nyvalgt medlem av Kontrollutvalget, Tone Helbostad, er nå på nyåret blitt tilsatt i Beiarn kommune. Hun har etter dette henvendt seg til administrasjonen med spørsmål om hun er valgbar/habil til å fortsette i utvalget.

Etter en rask sjekk har Helbostad fått en foreløpig tilbakemelding fra administrasjonen om at hun nok ikke kan fortsette. Denne saken reises for å få valgt nytt medlem til Kontrollutvalget. I tillegg ber rådmannen om at utvalget presiserer konstituering iht kommunelovens §23-1, ved å velge hvem som skal være nestleder etter Tone Helbostad.

Bakgrunn:

Reglene om kontrollutvalg finner vi i kommuneloven av 22. juni 2018, der § 7-1 viser at kontrollutvalget skal velges allerede på det konstituerende møtet etter valg.

I § 23-1 er det oppstilt visse regler om forhold som tilhører denne saken. Herunder skal kommunestyret selv velge leder og nestleder. Utvalget konstituerer altså ikke seg selv og leder kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren.

I samme paragraf understrekes hvem som er utelukket fra valg og bokstav f) viser at ansatte i den aktuelle kommunen, selv om vedkommende har deltidsstilling, ikke er valgbar.

Rådmannens vurdering er altså at Tone Helbostad, etter at hun er blitt ansatt i Beiarn kommune, er utelukket fra valg til Kontrollutvalget i henhold til kommunelovens § 23-1, bokstav f. Valgnemnda bes innstille på/velge nytt medlem.

Vedtak i saken vurderes også å måtte avklare hvem som skal være nestleder i Kontrollutvalget. Dette i tråd med regelen om at kommunestyret selv skal velge leder og nestleder.

Kontrollutvalget har møte 7. februar. Valgnemnda oppfordres til å drøfte hvorvidt kommuneloven § 13, hasteparagrafen, skal komme til anvendelse i denne saken. Rådmannen minner i den sammenheng om at det ikke er vedtatt noe nytt og oppdatert delegasjonsreglement for Beiarn kommune. Etter rådmannens syn er det ikke noe i veien, verken i loven eller i gjeldende lokalt reglement, for at hasteparagrafen tas i bruk slik at Kontrollutvalgets møte 7. februar kan ha både valgt nestleder og nytt suppleringsvalgt medlem på plass.

Vedlegg:

Utskrift av reglene om valg til kontrollutvalg fra FKT (Forum for kontroll og tilsyn)

Til
- Kommunene
- Fylkeskommunene

Att.: Ordfører / fylkesordfører
Rådmann / fylkesrådmann
Byråd / fylkesråd
Saksansvarlig valgteknisk forberedelse
Ev. videresending til representanter for valglistene til kommune- og fylkestingsvalget

Beitramn Kommune		
Arkivnr.	Dok. nr.	Reg. nr./År
19/1372	1.	3552/19
01 JUL 2019		
Ark.kode P	033	
Ark.kode S		
Avdeling	Saksbeh.	OPN
Klassif. nr.	Grunnlegg	

Oslo, 1.7 2019

Valg av kontrollutvalg for perioden 2019–2023

Stortinget vedtok 22. juni 2018 en ny kommunelov. Mesteparten av den nye loven settes i kraft fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyret og fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019–2023, jf. kgl.res nr. 2062 av 20.12.2018. Dette gjelder blant andre kapittel 24 om kontrollutvalget.

Kontrollutvalget er ett av de få lovfestede utvalgene i kommunen/fylkeskommunen - et stadig mer sentralt utvalg, ikke minst på grunn av økt satsing på forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Det gjør også at kommunestyrene prioriterer utvalget høyere nå enn før. FKT ser det som en naturlig og gledelig utvikling.

Utvalget er ellers spesielt mht. hvem som kan velges. Vi fikk både i 2011 og i 2015 meldinger om feil ved valg av kontrollutvalg. Vi vil derfor gi noen råd og innspill før nytt utvalg skal velges i 2019:

Den nye kommunelovens bestemmelser om valg av kontrollutvalg

§ 7-1 Konstituerende møte i kommunestyret og fylkestinget

- Kontrollutvalget skal velges på det konstituerende møtet, etter valg av formannskap/fylkesutvalg, ordfører/fylkesordfører og varaordfører/fylkesvaraordfører.

§ 23-1 Kontrollutvalget

- Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget.
- Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren.
- Utvalget skal ha minst fem medlemmer.
- Minst ett medlem skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer.

Utelukket fra valg er

- a) ordfører og varaordfører
- b) medlemmer og varamedlemmer av formannskap eller fylkesutvalg
- c) medlemmer og varamedlemmer av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet. Medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret eller fylkestinget er likevel valgbare
- d) medlemmer av kommuneråd eller fylkesråd
- e) medlemmer og varamedlemmer av kommunestyrekomité eller fylkestingskomité
- *f) ansatte i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen (gjelder også deltidsstillinger)
- g) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- h) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefellesskap.

Kommunelovens regler om kjønnsmessig balanse gjelder også for kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets rolle i folkevalgtopplæringen

§ 22-1 om kommunestyrets og fylkestingets kontrollansvar

- Kommunestyret og fylkestinget har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens og fylkeskommunens virksomhet.

Derfor er det svært viktig at kontrollutvalgets funksjon og rolle gis god plass i folkevalgtopplæringen.

Basisopplæringen

Vi er kjent med at det i forkant av opplæringsdagen/ basisprogrammet i KS sitt folkevalgtopplæringsprogram 2019-2023, vil arrangeres formøte mellom kursleder fra KS og kommunen (ordfører og rådmann). FKT oppfordrer til at kontrollutvalgets sekretariat inviteres til møtet. Sekretariatet kan bidra med sin erfaring og gi gode tips om kunnskapsbehovet.

Hvis kontrollutvalget skal kunne gjøre en god jobb for kommunestyret, er det viktig at medlemmene kjenner hele den kommunale virksomheten. Basisprogrammet er i så måte en god anledning og kontrollutvalget bør få tilbud om å delta på opplæringen.

Folkevalgt dager

KS anbefaler at det arrangeres folkevalgt dager som kommer i tillegg til basisprogrammet. Her kan kommunen selv legge inn fordypninger i ulike emner. Den kommunale egenkontrollen er et viktig emne som bør vurderes i denne sammenhengen.

Opplæring av kontrollutvalg

Kontrollutvalget er et lovfestet og viktig utvalg i kommunen som bør ha dyktige medlemmer. FKT er godt i gang med å planlegge opplæringstiltak for kontrollutvalgene etter valget:

- Vi vil tilby våre medlemmer en seire pp-presentasjoner - 1-2 dagers kurs som kan benyttes lokalt evt. regionalt.
- Vi vil også tilby et eget kursopplegg for kontrollutvalgsledere – «kontrollutvalgslederskolen».
- Hvert år arrangerer FKT fagkonferanse der vi retter søkelyset mot aktuelle problemstillinger og saker. I 2020 arrangeres konferansen 3-4. juni på Gardermoen. Det er naturlig at innholdet i konferansen tilpasses at kontrollutvalgene er nyvalgte.

Vi oppfordrer kommuner og fylkeskommuner til å avsette tilstrekkelige ressurser i budsjettet for 2020 til opplæring av nytt kontrollutvalg.

FKT er tilgjengelige for spørsmål som måtte dukke opp i forbindelse med valg av kontrollutvalg, egenkontrollens plass i folkevalgtopplæringen og opplæring av kontrollutvalg.

**Kopi:
FKTs kontrollutvalgs- og sekretariatsmedlemmer
KS**

Vennlig hilsen

**Anne-Karin Femanger Pettersen (s)
Generalsekretær**

HØRING OM FORSLAG TIL ENDRINGER I MOTORFERDSELLOVEN OG FORSKRIFT FOR BRUK AV MOTORKJØRETØY I UTMARK OG PÅ ISLAGTE VASSDRAG

Saksbehandler: Thomas Olufsen Skrautvol
Arkivsaksnr.: 19/656

Arkiv: K01

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
2/20	Plan og ressursutvalget	06.02.2020
5/20	Beiarn Kommunestyre	17.02.2020

Plan og ressursutvalgets behandling: **Innstilling til kommunestyret:**

Beiarn kommune har følgende uttalelse til foreslåtte endringer i motorferdselloven og forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag:

De foreslåtte endringene i forskriften § 5 første ledd bokstav c later til å være en presisering av ordlyd for å tilpasses gjeldende praksis. Dette innebærer altså ingen reell endring i avstandsmåling mellom vei og hytte.

Vi merker oss at det skjønnet departementet legger opp til at kommunene skal benytte, ikke nødvendigvis innebærer at en kan måle avstand fra det punktet ved vei som er mest praktisk eller mest hensiktsmessig. I de tilfeller hvor traseen med motorisert transport vil være en annen enn korteste trasé på ski, forstår vi det slik at en er nødt til å forholde seg til sistnevnte trasé når en måler avstand.

Når det foreslås en endring i forskriftens ordlyd, mener vi at rammene forskriften setter for kommunenes bruk av skjønn er for snevre. Beiarn kommune mener seg kompetent og habil til å bruke skjønn utover valg av oppmålingsmetode.

Kommunens holdning i dette spørsmålet er at når faktiske og praktiske forhold tilsier det, så skal kommunen kunne bruke sitt skjønn slik at avstand kan måles fra det annet sted som utgjør et naturlig utgangspunkt, istedenfor det absolutt nærmeste punkt ved vei. Således er det behov for at departementet vurderer en annen ordlyd i forskriften § 5 første ledd bokstav c.

Forslaget om å endre ordlyden i forskriften § 6 fra «kommunestyret eller et annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer» til «kommunen» støttes. At kommunene får større rom til å delegerer myndighet internt anses for å være positivt. Det kan samtidig bidra til vesentlig kortere saksbehandlingstid, samt noe redusert saksmengde for kommunens politikere.

Departementet ber også om innspill på om §§3 og 5 i forskriften bør endres tilsvarende. Kommunen mener at departementet med fordel kan endre ordlyden i §§ 3 og 5 til «kommunen». Vår vurdering er at eventuelle endringer i disse to bestemmelsene ikke vil ha noen faktisk praktisk betydning, men at de kan bidra positivt med hensyn på å forenkle forskriften.

Departementet ønsker uttalelser om anvendelsen av forskriften § 2 tredje ledd. Beiarn kommune opplever at forskriften § 2 i svært liten grad benyttes. Av det kommunen er kjent med, har heller ikke Fylkesmannen i Nordland delegert myndighet etter forskriften § 2 tredje ledd annet punktum til kommunene. En endring av forskriften § 2 tredje ledd som fjerner annet punktum, vil etter det vi erfarer ikke få noen praktisk betydning. Det bør allikevel påpekes at en slik endring vil fjerne muligheten fylkesmannen har til å delegere myndigheten til kommunen, hvilket kan oppfattes som å fjerne kommunenes anledning til medvirkning. Med bakgrunn i dette, støtter ikke Beiarn kommune et forslag om å fjerne annet punktum fra forskriften § 3 tredje ledd.

Forslaget om å etablere et påbud om å registrere kommunale snøscooterløyper i en nasjonal database støttes herfra. Vi ser verdien av at publikum, forvaltning m.fl. har tilgang til en database med oppdatert informasjon om tilgjengelige løyper. Det anses for å være et godt tiltak i tråd med en målsetting om åpenhet og informasjon. En rapporteringsplikt anses ikke for å øke arbeidsbyrden, og vi kan ikke se at et påbud om å rapportere løyper til databasen har noen direkte negative konsekvenser for verken kommune eller innbyggere.

Beiarn kommune har ellers ingen kommentarer til departementets forslag til endringer i nevnte lov og forskrift.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører i kommunestyret: Tom Antonsen

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommunestyre har følgende uttalelse til foreslåtte endringer i motorferdselloven og forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag:

Forslaget om å endre ordlyden i forskriften § 6 fra «kommunestyret eller et annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer» til «kommunen» støttes. At kommunene får større rom til å delegere myndighet internt anses for å være positivt. Det kan samtidig bidra til vesentlig kortere saksbehandlingstid, samt noe redusert saksmengde for kommunens politikere.

Departementet ber også om innspill på om §§3 og 5 i forskriften bør endres tilsvarende. Kommunen mener at departementet med fordel kan endre ordlyden i §§ 3 og 5 til «kommunen». Vår vurdering er at eventuelle endringer i disse to bestemmelsene ikke vil ha noen faktisk praktisk betydning, men at de kan bidra positivt med hensyn på å forenkle forskriften.

Departementet ønsker uttalelser om anvendelsen av forskriften § 2 tredje ledd. Beiarn kommune opplever at forskriften § 2 i svært liten grad benyttes. Av det kommunen er kjent med, har heller ikke Fylkesmannen i Nordland delegert myndighet etter forskriften § 2 tredje ledd annet punktum til kommunene. En endring av forskriften § 2 tredje ledd som fjerner annet punktum, vil etter det vi erfarer ikke få noen praktisk

betydning. Det bør allikevel påpekes at en slik endring vil fjerne muligheten fylkesmannen har til å delegere myndigheten til kommunen, hvilket kan oppfattes som å fjerne kommunenes anledning til medvirkning. Med bakgrunn i dette, støtter ikke Beiarn kommune et forslag om å fjerne annet punktum fra forskriften § 3 tredje ledd.

Forslaget om å etablere et påbud om å registrere kommunale snøscooterløyper i en nasjonal database støttes herfra. Vi ser verdien av at publikum, forvaltning m.fl. har tilgang til en database med oppdatert informasjon om tilgjengelige løyper. Det anses for å være et godt tiltak i tråd med en målsetting om åpenhet og informasjon. En rapporteringsplikt anses ikke for å øke arbeidsbyrden, og vi kan ikke se at et påbud om å rapportere løyper til databasen har noen direkte negative konsekvenser for verken kommune eller innbyggere.

De foreslåtte endringene i forskriften § 5 første ledd bokstav c later til å være en presisering av ordlyd for å tilpasses gjeldende praksis. Dette innebærer altså ingen reell endring i avstandsmåling mellom vei og hytte.

Vi merker oss at det skjønnet departementet legger opp til at kommunene skal benytte, ikke nødvendigvis innebærer at en kan måle avstand fra det punktet ved vei som er mest praktisk eller mest hensiktsmessig. I de tilfeller hvor traseen med motorisert transport vil være en annen enn korteste trasé på ski, forstår vi det slik at en er nødt til å forholde seg til sistnevnte trasé når en måler avstand.

Når det foreslås en endring i forskriftens ordlyd, mener vi at rammene forskriften setter for kommunenes bruk av skjønn er for snevre. Beiarn kommune mener seg kompetent og habil til å bruke skjønn utover valg av oppmålingsmetode.

Kommunens holdning i dette spørsmålet er at når faktiske og praktiske forhold tilsier det, så skal kommunen kunne bruke sitt skjønn slik at avstand kan måles fra det annet sted som utgjør et naturlig utgangspunkt, istedenfor det absolutt nærmeste punkt ved vei. Således er det behov for at departementet vurderer en annen ordlyd i forskriften § 5 første ledd bokstav c.

Beiarn kommune har ellers ingen kommentarer til departementets forslag til endringer i nevnte lov og forskrift.

Saksutredning/bakgrunn:

Klima- og miljødepartementet (KLD) har sendt på høring flere forslag til endringer i regelverket om motorferdsel i utmark og vassdrag. Høringsfrist er satt til 4. mars 2020.

Departementet foreslår følgende:

- Bestemmelsen om prøveordningen med catskiing i motorferdselloven § 4 a endres for å kunne tillate bruk av alle beltegående motorkjøretøy og ikke bare tyngre beltekjøretøy som bestemmelsen åpner for i dag.
- Forbudet mot motorfartøy på vann under 2 kvadratkilometer i motorferdselloven § 6 endres slik at kommunen etter søknad kan gi tillatelse til ferdsel med båter med elmotor.

- Oppsynsmyndighetens adgang til kontroll og ileggelse av overtredelsesgebyr i motorferdselloven §§ 12 a og b utvides til å gjelde førere av alle typer motorfartøy og –kjøretøy, og ikke bare førere av snøscooter slik bestemmelsen omfatter i dag.
- Myndigheten til å gi dispensasjoner etter forskriften § 6 flyttes fra kommunestyret til kommunen, for å åpne for at myndigheten kan delegeres videre internt i kommunen.
- Det nedfelles en forpliktelse for kommunene til å rapportere inn sine kommunale snøscooterløyper til en nasjonal database.
- Adgangen til å gi tillatelse til snøscootertransport mellom hytte og vei i forskriften § 5 første ledd bokstav c presiseres.
- En mindre endring i bestemmelsen om adgang til å bruke elsykkel i utmark i forskriften § 2a annet ledd.

KLD har mange forslag til større og mindre endringer i lov og forskrift. Ikke alle disse forslagene er av særlig relevans, eller vesentlig betydning, for Beiarn kommune. Administrasjonen velger derfor her å belyse de forslagene som antas å ha størst påvirkning og/eller interesse for kommunen. Alle de ulike forslagene er nærmere redegjort for i vedlagte høringsbrev fra departementet.

Endringer i bestemmelser om myndighetsfordeling og delegering i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag:

Motorferdselloven § 3 gir et generelt forbud mot motorferdsel i utmark og vassdrag. Det er i loven og i den tilhørende forskriften gitt en rekke unntak fra dette forbudet. Lovverket gir for det første unntak for flere konkret opplistede formål og tilfeller. I tillegg har både loven og forskriften § 6 en dispensasjonsbestemmelse som åpner for at kommunen kan gi dispensasjoner også i tilfeller som ikke dekkes av unntaksbestemmelsene.

Dispensasjonsbestemmelsene er ment å være sikkerhetsventiler som skal praktiseres strengt. Lovens dispensasjonsbestemmelse gjelder motorfartøy eller luftfartøy, mens forskriftens bestemmelse gjelder motorkjøretøy. Det er flere vilkår for at slike dispensasjoner skal kunne gis, blant annet at det foreligger «særlige grunner» (motorferdselloven § 6) eller et «særlig behov» (forskriften § 6).

I lovens § 6 er myndigheten til å gi slike dispensasjoner lagt til «kommunen». I forskriften § 6 er myndigheten lagt til «kommunestyret eller et annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer». Med bakgrunn i innspill fra et prosjekt om forenkling av utmarksforvaltning, foreslår departementet nå å endre ordlyden i forskriften § 6 fra «kommunestyret eller et annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer» til «kommunen». Denne endringen innebærer at det åpnes for at myndigheten til å behandle dispensasjonssøknader etter forskriften § 6 også kan delegeres til administrasjonen. Det gjelder, som i andre tilfeller, i saker som ikke er av prinsipiell betydning, jf. kommuneloven §§13-1 sjette ledd. Det vil være opp til kommunen selv å bestemme om det er kommunestyret (eventuelt et annet folkevalgt organ i kommunen) eller administrasjonen som skal treffe dispensasjonsvedtak, innenfor de generelle rammene for delegering som kommuneloven oppstiller.

At myndigheten tilligger kommunestyret er etter departementets syn spesielt viktig der hvor myndigheten innebærer kompetanse til å gi forskrifter. Der det gjelder enkeltdispensasjoner er det etter departementets syn mer kurant at kommuneadministrasjonen treffer vedtak. Departementet påpeker at dispensasjoner etter forskriftens § 6 krever skriftlig saksfremlegg, og at de aller fleste søknadene derfor behandles i kommuneadministrasjonen før det treffes en avgjørelse i kommunestyret. Etter departementets syn vil en endring neppe føre til at flere

vedtak innvilges og at omfanget av motorisert ferdsel i utmark øker dersom vedtakene treffes administrativt. Den foreslåtte endringen vil kunne gi kommunen større fleksibilitet, og det vil være opp til den enkelte kommune om sakene kun skal behandles administrativt eller også politisk, innenfor kommunelovens delegeringsbestemmelser. En adgang til administrativ innvilgelse av søknader etter forskriften § 6 vil også kunne korte ned saksbehandlingstiden.

Departementet ber også om innspill på om §§3 og 5 i forskriften bør endres tilsvarende. Forskriften § 3 gir direkte hjemmel til motorferdsel på vinterføre til ulike formål, og fastsetter at kommunestyret kan gi bestemmelser om eksempelvis områder, traseer, sesonglengde, og tidspunkter for kjøring tilknyttet disse formålene. En eventuell endring fra «kommunestyret» til «kommunen» kan åpne for at myndigheten i slike tilfeller også kan delegeres til kommuneadministrasjonen. Forskriften § 5 sier at «kommunestyret» kan gi tillatelse til bruk av snøscooter til en rekke formål. Deretter presiseres det i annet ledd at myndigheten kan delegeres til «et folkevalgt organ eller kommunal tjenestemann». En eventuell endring i forskriften § 5 slik at myndigheten legges til «kommunen» vil ikke ha praktisk betydning, men vil bidra til en forenkling av regelverket.

Departementet ønsker også innspill på anvendelsen av forskriften § 2 tredje ledd. Etter denne bestemmelsen har fylkesmannen adgang til å begrense eller forby kjøring i spesielt sårbare områder. Dette gjelder kjøring som ellers har direkte hjemmel i motorferdselloven § 4 og forskriften § 2 første ledd. Etter annet ledd annet punktum har fylkesmannen adgang til å delegerer denne myndigheten til kommunestyret. Departementet er usikker på hvorvidt en slik adgang er nødvendig, og bemerker at enhver begrensning på det kommunale selvstyret i utgangspunktet skal ha hjemmel i lov. Departementet er usikker på i hvilket omfang adgangen etter § 2 tredje ledd til å begrense eller forby kjøring i sårbare områder brukes i praksis, og i hvor stor grad myndigheten delegeres til kommunen. Departementet ønsker å høre høringsinstansenes erfaringer med bestemmelsen, og ber om synspunkter på om adgangen til å delegerer myndigheten etter forskriften § 2 tredje ledd annet punktum til kommunen bør oppheves.

Etablere påbud om å registrere kommunale snøscooterløyper i nasjonal database:

Miljødirektoratet har opprettet en nasjonal database for snøscooterløyper, og formålet med denne er å samle all informasjon om kommunale snøscooterløyper på ett sted. I dag er det frivillig for kommunene å rapportere inn data til databasen, og Miljødirektoratet har uttrykt ønske om å innføre en innrapporteringsplikt i motorferdselloven og forskriften.

Departementet mener at en samlet oversikt over snøscooterløyper vil være til fordel både for publikum og for offentlige myndigheter. Det er praktisk og tidsbesparende å samle informasjon om de kommunale snøscooterløypene på ett sted, både for publikum, for oppsynet, for redningstjenestene og for forvaltningen. For publikum vil tilgang til slik informasjon være en fordel både for de som ønsker å kjøre snøscooter og vil orientere seg om hvilke løyper som finnes, og for friluftsfolk som ønsker å unngå turområder nær snøscooterløyper. Det har så langt vist seg utfordrende å få kommunene til å sende inn data til Miljødirektoratets database, og departementet mener derfor at det bør fastsettes en plikt til å innsende data om snøscooterløyper til den offentlige databasen.

Som støtte for dette synspunktet viser departementet til at bruksverdien av databasen reduseres vesentlig dersom den ikke er komplett. Departementet ser på den annen side ingen tungtveiende grunner til at en slik forpliktelse ikke skal kunne innføres. Samlet sett vil

kommunene dra nytte av at alle kommuner med snøscooterløyper har lagt sine løyper inn i databasen, da informasjonstilgangen blir både lettere og bedre.

Oppmåling av avstandskravet etter forskriften § 5 første ledd bokstav c:

Motorferdselloven gir et generelt forbud mot motorferdsel i utmark og vassdrag, men inneholder samtidig en rekke unntaksbestemmelser i loven og i den tilhørende forskriften. Et av de lovfestede unntakene fra motorferdsel forbudet er nedfelt i forskriften § 5 første ledd bokstav c, om adgangen til hyttetransport. Bestemmelsen fastsetter at kommunestyret etter skriftlig søknad kan gi tillatelse til bruk av snøscooter «for eier av hytte for transport av bagasje og utstyr mellom bilveg og hytte som ligger minst 2,5 km fra brøytet bilveg når det i området ikke er mulighet for leiekjøring [...]». På bakgrunn av spørsmål knyttet til hvordan avstandskravet skal beregnes, herunder kommunenes skjønnsmessige adgang til å fravike utgangspunktet om å måle i luftlinje, uttalte Klima- og miljødepartementet i brev 3. juli 2018 til fylkesmennene, at kommunene «har et skjønn i valg av målemetode for å fastsette avstanden mellom hytte og brøytet bilvei», og at «det avgjørende for om tillatelsen kan gis er om den reelle avstanden mellom hytte og brøytet bilvei er minst 2,5 km». Stortinget behandlet 20. juni 2019 et representantforslag om å endre forskriften § 5 første ledd bokstav c for å gi kommunene mulighet for å bruke skjønn når de måler opp avstanden mellom hytte og brøytet vei (dokument 8: 119 S (2018-2019)). Forslaget ble ikke vedtatt, jf. Innst. 355 S (2018-2019). Stortinget påpekte at det etter dagens regelverk er fullt mulig å gi tillatelse til å bruke snøscooter til hytta der hvor topografi og andre forhold gjør at korteste faktiske mulige trasé er lengre enn 2,5, men avstanden i luftlinje er under 2,5 km. Samtidig utrykte representantene fra regjeringspartiene i komitéen, som representerer et flertall i Stortinget, at forskriften bør presiseres slik at det kommer tydelig frem at kommunene kan legge den korteste reelle avstanden mellom hytte og brøytet vei til grunn ved vurdering av søknader etter bestemmelsen.

For å tydeliggjøre skjønnsrommet i forskriften § 5 første ledd bokstav c, foreslår departementet en presisering i bestemmelsens ordlyd som synliggjør at kommunene ikke er bundet til å måle avstanden mellom bilvei og hytte i luftlinje hvis topografi og faktiske forhold tilsier at korteste faktisk mulige trasé er lengre enn 2,5 km. I slike tilfeller kan kommunen måle den aktuelle trasé – altså den løype som hytteeier vil måtte gå til hytta uten motorisert transport.

Forslaget til presisering i forskriftsteksten endrer ikke kravet om at den korteste faktiske trasé mellom bilvei og hytte må være minst 2,5 km for at tillatelse til snøscooterferdsel skal kunne gis; skjønnsrommet gjelder bare valg av oppmålingsmetode.

En presisering som foreslått vil ikke medføre noen realitetsendring, siden det også etter gjeldende rett har vært adgang til å fravike utgangspunktet om avstandsberging i luftlinje. Departementet vil også påpeke at det er opp til kommunen selv om den ønsker å fravike utgangspunktet om avstandsberging i luftlinje, og at innfrielse av avstandskravet ikke gjør kommunene forpliktet til å innfri en søknad. Kommunen vil fortsatt kunne avslå søknader selv om avstandskravet er oppfylt, og vil også kunne bestemme at transport skal skje med leiekjører uavhengig av avstand. Det forutsettes fortsatt at søknader kun kan innvilges når det ikke finnes mulighet for leiekjøring. Dersom det finnes mulighet for leiekjøring med snøscooter i området, kan kommunen ikke innvilge søknad om snøscootertransport til hytte etter § 5 første ledd bokstav c.

Vurdering:Endringer i bestemmelser om myndighetsfordeling og delegering i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag:

Forslaget om å flytte dispensasjonsmyndighet etter forskriften § 6 fra kommunestyret til kommunen, vil kunne åpne for at vedtakskompetansen i disse sakene flyttes til kommuneadministrasjonen. Det innebærer at arbeidsbyrden for kommunens politikere reduseres. For administrasjonen forblir arbeidsbyrden uforandret, da disse sakene uansett krever skriftlig saksforberedelse. Den som søker om dispensasjon etter forskriften § 6, vil kunne oppleve en raskere saksbehandlingstid dersom dispensasjonsmyndigheten flyttes og delegeres til administrasjonen. Dette fordi en da ikke vil være avhengig av politisk møtekalender, gjennomføring av møte og utskrift av møteprotokoll før søker kan få svar. Dette forslaget innebærer at saksbehandlingstiden i enkelte tilfeller kan forkortes med mer enn to måneder.

Av erfaring ser vi at når det gjelder behandling av søknader etter forskriften § 6 i Beiarn kommune, blir utfallet av den politiske behandlingen i de fleste tilfeller som innstilt fra administrasjonen. En endring i forskriften og en eventuell påfølgende delegering av vedtaksmyndighet fra Plan- og ressursutvalget til administrasjonen, vil derfor i liten grad medføre en endring i antallet dispensasjoner som blir innvilget.

Når det gjelder forskriften § 3, kan vi ikke se at en endring i ordlyd fra «kommunestyret» til «kommunen» vil ha særlig praktisk betydning. Det anses herfra å være fordelaktig at myndigheten til å fastsette reglement ligger hos kommunens politikere. En endring i ordlyd kan dog åpne for at myndigheten delegeres til politisk utvalg istedenfor kommunestyret, hvilket kan bidra til en enklere og raskere saksgang.

En forenkling i forskriften § 5 som beskrevet ovenfor, anses for å være positivt. Det innebærer ikke noen reell praktisk endring, men bidrar til at forskriften fremstår noe mer uniform og lettlest for både publikum og forvaltning.

Administrasjonen er ikke kjent med at Fylkesmannen i Nordland har nedlagt restriksjoner eller forbud mot kjøring i områder i Beiarn. Det kan late til at denne bestemmelsen er nokså lite benyttet i våre nærområder. Vi er heller ikke kjent med at fylkesmannen har delegert myndighet etter forskriften § 2 tredje ledd annet punktum til kommunestyret. Således har ikke eventuelle endringer i denne bestemmelsen særlig betydning for Beiarn kommune. Det bør allikevel påpekes at en endring av forskriften § 2 tredje ledd, som fjerner annet punktum, vil fjerne muligheten fylkesmannen har til å delegere myndigheten til kommunen i slike tilfeller. Dette kan oppfattes som å fjerne kommunenes anledning til medvirkning.

Etablere påbud om å registrere kommunale snøscooterløyper i nasjonal database:

Departementet viser til at den nasjonale databasen for kommunale snøscooterløyper bør være komplett for å ha en bruksverdi, og for at den skal fungere optimalt. Det gjelder for både forvaltningen, brukere som søker slike løyper, og friluftsfolk som ønsker å unngå områder med mye motorferdsel.

Beiarn kommune har meldt inn kommunal løype til både nasjonal database og til Fylkesmannen i Nordland sin egen database. Administrasjonen ser verdien av at publikum og forvaltning har tilgang til en database med oppdatert informasjon om tilgjengelige løyper. Det anses herfra for å være et godt tiltak i tråd med en målsetting om åpenhet og informasjon til

både innbyggere og gjester i kommunen. En rapporteringsplikt anses ikke for å øke arbeidsbyrden, og vi kan ikke se at et påbud om å rapportere løyper til databasen har noen direkte negative konsekvenser for kommune eller innbyggere.

Oppmåling av avstandskravet etter forskriften § 5 første ledd bokstav c:

De foreslåtte endringene i forskriften § 5 første ledd bokstav c later til å være en presisering av ordlyd for å tilpasses gjeldende praksis. I korte trekk går gjeldende praksis etter departementets syn ut på at en måler den reelle avstanden fra vei til hytte, basert på traseen som ville benyttes når en måtte gått uten motorisert transport, og ikke nødvendigvis i luftlinje. Disse endringene innebærer altså ingen reell endring i avstandsmåling.

Det er samtidig verdt å merke seg at nevnte endringer ikke åpner for at en kan måle avstand fra det punktet ved vei som er mest praktisk eller mest hensiktsmessig. I de tilfeller hvor traseen med motorisert transport vil være en annen enn korteste trasé på ski, forstår vi det slik at en er nødt til å forholde seg til sistnevnte trasé når en måler avstand. Når det foreslås en endring i forskriftens ordlyd, bør det også poengteres og/eller vurderes hvorvidt rammene forskrift (og lovgivende myndighet) setter for kommunenes bruk av skjønn er for snevre. Rådmannen mener det og tilrår en tydelighet i uttalelsen på dette området. Lokalpolitikken utfordres til å debattere dette grundig, men rådmannen mener saksbehandlingen her vil være basert på en kompetanse som ivaretar hensynet til miljø på en god måte selv om kommunene skulle få en utvidet skjønnsmulighet.

Enkelte tilfeller der motorisert ferdsel anses for å være nødvendig, risikerer å ikke få dispensasjon dersom den absolutt korteste vei på ski må være førende for avstandsmåling. I Beiarn er spørsmålet om ferdsel med snøscooter til flere av hyttene ved Langvatn et eksempel på at rammene i forskriften § 5 første ledd bokstav c oppleves å være for snevre. Kommunens holdning i dette spørsmålet har til nå vært at når faktiske og praktiske forhold tilsier det, så skal avstand kunne måles fra det annet sted som utgjør et naturlig utgangspunkt.

Vedlegg:

- Høringsbrev
- Høringsnotat

Relevante dokumenter (ikke vedlagt):

- Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven)
- Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag

Regjeringen.no

Høring av forslag til endringer i motorferdselloven og forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag

Høring | Dato: 05.12.2019 | Klima- og miljødepartementet
(<http://www.regjeringen.no/no/dep/kld/id668/>)

Beiarn Kommune		
Att/Saknr.	Dok.nr.	Reg.nr./Ar
19/656	1	6115/19
12 DES 2019		
Ark.kode P	K01	
Ark.kode S		
Avdeling	Saksbeh.	TOS
Kasasjon	Gradering	

Klima- og miljødepartementet sender med dette på høring forslag til en rekke endringer i lov 10. juni 1977 nr. 100 om motorferdsel i utmark og vassdrag og i forskrift 15. mai 1988 nr. 356 for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag.

Status: På høring

Høringsfrist: 04.03.2020

Høringsbrev

Vår ref.: 19/3230

Klima- og miljødepartementet sender med dette på høring forslag til en rekke endringer i lov 10. juni 1977 nr. 100 om motorferdsel i utmark og vassdrag og i forskrift 15. mai 1988 nr. 356 for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag.

Departementet foreslår å endre bestemmelsen om prøveordningen med catskiing slik at lettere beltekjøretøyer (som snøscooter og ATV med belter) også kan anvendes. Departementet foreslår også å gi kommunene myndighet til å tillate ferdsel med båt med elmotor på vann som er mindre enn 2 kvadratkilometer. Videre inneholder forslaget endringer i myndigheten til å gi tillatelser og dispensasjoner til motorferdsel, utvidelse av oppsynsmyndighetens adgang til å kontrollere og ilegge overtredelsesgebyr, innføring av plikt for kommunene til å rapportere inn vedtak om snøscooterløyper til en nasjonal database, samt enkelte andre mindre endringer.

Høringsfrist er **4. mars 2020**.

Hørings svar sendes inn ved å bruke skjemaet for hørings svar.

Ved tekniske problemer kan innspill, med referanse 19/3230, i stedet sendes på e-post til postmottak@kld.dep.no (<mailto:postmottak@kld.dep.no>).

Liste over høringsinstanser følger vedlagt. Vi ber høringsinstansene vurdere om forslaget også bør forelegges for underliggende organer mv. som ikke er oppført på listen. Alle som ønsker det kan uttale seg, selv om de ikke er oppført på listen over høringsinstanser. Høringsuttalelsene er offentlige etter offentleglova og blir publisert på regjeringen.no.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Julie Gjørtz Howden
rådgiver

Høringsnotat

Last ned høringsnotat

<http://www.regjeringen.no/contentassets/858735b28d0d422eb8f5ca732f4f0cad/horingsnotat.pdf>

(pdf)

Høringsinstanser

Den Norske Turistforening

Framtiden i våre hender

Friluftsrådernes Landsforbund

Greenpeace

Hovedorganisasjonen Virke

Kommunesektorens organisasjon

Landbruksdirektoratet

Miljødirektoratet

Miljøstiftelsen Bellona

Natur og ungdom

Naturvernforbundet

Norges Bondelag

Norges Fjellstyresamband

Norges Hytteforbund

Norges Idrettsforbund og Olympiske Komite

Norges Jeger- og fiskerforbund

Norges Miljøvernforbund

Norges Motorsportforbund

Norges Røde Kors

Norges Skogeierforbund

Norsk almenningsforbund

Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Norsk forening mot støy

Norsk friluftsliv

Norsk Hyttelag

Norsk Organisasjon for Terrengsykling

Norske Reindriftssamers Landsforbund

NORSKOG

Politidirektoratet

Regjeringsadvokaten

Riksadvokaten

Sabima

Sametinget

Snøscooterimportørenes forening

Snøscooterklubbenes fellesråd

Statens naturoppsyn

Statskog SF

Utmarkskommunenes sammenslutning

Villreintrådet i Norge

WWF-Norge

ØKOKRIM

Klima- og miljødepartementet

TEMA

Friluftsliv

Naturmangfold

[^ Til toppen](#)

 [Regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Ansvarlig for [Klima- og miljødepartementets sider](#):

Ansvarlig redaktør: [Jo Randen](#)

Nettredaktør: [Martin Lerberg Fossum](#)

Tlf: 22 24 90 90

E-post: postmottak@kld.dep.no

Ansatte i KLD: [Depkatalog](#)

Organisasjonsnummer: 972417882

Høringsnotat

Forslag til endringer i motorferdselloven og forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Utvidelse av prøveordningen for catskiing etter motorferdselloven § 4 a.....	3
2.1	Bakgrunn.....	3
2.2	Gjeldende rett.....	4
2.3	Departementets vurderinger og forslag.....	4
3	Adgang til å tillate båter med elmotor på mindre vann i motorferdselloven § 6.....	6
3.1	Bakgrunn.....	6
3.2	Gjeldende rett.....	6
3.3	Departementets vurderinger og forslag.....	7
4	Ending av regler for oppsyn i motorferdselloven §§ 12 a og b.....	11
4.1	Bakgrunn og gjeldende rett.....	11
4.2	Departementets vurderinger og forslag.....	11
5	Endringer i bestemmelser om myndighetsfordeling og delegering i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.....	12
5.1	Bakgrunn og gjeldende rett.....	12
5.2	Departementets vurderinger og forslag.....	13
6	Etablere påbud om å registrere kommunale snøscooterløyper i nasjonal database.....	15
6.1	Bakgrunn.....	15
6.2	Departementets vurderinger og forslag.....	15
7	Oppmåling av avstandskravet etter forskriften § 5 første ledd bokstav c.....	16
7.1	Bakgrunn og gjeldende rett.....	16
7.2	Departementets vurderinger og forslag.....	16
8	Endring av kommunens adgang til å regulere bruk av elsykkel i utmark i forskriften § 2a annet ledd 17.....	
8.1	Bakgrunn og gjeldende rett.....	17
8.2	Departementets vurderinger og forslag.....	17
9	Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene.....	18
10	Samlet fremstilling av endringsforslagene.....	19
10.1	Endringer i motorferdselloven.....	19
10.2	Endringer i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.....	19

1 Innledning

Med dette høringsnotatet ønsker Klima- og miljødepartementet å få innspill til forslag til endringer i lov av 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag (heretter motorferdselloven) og forskrift av 15. mai 1988 nr. 356 for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag (heretter forskriften).

Departementet foreslår følgende:

- Bestemmelsen om prøveordningen med catskiing i motorferdselloven § 4 a endres for å kunne tillate bruk av alle beltegående motorkjøretøy og ikke bare tyngre beltekjøretøy som bestemmelsen åpner for i dag.
- Forbudet mot motorfartøy på vann under 2 kvadratkilometer i motorferdselloven § 6 endres slik at kommunen etter søknad kan gi tillatelse til ferdsel med båter med elmotor.
- Oppsynsmyndighetens adgang til kontroll og ileggelse av overtredelsesgebyr i motorferdselloven §§ 12 a og b utvides til å gjelde førere av alle typer motorfartøy og – kjøretøy, og ikke bare førere av snøscooter slik bestemmelsen omfatter i dag.
- Myndigheten til å gi dispensasjoner etter forskriften § 6 flyttes fra kommunestyret til kommunen, for å åpne for at myndigheten kan delegeres videre internt i kommunen.
- Det nedfelles en forpliktelse for kommunene til å rapportere inn sine kommunale snøscooterløyper til en nasjonal database.
- Adgangen til å gi tillatelse til snøscootertransport mellom hytte og vei i forskriften § 5 første ledd bokstav c presiseres.
- En mindre endring i bestemmelsen om adgang til å bruke elsykkel i utmark i forskriften § 2a annet ledd.

De enkelte forslagene er redegjort for i punktene 2 til 8 under.

Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene er omtalt under punkt 9, og forslag til nye og endrede lov- og forskriftstekster er samlet under punkt 10.

2 Utvidelse av prøveordningen for catskiing etter motorferdselloven § 4 a

2.1 Bakgrunn

Gjennom en endring av motorferdselloven § 4 a tredje ledd, ble det i 2017 åpnet for et prøveprosjekt hvor departementet kan gi inntil seks kommuner "myndighet til i forskrift å fastsette løyper for persontransport med beltekjøretøy på vinterføre til utgangspunkter for alpin skikjøring (catskiing)". Forsøksordningen med catskiing er nå i gang. Av de sju kommunene som søkte om å være forsøkskommune for catskiing ble Jølster, Eid, Stryn, Surnadal, Vang og Oppdal i mai 2018 valgt ut av Miljødirektoratet til å delta i forsøket.

Klima- og miljødepartementet har fått innspill om at prøveordningen er for snever ettersom den bare omfatter tyngre beltekjøretøy og avgrenser mot bruk av snøscooter og ATV (firehjuls motorsykkel) med belter.

En utvidelse av prøveordningen med catskiing, slik at også snøscooter og ATV med belter kan benyttes, vil nødvendiggjøre en endring av motorferdselloven § 4 a tredje ledd og forskriften § 4b første ledd.

2.2 Gjeldende rett

Ordlyden i motorferdselloven § 4 a tredje ledd tillater at "beltekjøretøy" brukes til catskiing, og gir ingen videre presisering angående hvilken type beltekjøretøy som kan brukes. Derimot er forarbeidene til bestemmelsen tydelige på at den kun skal tillate catskiing med tyngre beltekjøretøy som "tråkkemaskiner, beltevogner e.l." (Prop. 83 L (2016-2017) s. 14). Som proposisjonen videre presiserer, vil "[s]nøscooter eller ATV med belter [...] ikke falle inn under definisjonen". Selv om lovteksten tilsynelatende tillater alle beltekjøretøy i forbindelse med catskiing, har lovgivers hensikt vært å utelukke bruk av lettere motorkjøretøy til dette formålet.

I forskriften § 4b første ledd er ordlyden tydeligere enn i loven, ettersom det her presiseres at persontransport for catskiing kun kan utføres av "tyngre beltekjøretøy". Forskriftsbestemmelsen er en delegering av myndigheten til velge ut forsøkskommuner etter motorferdselloven § 4 a tredje ledd fra departementet til Miljødirektoratet. Dermed er i utgangspunktet den samme myndighet og det samme dispensasjonsgrunnlaget som følger av loven, ment overført til Miljødirektoratet gjennom forskriften. De samme hensyn som forarbeidene gir uttrykk for, gjør seg da også gjeldende for forskriftsbestemmelsen.

Det er dermed ikke hjemmel i dagens motorferdselregelverk for å anvende ATV med belter eller snøscooter i forbindelse med catskiing.

2.3 Departementets vurderinger og forslag

Forsøket med catskiing er begrenset til maksimalt seks år, jf. motorferdselloven § 4 a tredje ledd. Som det presiseres i Prop. 83 L (2016-2017) s. 13, skal forsøket evalueres innen fire år. Forsøkskommunene ble valgt ut i mai 2018, og evalueringen skal da starte i 2022. Evalueringen av forsøket skal ferdigstilles slik at en eventuelt permanent lovendring kan tre i kraft før forsøksordningen utløper. Dersom prøveordningen utvides slik at også snøscooter og ATV med belter kan benyttes, vil forsøksordningen kunne evalueres både på grunnlag av ferdsel med beltevogn, og med ferdsel med lettere beltekjøretøy. Dette kan gi et bedre grunnlag for å avgjøre hvorvidt og eventuelt i hvilken utstrekning catskiing skal tillates etter forsøksperiodens slutt.

Forsøksordningen i seg selv er ikke vurdert etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 og Grunnloven § 112, jf. Prop. 83 L (2016-2017) s. 13, og dette gjelder også endringsforslaget. Selv om naturmangfoldloven kap. II ikke kommer direkte til anvendelse ved utarbeidelse av lovproposisjoner, vil det, som departementet skriver i proposisjonen, være en forutsetning at erfaringene fra forsøksordningen vurderes i lys av disse prinsippene før en eventuell *varig* lovendring vedtas. Imidlertid må de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven vurderes av kommunene når de vedtar sine forskrifter for catskiing. Det vil være opp til den enkelte kommune om den vil utvide ordningen til å også å inkludere motorferdsel med snøscooter og ATV med belter. En slik utvidelse vil nødvendiggjøre endringer i de lokale forskriftene, med tilhørende nye vurderinger etter naturmangfoldloven.

Innlemmelsen av snøscooter og ATV med belter i catskiing-ordningen kan gi alpintensentrene mer fleksibilitet, ettersom flere kjøretøy kan brukes. Imidlertid er det også et betydelig antall privatpersoner som eier snøscootere og ATV med belter. Endringen vil derfor kunne medføre økt ferdsel i løypene. Økt omfang av kjøring i privat regi vil imidlertid kunne begrenses dersom kommunene i sine forskrifter fastsetter at løypene kun kan benyttes i næringsvirksomhet. En slik begrensning vil også kunne fastsettes av grunneier. Lovendringen vil imidlertid uansett kunne medføre at det er flere næringsaktører som vil kunne benytte løypene, siden det er flere aktører som har tilgang til snøscooter eller ATV som kan påmonteres belter, enn det er aktører som har tilgang til tyngre beltekjøretøy. Endringen vil derfor trolig kunne resultere i økt motorferdsel. Avgrensning av bruk av løypenettet til kun en bestemt næringsaktør eller et fåtall næringsaktører, vil kunne være problematisk ut fra konkurranserettslige regler, og kan ev. også være i strid med EØS-avtalens forpliktelser. Dette må den enkelte kommune eller grunneier selv bære ansvar for å vurdere. Departementet legger til grunn at økt ferdsel også kan medføre en økt risiko for ulykker, og at kommunene må ta høyde for dette i sine forskrifter.

Departementet foreslår å endre motorferdselloven § 4 a tredje ledd, første punktum til å lyde:

"Departementet kan i inntil seks kommuner gi kommunestyret, eller annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer, myndighet til i forskrift å fastsette løyper for persontransport med *beltegående motorkjøretøy* på vinterføre til utgangspunkter for alpin skikjøring (catskiing) som et forsøk på inntil seks år."

Med "beltegående motorkjøretøy" på vinterføre siktes til kjøretøy som er egnet til å ferdes på snø, slik som beltebil eller beltemotorsyssel jf. kjøretøyforskriften § 2-5 nr. 1 og 2. ATV defineres både som moped, motorsyssel og traktor etter kjøretøyforskriften § 2-3 nr. 2 a og c, og § 2-4 (1). Når påsatt belter, vil slike kjøretøy regnes som beltemotorsyssel jf. kjøretøyforskriften § 2-5 (2), eller beltetraktor jf. § 2-4 (1) femte ledd. ATV med belter vil dermed regnes som "beltegående motorkjøretøy" etter departementets endringsforslag.

Departementet foreslår videre å endre forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 4b første ledd første punktum til å lyde:

"Direktoratet kan i inntil seks kommuner gi kommunestyret, eller annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer, myndighet til i forskrift å fastsette løyper for persontransport med *beltegående motorkjøretøy* på vinterføre til utgangspunkter for alpin skikjøring (catskiing) som et forsøk på inntil seks år".

Forslaget vil innebære at både ATV med belter og snøscootere vil kunne brukes i forbindelse med catskiing.

Alternativt forslag

Et alternativ til forslaget over er å begrense utvidelsen til å gjelde *kun* ATV med belter og *ikke* snøscooter. Dette vil bety at snøscooter ikke kan brukes til catskiing, og at bruk av snøscooter til formøylesformål kun kan skje i løyper som er opprettet etter motorferdselloven § 4 a og forskrift for motorferdsel § 4a. En slik avgrensning vil da måtte gjenspeiles i ordlyden i motorferdselloven § 4 a tredje ledd og forskriften § 4b første ledd, gjennom at bestemmelsene åpner for motorferdsel med

beltegående motorkjøretøy på vinterføre, unntatt snøscooter. Med snøscooter menes da kjøretøy som er definert i kjøretøyforskriften § 2-5 eller som er registrert som kjøretøy klasse S.

En slik avgrensning kan bidra til en viss begrensning i den økning av motorferdselen i utmark som forslaget over medfører, ved at den utelukker ferdsel med en type motorkjøretøy som er forholdsvis vanlig. Likevel mener departementet at en slik avgrensning ikke vil være hensiktsmessig, ettersom den vil komplisere regelverket samtidig som den faktiske begrensningen den kan medføre ikke vurderes å være vesentlig.

Departementet ønsker tilbakemelding fra høringsinstansene på den foreslåtte endringen og det alternative forslaget.

3 Adgang til å tillate båter med elmotor på mindre vann i motorferdselloven § 6

3.1 Bakgrunn

Bakgrunnen for dette endringsforslaget er et anmodningsvedtak fra Stortinget (vedtak nr. 815, 2017-2018), hvor det heter:

"Stortinget ber regjeringen foreta oppmykninger i forskriftene til lov om motorferdsel i utmark som gjør det mulig for kommunene å gi dispensasjoner for bruk av elmotor med begrenset effekt på vann under 2 kvadratkilometer.

Dispensasjon bør bare kunne gis etter at kommunene har vurdert om det er forsvarlig ut fra hensynet til vannet som levested for villarter og fugler, herunder særskilt legge vekt på hekkeområder."

Anmodningsvedtaket ble truffet ved Stortingets behandling av representantforslag 77. S (2017-2018). Representantforslaget ble fremmet som en følge av at Holtålen kommunes forskrift om bruk av elmotor på mindre vann til friluftsliv og fritidsfiske var blitt opphevet av Fylkesmannen grunnet manglende lovhjemmel. På bakgrunn av anmodningsvedtaket fikk Miljødirektoratet i oppdrag å utarbeide et høringsnotat til denne endringsforslaget. Den følgende redegjørelsen og drøftelsen under punkt 3 er i stor grad basert på direktoratets vurderinger.

3.2 Gjeldende rett

Motorferdselloven legger ned et generelt forbud mot motorferdsel i utmark og vassdrag i § 3. Loven er teknologinøytral, slik at alle former for motorisert ferdsel omfattes – også elektrisk motor, jf. Ot. prp. nr. 45 (1976-1977) s. 33.

Et unntak fra det generelle motorferdselforbudet er gitt i motorferdselloven § 4 tredje ledd, som tillater ferdsel med motorfartøy på innsjøer som er 2 kvadratkilometer eller større, på elvestrekninger, og på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer dersom disse inngår som del i et farbart vassdrag. Kommunen er imidlertid gitt myndighet til å forby motorferdsel helt eller delvis, også på disse vassdragene. I tillegg kan grunneier forby motorisert ferdsel i vassdraget, selv om denne ferdselen er i tråd med motorferdselloven, jf. vannressursloven § 16 annet ledd annet punktum jf. første ledd bokstav d.

Samtidig har også kommunen etter dagens regelverk en viss adgang til å fravike forbudet mot motorferdsel på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer. For det første gjennom adgang til å gi en generell forskrift, for det andre gjennom enkelttillatelser etter søknad. Motorferdselloven § 5 første ledd, bokstav b åpner for at kommunestyret kan gi forskrift om adgang til "bruk av motorfartøy på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer når det foreligger særlige grunner som i tilfelle må angis i forskriften". I rundskriv T-1/96 forutsettes det på s. 38 at "adgangen til å gjøre unntak fra ferdselsforbudet på vann mindre enn 2 kvadratkilometer bare benyttes i særlige tilfeller, jf. uttrykket "særlige grunner". Det kan være aktuelt for eksempel for nødvendig transport til hoteller, turistdestinasjoner og hytter som ligger slik til at de er avhengige av båt for å komme frem til de ordinære kommunikasjonsmidler". Fritidsfiske kan ikke betraktes som "særlig grunn" i denne sammenheng.

Etter motorferdselloven § 6 har kommunen en generell adgang til å gi enkelttillatelser til bruk av motorfartøy eller luftfartøy som ellers ikke kan finne sted etter loven eller med hjemmel i loven. Forutsetningen er også her at det foreligger "særlige grunner". Denne generelle dispensasjonsbestemmelsen vil også kunne anvendes for bruk av elektriske båtmotorer, i tilfeller hvor dette ellers ville vært forbudt etter loven. Det fremgår av rundskriv T-1996-1 at det ved vurdering av "særlige grunner" i forbindelse med dispensasjoner må legges vekt på "om motorferdselen er nødvendig og har et nytteformål, eller bærer preg av unødvendig kjøring eller fornøyleskjøring" (s.42). Vilkåret om "særlige grunner" i motorferdselloven § 6 omfatter ikke båtferdsel til rekreasjons- eller friluftformål.

Stortingets anmodningsvedtak om oppmykning av forskriftene til loven nødvendiggjør dermed en endring av motorferdselloven dersom kommunene skal gis adgang til å åpne for elektrisk motorferdsel på vann under 2 kvadratkilometer utover tilfeller hvor det foreligger "særlige grunner", eksempelvis til fritidsfiske eller andre rekreasjonsformål. Departementet legger til grunn at den oppmykningen Stortinget har bedt om, er en endring i regelverket som skal gjøre det mulig å gi tillatelse til bruk av båt med elmotor til rekreasjonsformål på mindre vann.

3.3 Departementets vurderinger og forslag

En åpning for båter med elmotor på vann under 2 kvadratkilometer, ut fra en begrunnelse om at de hverken støyer eller forurenser, er et avvik fra motorferdsellovens teknologinøytrale utgangspunkt. Dette kan på sikt føre til et økende press for å åpne for andre elektriske innretninger som hverken støyer eller forurenser, men som allikevel kan ha negative konsekvenser for naturmangfold og friluftsliv. Endringen kan derfor bidra til at det på sikt blir vanskeligere å skille hva som er motorferdsel eller ikke.

Føringer i Stortingets vedtak

Stortingets anmodningsvedtak legger tre viktige føringer for regelverksendringen som regjeringen er bedt om å legge frem:

- Åpning for ferdsel med båt med elmotor på vann under 2 kvadratkilometer skal skje gjennom å gi kommunene adgang til å gi **tillatelse etter søknad**.
- Adgangen skal kun gjelde for elmotorer med **begrenset effekt**.
- Kommunen må vurdere om en åpning er forsvarlig ut **fra hensynet til vannet som levested for villarter og fugler**, og særskilt legge vekt på hensynet til hekkeområder.

Føringene er viktige for å redusere eventuelle ulemper for naturmangfold, og har vært styrende for utkastet til lovendring som foreslås her. I tillegg har departementet lagt vekt på konsekvensene for friluftsliv.

Tillatelse etter søknad

På bakgrunn av anmodningsvedtaket foreslår departementet at kommunen etter søknad skal kunne gi tillatelse til bruk av elmotor med begrenset effekt på vann mindre enn 2 kvadratkilometer. Alternativet til denne løsningen ville ha vært å gi kommunene en adgang til å gi en lokal forskrift som åpner for slik ferdsel på bestemte vann uten søknad. En ordning med åpning i forskrift vil være enklere å administrere for kommunen, siden man slipper enkeltsøknadsbehandling. Den vil også være enklere for publikum, som slipper å søke. På den annen side vil ikke en slik ordning gjøre det mulig for kommunen å ha en fortløpende kontroll med omfanget av motorferdsel på det aktuelle vannet.

På bakgrunn av Stortingets anmodningsvedtak om at kommunen skal kunne gi "*dispensasjoner*", og komiteflertallets uttalelser i Innst. 325 S (2017-2018) om at "*det ikke kan gis dispensasjoner generelt og på mindre vann*" legges det til grunn at en forskriftsløsning ikke er ønsket. Dette er derfor ikke foreslått eller beskrevet nærmere her. Departementet legger til grunn at kommunene gjennom en søknadsordning som foreslått i høringsutkastet her, vil kunne gi flerårige tillatelser, f.eks. for fem år av gangen, slik at merarbeidet for kommunen og publikum knyttet til søknader begrenses.

I samsvar med anmodningsvedtaket foreslår ikke departementet krav om at det må foreligge "særlige grunner" for at tillatelse skal gis, eller til at kjøringen skal være knyttet til bestemte formål. Om det skal fastsettes slike begrensninger vil være opp til den enkelte kommune. Lovforslaget innebærer at kommunen vil kunne gi tillatelse til bruk av elektrisk båtmotor i forbindelse med for eksempel fritidsfiske, persontransport, transport av bagasje og utstyr og for ren rekreasjon. Dette vil det være opp til kommunene selv å vurdere. Det er videre foreslått at bestemmelsen skal være en *kan*-bestemmelse, slik at det vil være opp til kommunens skjønn å vurdere om tillatelser skal gis. Det vil altså ikke være slik at kommunen plikter å gi tillatelse til å bruke elektrisk båtmotor, selv om lovens vilkår for å tillate slik ferdsel er oppfylt.

Effektbegrensning på båtmotor

Stortingets anmodningsvedtak presiserer at kommunen kun kan tillate bruk av elmotorer med begrenset effekt. I sin vurdering av dette punktet har Miljødirektoratet tatt utgangspunkt i at en slik begrensning bør tilsi at elmotorer gir samme fart som rofart. Rask rofart anses å ligge på 3 – 3,5 knop, hvis farten skal kunne opprettholdes over en viss distanse. Miljødirektoratet har derfor foreslått en effektbegrensning på inntil 800 watt inngangseffekt. Dette forslaget er basert på råd fra fagpersoner og på tall hentet fra ulike publiserte enkle tester av elektriske båtmotorer. Oppnåelig hastighet som følge av denne effektbegrensningen vil likevel avhenge av en rekke faktorer, særlig båtens skrogform, vekt og størrelse, samt propellutforming mv. Det er derfor ikke mulig å forutsi presist hvilken hastighet en gitt effektbegrensning vil kunne gi i hvert enkelt tilfelle. En smal og lett båt med kun én person om bord vil eksempelvis trolig oppnå en hastighet noe høyere enn alminnelig rofart med den angitte begrensningen.

Direktoratets vurdering er likevel at en effektbegrensning på 800 watt vil dekke behovet for de som ønsker å bruke elektrisk båtmotor til rekreasjonsformål, samtidig som at ulempene for naturmiljøet og friluftslivet ikke vil bli vesentlige.

Departementet har vurdert om det i tillegg til effektbegrensning også burde vært oppstilt en hastighetsbegrensning i regelverket, slik det eksempelvis er gjort i regelverket knyttet til bruk av båt for personer under 16 år. Det kan imidlertid være utfordrende å måle hastighet på vann. Samtidig er ulempene ved at enkelte båter under visse forhold vil kunne gå et fåtall knop over ro-fart, begrenset. Departementet har derfor kommet til at det ikke er nødvendig å også innføre en hastighetsbegrensning. Vi ber likevel spesielt om høringsinstansenes syn på dette. Ut fra den usikkerhet som er knyttet til sammenheng mellom hastighet og effektbegrensning vil vi oppfordre høringsinstansene til å gi innspill på hvilken effektbegrensning regelverket bør fastsette, samt begrunnelse for anbefalt grense.

Det vil være utfordrende å føre kontroll med om en elmotor er innenfor tillatt effektgrense. Departementet legger til grunn at oppsyn og kontroll med båter med elmotor på mindre vann vil nødvendiggjøre måleutstyr og rutiner som naturoppsynet ikke innehar i dag.

Hensynet til vannet som levested for viltarter og fugler

Det følger av anmodningsvedtaket at hensynet til vannet som levested for viltarter og fugler skal vurderes av kommunen før det gis tillatelser. I komitéinnstillingen presiserer flertallet at regelverket må sikre at hensynet til natur, og særlig hekkeområder, ivaretas. Det påpekes at dette kan ivaretas ved at kommunen pålegges å kartlegge slike hensyn og ikke gi tillatelser i slike områder. Lovforslaget er utformet i samsvar med dette.

Plikten til å kartlegge fugleområder vil supplere de generelle miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven kapittel 2, som gjelder alle tillatelser som gis av offentlige myndigheter og som berører naturmangfold.

Forslaget vurderes å ha to ulike typer konsekvenser for naturmangfold. For det første vil det være konsekvenser knyttet til at ikke-motorisert ferdsel vil bli erstattet med motorisert ferdsel. For det andre vil endringen trolig medføre at ferdselen samlet sett vil øke. Dette gjennom økt ferdsel i områder hvor det allerede er ferdsel, men også ved at det kan bli ferdsel i områder hvor det tidligere ikke har vært ferdsel fordi tilgjengeligheten blir bedre ved bruk av motor.

Når det gjelder førstnevnte type konsekvenser har departementet ingen holdepunkter som tilsier at en båt med elmotor med begrenset effekt og hastighet tilnærmet rofart, vil forstyrre fugle- og dyreliv mer enn en vanlig robåt.

Den andre typen konsekvenser, økt ferdsel, kan imidlertid ha negative konsekvenser. Små vann er ofte grunnere enn store vann, og grunne vann er ofte mer næringsrike vann som kan ha stor verdi for vannfugl. Forslaget kan føre til mer aktivitet i områder der det i utgangspunktet er ønskelig med minst mulig aktivitet, som for eksempel i næringsrike vann med mye vegetasjon, og med stor sannsynlighet for et rikt fugleliv. Artsgrupper som kan være særlig sårbare for økt ferdsel er vadefuglarter (som gluttsnipe, grønnsilk og bekkasiner), samt flere andefuglarter (både gressender, fiskeender og dykkerender slik som svartand og sjørørre), dykkere (for eksempel horndykker, dvergdykker og toppdykker), samt lomarter.

Små vann med stor verdi for vannfugl kan være utsatt i sårbare hekkeperioder. Forstyrrelser som følge av økt ferdsel vil kunne medføre økt predasjon hvis rugende fugl skremmes av reiret. Forstyrrelser i form av nærgående trafikk/ferdsel vil kunne øke stressnivået til rugende fugl. Selv om dette isolert sett

ikke trenger å utgjøre noen trussel, vil slik påvirkning i sum kunne medføre svekkelse i kondisjon og evne til å gjennomføre en suksessfull rugeperiode. Når eggene klekkes vil det også være en sårbar fase da ungene fortsatt vil være avhengige av foreldrene – selv etter at de har forlatt reiret.

For å minimere eventuelle negative ulemper legger forslaget til grunn at kommunene skal legge vekt på hensynet til vannet som levested for viltarter og fugler. Kommunen må vurdere det konkrete vannets beskaffenhet i forhold til dagens bruk, hvilke arter som bruker området, dagens trusselbilde for artene og tilgangen på andre vann. En søknad må vurderes opp mot behovet for motorferdsel på vannet, blant annet ut fra vannets størrelse. Søknader må også vurderes opp mot naturmangfoldloven §§ 8-12, hvor blant annet prinsippene om økosystembasert forvaltning og samlet belastning skal legges til grunn. Flere av artene som hekker i ferskvann, enten i lavlandet eller i høyereliggende områder, er allerede under press fra andre påvirkningsfaktorer og er oppført på både nasjonal og internasjonale rødlistor. Kommunen må vurdere om det i en eventuell tillatelse bør settes vilkår som for eksempel gir forbud i sårbare perioder som for eksempel i hekkeperioden.

Konsekvenser for friluftsliv

I en vurdering av en eventuell søknad om ferdsel med båt med elmotor på en innsjø mindre enn 2 kvadratkilometer, må kommunen også vurdere konsekvensene av en slik tillatelse opp mot de øvrige hensyn som regelverket må ivareta, som for eksempel friluftslivshensyn. Forslaget kan gjøre det enklere å komme seg på fisketur eller båttur på mindre vann for folk som av ulike årsaker ikke er i stand til å ro selv. Forslaget kan også føre til økt fritidsfiske fra båt.

Elmotorer er i utgangspunktet svært støysvake sammenlignet med bensinmotorer. Det vil likevel være et visst lydnivå også fra en elmotor. Støy fra bruk av elektriske motorer vil genereres av to hovedelementer. Det ene er lyd fra selve motoren, og det andre er den lyd båten avgir når den beveger seg gjennom vannet.

Med en effektbegrensning på 800 watt antar departementet at bruk av elmotor på båt vil avgi et svært lavt lydnivå, som igjen i liten grad vil oppfattes som forstyrrende. Med en forutsetning om begrenset effekt, som igjen setter begrensning på hastighet, kan departementet ikke se at virkningene for friluftsliv vil skille seg stort fra virkningene ved bruk av vanlig robåt. Uten en effektbegrensning vil bruk av elmotorer kunne påvirke omgivelsene negativt for andre brukere, som for eksempel kajakkpadlere og badende. Dette særlig fordi hastigheten kan bli høy.

Klima- og miljødepartementet foreslår at endringen inntas som nytt annet ledd i motorferdselloven § 6, som skal lyde:

"Kommunen kan gi tillatelse til bruk av motorfartøy med elektrisk motor med inngangseffekt opptil 800 watt på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse skal det legges vekt på hensynet til vannet som levested for viltarter og fugler, herunder særskilt vekt på hensynet til hekkeområder. Det kan ikke gis tillatelser til motorferdsel som innebærer vesentlig skade på fugleliv".

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd, og gis følgende endrede ordlyd:

"Tillatelse etter første eller annet ledd kan gis for bestemte høve eller for bestemte tidsrom. Kommunen kan sette vilkår for tillatelsen."

Nåværende tredje ledd i bestemmelsen blir nytt fjerde ledd.

4 Ending av regler for oppsyn i motorferdselloven §§ 12 a og b

4.1 Bakgrunn og gjeldende rett

Bestemmelsene i motorferdselloven §§ 12 a og b ble tilføyd ved lovendring i 2015 og gir Statens naturoppsyn myndighet til å føre kontroll med at bestemmelsene i loven overholdes og til å utstede eventuelle overtredelsesgebyr. Bestemmelsenes ordlyd er i dag følgende:

§ 12 a

"Statens naturoppsyn fører kontroll med at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov blir overholdt. Reglene i naturoppsynsloven § 3 får anvendelse ved kontroll etter denne lov. I tillegg til fullmaktene i naturoppsynsloven § 3 kan oppsynet kreve at fører av snøscooter viser fram dokumenter som det er påbudt å ha med under kjøringen".

§ 12 b første ledd

"Statens naturoppsyn kan ilegge fører av snøscooter overtredelsesgebyr hvis fører ikke overholder bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov. Overtredelsesgebyr kan også ilegges ved brudd på plikter etter naturoppsynsloven § 3 fjerde ledd, jf. andre ledd, ved kontroll etter denne lov".

De øvrige ledd i § 12 b foreslås ikke endret og behandles ikke videre i dette notatet.

Bestemmelsen i § 12 a om plikt for snøscooterførere til å legge frem nødvendige dokumenter er en supplerer av bestemmelsen i naturoppsynsloven § 3. Bestemmelsen i § 12 a medfører at førere av snøscootere plikter å fremlegge f.eks. førerkort og vognkort i tillegg til nødvendige tillatelser og dispensasjoner etter motorferdselregelverket. Bestemmelsene i §§ 12 a og adgangen i 12 b første ledd til å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på motorferdselregelverket, er imidlertid begrenset til å gjelde førere av snøscooter. Bestemmelsene omfatter altså ikke førere av andre kjøretøy eller fartøy.

4.2 Departementets vurderinger og forslag

Departementet viser til at bestemmelsene om fremleggelse av dokumenter og overtredelsesgebyr for førere av snøscootere ble inntatt i loven i forbindelse med at kommunene i 2015 fikk adgang til å etablere løyper for fornøyleskjøring med snøscooter. At bestemmelsene om fremleggelse av dokumenter og overtredelsesgebyr ble begrenset til å gjelde førere av snøscootere, var i all hovedsak et utslag av at de øvrige bestemmelsene som ble fastsatt samtidig gjaldt bruk av snøscootere (i løyper for fornøyleskjøring). Det var derfor snøscootere oppmerksomheten var rettet mot. Samtidig fremgår det klart av forarbeidene til lovendringen at behovet for å kreve fremlagt dokumenter gjelder ved all motorferdsel i utmark, og § 12 a ble derfor gjort generell, slik at fremleggelsesplikten gjelder all kjøring uavhengig av om den er nyttekjøring eller fornøyleskjøring (Prop.35 L (2014-2015) side 33). At bestemmelsen ikke ble gjort generell også med tanke på type kjøretøy, var i liten grad resultat av noen bevisst vurdering, og må mest av alt anses som en inkurie. Det samme må gjelde for adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr.

Grunnlaget for Statens naturoppsyns kontrollaktivitet er å forebygge negative konsekvenser som motorferdsel kan medføre for naturmiljøet og å avdekke ulovlig kjøring. En utvidelse av Statens naturoppsyns myndighet etter § 12 a og 12 b til å gjelde førere av alle motorkjøretøy og -fartøy, vil styrke naturoppsynets mulighet til å føre kontroll med motorferdsel i utmark.

Departementet mener det ikke er saklig grunn til at adgangen til å kreve fremlagt dokumenter etter motorferdselloven § 12 a eller ilegge overtredelsesgebyr etter § 12 b skal være begrenset til førere av snøscooter, og foreslår derfor at bestemmelsene utvides til å gjelde førere av alle motorkjøretøy og -fartøy.

Departementet foreslår følgende endring.

Ny § 12 a skal lyde:

"Statens naturoppsyn fører kontroll med at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov blir overholdt. Reglene i naturoppsynsloven § 3 får anvendelse ved kontroll etter denne lov. I tillegg til fullmaktene i naturoppsynsloven § 3 kan oppsynet kreve at fører av *motorkjøretøy eller -fartøy* viser frem dokumenter som det er påbudt å ha med under kjøringen".

Ny § 12 b første ledd første punktum skal lyde:

"Statens naturoppsyn kan ilegge fører av *motorkjøretøy eller -fartøy* overtredelsesgebyr hvis fører ikke overholder bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov".

5 Endringer i bestemmelser om myndighetsfordeling og delegering i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag

5.1 Bakgrunn og gjeldende rett

Motorferdselloven § 3 gir et generelt forbud mot motorferdsel i utmark og vassdrag. Det er i loven og i den tilhørende forskriften gitt en rekke unntak fra dette forbudet. Lovverket gir for det første unntak for flere konkret opplistede formål og tilfeller. I tillegg har både loven og forskriften § 6 en dispensasjonsbestemmelse som åpner for at kommunen kan gi dispensasjoner også i tilfeller som ikke dekkes av unntaksbestemmelsene. Dispensasjonsbestemmelsene er ment å være sikkerhetsventiler som skal praktiseres strengt. Lovens dispensasjonsbestemmelse gjelder motorfartøy eller luftfartøy, mens forskriftens bestemmelse gjelder motorkjøretøy. Det er flere vilkår for at slike dispensasjoner skal kunne gis, blant annet at det foreligger "særlige grunner" (motorferdselloven § 6) eller et "særlig behov" (forskriften § 6).

I lovens § 6 er myndigheten til å gi slike dispensasjoner lagt til "kommunen". I forskriften § 6 er myndigheten lagt til "kommunestyret eller et annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer".

I motorferdselloven fra 1977 var myndigheten i loven stort sett lagt til kommunen, ikke til kommunestyret. Da loven ble endret i 1988, og det ble vedtatt å fastsette en nasjonal forskrift om bruk av motorkjøretøyer, ble dette strammet inn, og det fremgår av forarbeidene at departementet opprinnelig foreslo at dispensasjonsvedtak for motorferdsel i utmark skulle vedtas av fylkesmannen

(Ot.prp. nr. 60 (1986-1987) s. 10). Dette forslaget møtte protester fra flere høringsorganer, som blant annet pekte på viktigheten av kommunalt selvstyre og at det å flytte myndigheten til fylkesmannen kunne føre til en lengre saksbehandlingstid. I proposisjonen ble det derfor likevel foreslått å legge dispensasjonsmyndigheten etter forskriften § 6 til kommunen, ved kommunestyret eller annet folkevalgt organ.

Fra prosjektgruppen for prosjektet "Forenkling av utmarksforvaltningen i Lom kommune og Jotunheimen nasjonalpark", som er et samarbeid mellom Lom kommune, Norsk fjellsenter, Lom fjellstyre og nasjonalparkforvalter for Jotunheimen, har Klima- og miljødepartementet mottatt et innspill om å legge myndigheten etter § 6 til "kommunen" også i forskriften. Søknader etter forskriften § 6 vil dermed kunne avgjøres av kommuneadministrasjonen og trenger ikke å behandles av kommunestyret.

Myndigheten til å gi bestemmelser om kjøring etter forskriften § 3 annet ledd og tillatelser til ferdsel med snøscooter etter forskriften § 5 første ledd er også lagt til "kommunestyret". Se nærmere omtale om eventuell endring også av disse bestemmelsene i pkt. 5.2, samt omtale av behov for delegeringsadgangen som følger av forskriften § 2 tredje ledd.

5.2 Departementets vurderinger og forslag

Klima- og miljødepartementet foreslår å endre ordlyden i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6 i tråd med forslaget fra prosjektgruppen nevnt i pkt. 5.1, slik at myndigheten til å behandle dispensasjonssøknader flyttes fra kommunestyret til kommunen. Myndigheten vil dermed kunne delegeres internt i kommunen. Det vil være opp til kommunen selv å bestemme om det er kommunestyret (eventuelt et annet folkevalgt organ i kommunen) eller administrasjonen som skal treffe dispensasjonsvedtak, innenfor de generelle rammene for delegering som kommuneloven oppstiller.

I sin begrunnelse for innspillet har prosjektgruppen påpekt at dagens ordning i mange saker medfører en unødvendig omstendelig og tidkrevende behandling, med behandlingstid som avhenger av politisk møtekalender, krav om detaljert saksutredning som må utarbeides i forkant av frist for møteinnkalling og gjennomføring av møte, utskrift av møteprotokoll, og til slutt svar til søker.

At myndigheten tilligger kommunestyret er etter departementets syn spesielt viktig der hvor myndigheten innebærer kompetanse til å gi forskrifter. Der det gjelder enkeltdispensasjoner er det etter departementets syn mer kurant at kommuneadministrasjonen treffer vedtak. Departementet vil påpeke at dispensasjoner etter forskriftens § 6 krever skriftlig saksfremlegg, og at de aller fleste søknadene derfor behandles i kommuneadministrasjonen før det treffes en avgjørelse i kommunestyret. Etter departementets syn vil en endring neppe føre til at flere vedtak innvilges og at omfanget av motorisert ferdsel i utmark øker dersom vedtakene treffes administrativt. Den foreslåtte endringen vil kunne gi kommunen større fleksibilitet, og det vil være opp til den enkelte kommune om sakene kun skal behandles administrativt eller også politisk, innenfor kommunelovens delegeringsbestemmelser. En adgang til administrativ innvilgelse av søknader etter forskriften § 6 vil også kunne korte ned saksbehandlingstiden.

Departementet mener den foreslåtte endringen vil kunne bidra til forenkling, samtidig som negative konsekvenser antas å være små.

Ved åpning for delegering til kommuneadministrasjonen blir kommunens mulighet til intern delegering likestilt med det som gjelder for tillatelsesbestemmelsene i forskrift for ferdsel med motorkjøretøy §§ 5 a og 5 b. Den foreslåtte nye bestemmelsen i forskriften § 6 vil da også være lik den tilsvarende unntaksbestemmelsen i motorferdselloven § 6, hvor *kommunen* kan gi tillatelse til bruk av motor- eller luftfartøy når "særlige grunner" foreligger.

Departementet foreslår følgende endring i forskriften:

§ 6 første punktum skal lyde:

"I unntakstilfelle kan *kommunen* etter skriftlig søknad gi tillatelse til kjøring utover § 2 - § 5, dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte."

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om også forskriften §§ 3 og 5 bør endres tilsvarende:

Forskriften § 3 gir direkte hjemmel til motorferdsel på vinterføre til de formål bestemmelsen lister opp i første ledd. I annet ledd heter det at "[k]ommunestyret kan gi bestemmelser om kjøring som nevnt i [første ledd]". Etter departementets syn kan det vurderes om bestemmelser vedrørende kjøring etter første ledd også kan gis av "kommunen" og ber om innspill på hvorvidt det er behov for å beholde denne myndigheten hos kommunestyret.

Etter forskriften § 5 kan "kommunestyret" gi tillatelse til bruk av snøscooter til de formål som listes opp i første ledd. Etter annet ledd åpnes det for at myndigheten etter denne bestemmelsen kan delegeres "til et folkevalgt organ eller kommunal tjenestemann". En endring av denne bestemmelsen slik at myndigheten legges til "kommunen" vil derfor ha mindre praktisk betydning, ettersom den allerede åpner for delegering. Departementet mener likevel at en endring kan vurderes ut fra et forenklingssynspunkt, og viser ellers til begrunnelsen knyttet til endring av § 6. Dersom en slik endring er ønskelig, vil § 5 annet ledd kunne oppheves, ettersom den da vil bli overflødig.

Departementet vil bemerke at kommuneloven (lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner, som trer gradvis i kraft høsten 2019) setter visse skranker for hvilke saker som kan delegeres til kommuneadministrasjonen. Det følger av kommuneloven §§ 5-3 tredje ledd og blant annet § 5-7 andre ledd tredje punktum at alle saker i utgangspunktet kan delegeres fra kommunestyret til andre folkevalgte organ. Derimot følger det av § 13-1 sjette ledd at kommunedirektøren kun kan gis myndighet til å treffe vedtak "i saker som ikke har prinsipiell betydning". Dermed kan ikke kommunedirektøren – eller noen i kommuneadministrasjonen – treffe vedtak om motorferdsel i saker som har prinsipiell betydning.

Departementet ønsker også innspill på anvendelsen av forskriften § 2 tredje ledd. Etter denne bestemmelsen har fylkesmannen adgang til å begrense eller forby kjøring i spesielt sårbare områder. Dette gjelder kjøring som ellers har direkte hjemmel i motorferdselloven § 4 og forskriften § 2 første ledd. Etter annet ledd annet punktum har fylkesmannen adgang til å delegere denne myndigheten til

kommunestyret. Departementet er usikker på hvorvidt en slik adgang er nødvendig, og bemerker at enhver begrensning på det kommunale selvstyret i utgangspunktet skal ha hjemmel i lov, jf. kommuneloven § 2-1 annet og tredje ledd. Departementet er usikker på i hvilket omfang adgangen etter § 2 tredje ledd til å begrense eller forby kjøring i sårbare områder brukes i praksis, og i hvor stor grad myndigheten delegeres til kommunen. Vi ønsker å høre høringsinstansenes erfaringer med bestemmelsen, og ber om synspunkter på om adgangen til å delegere myndigheten etter forskriften § 2 tredje ledd annet punktum til kommunen bør oppheves.

6 Etablere påbud om å registrere kommunale snøscooterløyper i nasjonal database

6.1 Bakgrunn

Miljødirektoratet har opprettet en nasjonal database for snøscooterløyper, og formålet med denne er å samle all informasjon om kommunale snøscooterløyper på ett sted. I dag er det frivillig for kommunene å rapportere inn data til databasen, og Miljødirektoratet har uttrykt ønske om å innføre en innrapporteringsplikt i motorferdselloven og forskriften.

6.2 Departementets vurderinger og forslag

Departementet mener at en samlet oversikt over snøscooterløyper vil være til fordel både for publikum og for offentlige myndigheter. Det er praktisk og tidsbesparende å samle informasjon om de kommunale snøscooterløypene på ett sted, både for publikum, for oppsynet, for redningstjenestene og for forvaltningen. For publikum vil tilgang til slik informasjon være en fordel både for de som ønsker å kjøre snøscooter og vil orientere seg om hvilke løyper som finnes, og for friluftsfolk som ønsker å unngå turområder nær snøscooterløyper. Det har så langt har vist seg utfordrende å få kommunene til å sende inn data til Miljødirektoratets database, og departementet mener derfor at det bør fastsettes en plikt til å innsende data om snøscooterløyper til den offentlige databasen.

Som støtte for dette synspunktet viser departementet til at bruksverdien av databasen reduseres vesentlig dersom den ikke er komplett. Departementet ser på den annen side ingen tungtveiende grunner til at en slik forpliktelse ikke skal kunne innføres. Departementet foreslår at en slik forpliktelse fastsettes i forskriften, og legger til grunn at motorferdselloven § 4a femte ledd hjemler en slik forpliktelse gjennom forskriftsregulering.

Klima- og miljødepartementet foreslår å tilføye et nytt siste ledd til § 4 a i forskriften som skal lyde:

Kommunen skal rapportere inn data om vedtatte snøscooterløyper etter denne bestemmelsen, til Miljødirektoratets nasjonale database for snøscooterløyper. Miljødirektoratet kan fastsette bestemmelser om innrapporteringen."

7 Oppmåling av avstandskravet etter forskriften § 5 første ledd bokstav c

7.1 Bakgrunn og gjeldende rett

Motorferdselloven gir et generelt forbud mot motorferdsel i utmark og vassdrag, men inneholder samtidig en rekke unntaksbestemmelser i loven og i den tilhørende forskriften. Et av de lovfestede unntakene fra motorferdselforbudet er nedfelt i forskriften § 5 første ledd bokstav c, om adgangen til hyttetransport. Bestemmelsen fastsetter at kommunestyret etter skriftlig søknad kan gi tillatelse til bruk av snøscooter "for eier av hytte for transport av bagasje og utstyr mellom bilveg og hytte som ligger minst 2,5 km fra brøytet bilveg når det i området ikke er mulighet for leiekjøring [...]". På bakgrunn av spørsmål knyttet til hvordan avstandskravet skal beregnes, herunder kommunenes skjønnsmessige adgang til å fravike utgangspunktet om å måle i luftlinje, uttalte Klima- og miljødepartementet i brev 3. juli 2018 til fylkesmennene, at kommunene "har et skjønn i valg av målemetode for å fastsette avstanden mellom hytte og brøytet bilvei", og at "det avgjørende for om tillatelsen kan gis er om den *reelle avstanden* mellom hytte og brøytet bilvei er minst 2,5 km". Stortinget behandlet 20. juni 2019 et representantforslag om å endre forskriften § 5 første ledd bokstav c for å gi kommunene mulighet for å bruke skjønn når de måler opp avstanden mellom hytte og brøytet vei (dokument 8: 119 S (2018-2019)). Forslaget ble ikke vedtatt, jf. Innst. 355 S (2018-2019). Stortinget påpekte at det etter dagens regelverk er fullt mulig å gi tillatelse til å bruke snøscooter til hytta der hvor topografi og andre forhold gjør at korteste faktiske mulige trasé er lengre enn 2,5, men avstanden i luftlinje er under 2,5 km. Samtidig uttrykte representantene fra regjeringspartiene i komitéen, som representerer et flertall i Stortinget, at forskriften bør presiseres slik at det kommer tydelig frem at kommunene kan legge den korteste reelle avstanden mellom hytte og brøytet vei til grunn ved vurdering av søknader etter bestemmelsen.

7.2 Departementets vurderinger og forslag

For å tydeliggjøre skjønnsrommet i forskriften § 5 første ledd bokstav c, foreslår departementet en presisering i bestemmelsens ordlyd som synliggjør at kommunene ikke er bundet til å måle avstanden mellom bilvei og hytte i luftlinje hvis topografi og faktiske forhold tilsier at korteste faktisk mulige trasé er lengre enn 2,5 km. I slike tilfeller kan kommunen måle den aktuelle trasé – altså den løype som hytteeier vil måtte gå til hytta uten motorisert transport.

Forslaget til presisering i forskriftsteksten endrer ikke kravet om at den korteste faktiske trasé mellom bilvei og hytte må være minst 2,5 km for at tillatelse til snøscooterferdsel skal kunne gis; skjønnsrommet gjelder bare valg av oppmålingsmetode.

En presisering som foreslått vil ikke medføre noen realitetsendring, siden det også etter gjeldende rett har vært adgang til å fravike utgangspunktet om avstandsberging i luftlinje. Departementet vil også påpeke at det er opp til kommunen selv om den ønsker å fravike utgangspunktet om avstandsberging i luftlinje, og at innfrielse av avstandskravet ikke gjør kommunene forpliktet til å innfri en søknad. Kommunen vil fortsatt kunne avslå søknader selv om avstandskravet er oppfylt, og vil også kunne bestemme at transport skal skje med leiekjører uavhengig av avstand. Det forutsettes fortsatt at søknader kun kan innvilges når det ikke finnes mulighet for leiekjøring. Dersom det finnes mulighet for leiekjøring med snøscooter i området, kan kommunen ikke innvilge søknad om snøscootertransport til hytte etter § 5 første ledd bokstav c.

9 Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene

Departementet legger til grunn at forslagene ikke får vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Forslaget om utvidelse av forsøket om catskiing vil kunne innebære noe merarbeid for de kommunene som ønsker å endre en iverksatt ordning, siden en slik endring vil kreve noe saksbehandling. Det vil være opp til den enkelte kommune å velge om forsøket skal utvides.

Forslaget om å gi kommunene adgang til i forskrift å tillate elmotorer på vann under 2 kvadratkilometer vil innebære noe arbeid i form av søknadsbehandling for de kommunene som velger å benytte seg av myndigheten de får ved lovendringen. Forslaget innebærer ikke økte økonomiske eller administrative kostnader for privatpersoner.

Endringen av Statens naturoppsyns myndighet til å føre kontroll etter motorferdselloven §§ 12 a og b vil gi naturoppsynet utvidet mulighet til å kontrollere lovligheten med motorferdsel i utmark. Forslaget har ikke administrative eller økonomiske konsekvenser av betydning, hverken for det offentlige eller for private.

Forslaget om å flytte dispensasjonsmyndighet etter forskriften § 6 fra kommunestyret til kommunen, vil etter departementets syn innebære redusert arbeidsbyrde for kommunestyret i de kommunene som velger å legge vedtakskompetansen til kommuneadministrasjonen. Arbeidsbyrden forblir den samme for kommuneadministrasjonen, som i motsatt fall uansett vil måtte forberede vedtak for kommunestyret. Privatpersoner vil kunne oppleve at saksbehandlingstiden reduseres.

Forslaget om å innføre en plikt til innrapportering av snøscooterløyper til Miljødirektoratets nasjonale snøscooterbase medfører en ekstra oppgave for de kommuner som ikke allerede gjør dette. Arbeidsbyrden knyttet til oppgaven vil imidlertid være beskjeden. Samlet sett vil kommunene dra nytte av at alle kommuner med snøscooterløyper har lagt sine løyper inn i databasen. At løyper i alle kommuner ligger inne i databasen vil være tidsbesparende for redningstjenesten. Forslaget vil ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser for private, men vil lette og bedre informasjonstilgangen.

Presiseringen av ordlyden i forskriften § 5 første ledd bokstav c som fremhever kommunenes skjønnsrom i oppmålingen av avstandskravet innebærer ingen realitetsendring, og medfører dermed ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunene eller privatpersoner.

Endringen i kommunens adgang til å begrense eller forby bruk av elsykkel i utmark i forskriften § 2a annet ledd vil ikke medføre administrative konsekvenser eller økonomiske kostnader for kommunene eller private.

Departementet foreslår å endre forskriften § 5 første ledd bokstav c til å lyde:

"eier av hytte for transport av bagasje og utstyr mellom bilveg og hytte *når korteste trasé for ikke-motorisert transport mellom hytte og brøytet bilveg er minst 2,5 km, og når det i området ikke er mulighet for leiekjøring etter bokstav a*".

8 Endring av kommunens adgang til å regulere bruk av elsykkel i utmark i forskriften § 2a annet ledd

8.1 Bakgrunn og gjeldende rett

I april 2019 vedtok Stortinget et nytt sjettede ledd i markaloven § 10: "Departementet kan gi forskrift om adgang til bruk av elsykler i utmark i Marka og om bruken av slike sykler". En slik generell adgang til å ferdes med elsykler i Marka ble deretter tatt inn i markalovforskriften § 2. I markalovforskriften § 2 annet ledd er det også tatt inn en bestemmelse om at "[k]ommunen kan i forskrift begrense eller forby bruk av elektriske sykler i hele eller deler av utmarka".

Markaloven gjelder for markaområdene i Oslo og nærliggende kommuner. I resten av landet foreligger en generell adgang til å ferdes med elsykkel i utmark gjennom forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 2a. I denne bestemmelsens annet ledd slås fast at den enkelte kommune i forskrift kan "bestemme at bruk av elektriske sykler [...] likevel ikke er tillatt i bestemte områder eller på nærmere angitte strekninger eller traséer." Departementet foreslår å endre sistnevnte bestemmelse til å samsvare med kommunens adgang til å regulere ferdsel med elsykkel i markalovforskriften § 2 annet ledd.

8.2 Departementets vurderinger og forslag

Kommunens adgang til å regulere ferdsel med elsykkel er noe ulikt formulert i de to bestemmelsene. Etter markaloven er kommunen gitt en vid adgang til å regulere slik ferdsel, og kan etter bestemmelsen både begrense og forby ferdsel i hele eller deler av kommunens utmark. Dette gir den enkelte kommune stort handlingsrom og mulighet for å tilpasse ferdsel med elsykkel til lokale forhold og hver kommunes ulike utmarksområder. Bestemmelsen i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag annet ledd gir også kommunen mulighet til å regulere ferdsel med elsykler, men da i bestemte områder, strekninger eller traséer. Ordlyden gjør at det ikke fremkommer helt klart hvorvidt bestemmelsen gir adgang til å forby ferdsel med elsykler i hele kommunens utmark, slik som gjennom markalovforskriften.

Klima- og miljødepartementet vurderer det hensiktsmessig at disse to bestemmelsene er likelydende. Dette er både fordi det skaper likhet for loven at adgang til å regulere ferdsel med elsykkel er den samme i alle utmarksområder, og fordi nyanseforskjellen kan skape unødvendig forvirring og tolkningsproblemer – særlig for de kommuner som har utmarksområder både i og utenfor Marka.

På denne bakgrunnen foreslår departementet å endre forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 2a annet ledd til å lyde:

"Kommunen kan i forskrift begrense eller forby bruk av elektriske sykler i hele eller deler av utmarka"

10 Samlet fremstilling av endringsforslagene

10.1 Endringer i motorferdselloven

I motorferdselloven foreslås følgende endringer:

§ 4 a tredje ledd første punktum skal lyde:

"Departementet kan i inntil seks kommuner gi kommunestyret, eller annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer, myndighet til i forskrift å fastsette løyper for persontransport med *beltegående motorkjøretøy* på vinterføre til utgangspunkter for alpin skikjøring (catskiing) som et forsøk på inntil seks år.

§ 6 annet ledd skal lyde:

"Kommunen kan gi tillatelse til bruk av motorfartøy med elektrisk motor med inngangseffekt opptil 800 watt på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse skal det legges vekt på hensynet til vannet som levested for viltarter og fugler, herunder særskilt vekt på hensynet til hekkeområder. Det kan ikke gis tillatelser til motorferdsel som innebærer vesentlig skade på fugleliv".

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd, og gis følgende endrede ordlyd:

"Tillatelse etter første *eller annet ledd* kan gis for bestemte høve eller for bestemte tidsrom. Kommunen kan sette vilkår for tillatelsen."

Nåværende tredje ledd i bestemmelsen blir nytt fjerde ledd.

§ 12 a skal lyde:

"Statens naturoppsyn fører kontroll med at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov blir overholdt. Reglene i naturoppsynsloven § 3 får anvendelse ved kontroll etter denne lov. I tillegg til fullmaktene i naturoppsynsloven § 3 kan oppsynet kreve at fører av *motorkjøretøy eller -fartøy* viser frem dokumenter som det er påbudt å ha med under kjøringen".

§ 12 b første ledd, første punktum skal lyde:

"Statens naturoppsyn kan ilegge fører av *motorkjøretøy eller -fartøy* overtredelsesgebyr hvis fører ikke overholder bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov.

10.2 Endringer i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag

I forskriften foreslås følgende endringer:

§ 2a annet ledd skal lyde:

Kommunen kan i forskrift begrense eller forby bruk av elektriske sykler i hele eller deler av utmarka.

§ 4b første ledd første punktum skal lyde:

Direktoratet kan i inntil seks kommuner gi kommunestyret, eller annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer, myndighet til i forskrift å fastsette løyper for persontransport med *beltegående motorkjøretøy* på vinterføre til utgangspunkter for alpin skikjøring (catskiing) som et forsøk på inntil seks år.

§ 4a nytt niende ledd skal lyde:

Kommunen skal rapportere inn data om vedtatte snøscooterløyper etter denne bestemmelsen til Miljødirektoratets nasjonale database for snøscooterløyper. Miljødirektoratet kan fastsette bestemmelser om innrapporteringen.

§ 5 første ledd bokstav c skal lyde:

c) eier av hytte for transport av bagasje og utstyr mellom bilveg og hytte *når korteste trasé for ikke-motorisert transport mellom hytte og brøytet bilveg er minst 2,5 km, og når det i området ikke er mulighet for leiekjøring etter bokstav a.*

§ 6 første punktum skal lyde:

I unntakstilfelle kan *kommunen* etter skriftlig søknad gi tillatelse til kjøring utover § 2 - § 5, dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte.

FORSKRIFT OM JAKT OG MINSTEAREAL FOR JAKT PÅ ELG OG RÅDYR

Saksbehandler: Thomas Olufsen Skrautvol Arkiv: K46
 Arkivsaksnr.: 20/50

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
7/20	Plan og ressursutvalget	06.02.2020
6/20	Beiarn Kommunestyre	17.02.2020

Plan og ressursutvalgets behandling:

Innstilling til kommunestyret:

Beiarn kommunestyre vedtar «*Forskrift om åpning av jakt og minsteareal som grunnlag for fellingstillatelser på elg og rådyr, Beiarn kommune, Nordland*». Vedtaket har hjemmel i lov om jakt og fangst av vilt (viltloven) § 16 og forskrift om forvaltning av hjortevilt § 5 og § 6.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører i kommunestyret: Tom Antonsen.

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommunestyre vedtar «*Forskrift om åpning av jakt og minsteareal som grunnlag for fellingstillatelser på elg og rådyr, Beiarn kommune, Nordland*». Vedtaket har hjemmel i lov om jakt og fangst av vilt (viltloven) § 16 og forskrift om forvaltning av hjortevilt § 5 og § 6.

Saksutredning/bakgrunn:

I henhold til forskrift om forvaltning av hjortevilt §§ 5 og 6 kan kommunen fastsette forskrift som åpner for jakt på elg, hjort og rådyr, samt fastsette minsteareal for nevnte arter. I dag reguleres hvilke hjorteviltarter som det er adgang til å jakte i blant annet Beiarn kommune, og de respektive minstearealene, av *forskrift om adgang til jakt etter elg, rådyr og bever, Brønnøy, Meløy, Gildeskål, Beiarn, Saltdal, Hadsel, Bø, Øksnes og Andøy kommuner, Nordland*, fastsatt av Fylkesmannen i Nordland 9. mai 2001. For Beiarn er det åpnet for jakt på elg og rådyr, med minsteareal på henholdsvis 3 000 dekar og 15 000 dekar. Minsteareal for rådyr har vært uendret siden forskriften trådte i kraft i 2001, mens minsteareal for elg har vært uendret siden 1997. I møte den 13. desember 2019 vurderte Plan- og ressursutvalget at det er behov for å endre minstearealet for elg i kommunen, med 20 % reduksjon fra 3 000 dekar til 2 400 dekar. På nåværende tidspunkt vil det ikke være aktuelt å vurdere en endring i minsteareal for rådyr. I sammenheng med endring av minstearealet for elg vil det være hensiktsmessig å vedta en egen forskrift spesifikt for Beiarn kommune. Denne forskriften bør åpne for jakt på alle hjorteviltarter som skal kunne jaktes på i kommunen, samt fastsette minstearealene for disse. For Beiarn vil det innebære både elg og rådyr og minstearealer for disse. Det som gjelder Beiarn kommune i forskriften fra 2001 vil samtidig bli opphevet med ny forskrift.

Etter vedtak i Plan- og ressursutvalget 13. desember 2019, ble forslag til «*forskrift om åpning av jakt og minsteareal som grunnlag for fellingstillatelser på elg og rådyr, Beiarn kommune, Nordland*» utarbeidet. Den 18. desember 2019 ble forslaget sendt ut på høring og lagt ut på kommunens hjemmesider, og den 20. desember ble høring kunngjort i Avis Nordland. Høringsfrist var satt til 20. januar 2020. Nerbygda bestandsplanområde (bestående av valdene

Breivik/Evjen/Tvervik og Arstaddalen) fikk etter forespørsel til kommunen forlenget frist til 27. januar 2020 for å avgi høringssvar. Kommunen mottok følgende innspill innen gitte frister:

Person/etat	Dato	Innspill	Kommentarer
Nordland fylkeskommune	03.01.20	<p>En reduksjon i minstearealet kan redusere og stabilisere elgbestanden. Det er viktig at antall dyr holdes på et nivå som sikrer at kvaliteten på elgstammen vedlikeholdes eller forbedres. Samtidig må antall påkjørsler og skader forårsaket av viltet holdes på et lavest mulig nivå. Dette er i tråd med kommunens egne målsetninger for hjorteviltforvaltningen. Det er også i tråd med målsetningene om bærekraftig bestandsutvikling i <i>Regional plan for høstbart vilt og innlandsfisk 2016-2018</i>, som kommunen også viser til i sitt høringsbrev. Ny, lokal forskrift er hjemlet i viltlovens § 16 og hjorteviltforskriftens §§ 5 og 6.</p> <p>Nordland fylkeskommune har på denne bakgrunn ingen merknader til at minstearealet for <i>elg</i> i Beiarn kommune endres til 2 400 daa. Dette synes som et fornuftig tiltak ut ifra det eksisterende kunnskapsgrunnlaget. Fylkeskommunen tar til orientering at minstearealet for <i>rådyr</i> ikke endres. Basert på fallviltstatistikken ser det ikke ut som om rådyrbestanden i kommunen er i vekst.</p> <p>Vi minner om at endelig vedtatt forskrift skal sendes til <i>Norsk Lovtidend</i> for kunngjøring. Samtidig oppheves gjeldende forskrift av 9/5-2001 for Beiarns del. Vi minner også om at en endret forskrift må fatsettes innen 15. mars for å være gyldig i</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>Etter planen vil forslag til forskrift bli behandlet av Plan- og ressursutvalget i møte 6. februar 2020, og deretter vedtas av kommunestyret i møte 17. februar 2020. Dermed vil kommunen overholde fristen som er 15. mars.</p>

		jaktåret 2020.	Forskriften kunngjøres i <i>Norsk Lovtidend</i> så snart den er vedtatt av kommunestyret.
Beiarn og Skjerstad skogeierlag	19.01.20	<p>Er enig i at minsteareal for elg nedsettes til 2500 da, på elg begrunnet med overbeite særlig på furuforyngelse men også mye beiting på toppskudd på gran der elgen oppholder seg på vinter.</p> <p>Mye større problemer med beiting på rundball enn det framkommer i høringsbrevet og problemet har økt over år, og har spredd seg over hele bygda.</p> <p>Økende dødelighet av kalv og ungdyr som har sultet i hjel. Jeg har særlig sett det på skogeierlagets eiendom i Breivik, hvor det over år er funnet 3 til 5 døde kalver og ungdyr årlig.</p> <p>Det manuelle skogbruket som før foregikk på vinterstid er tilnærmet fraværende. Før gikk mange elger og beitet i kvisten, men nå er det noen få som feller eks asp til elgen på vinterstid.</p> <p>Er uenig i at det gies</p>	<p>Inspillet om minsteareal på 2500 daa må anses for å være en skrivefeil. Det framkommer tydelig av høringsbrev og foreslått forskrift at nytt foreslått minsteareal for elg er 2 400 daa.</p> <p>Kommunen er kjent med problematikken rundt beiting på rundballer. Samtidig har en ikke innhentet sikre tall på nøyaktig hvor stort og/eller utbredt dette problemet er. Kommunen har i sin vurdering derfor valgt å legge større vekt på andre, mer sikre data når nytt minsteareal foreslås.</p> <p>Her har ikke kommunen sikre data, bortsett fra det som meldes inn som fallvilt. En må gå ut ifra at ikke alt fallvilt som observeres av publikum blir meldt inn. Men fallende slaktevekter og økt beitepress gir indikasjoner på synkende bestandskondisjon, hvilket også inkluderer kalver.</p> <p>-</p> <p>Foreslåtte endringer berører</p>

		<p>fellingstillatelse på den lille rådyrstammen som finns, og som er avhengig av at entusiaster forer dem for å overleve. Rådyrene høstes nok av gaupa og naturlig avgang, og gjør pr i dag ingen skader.</p> <p>Hva gjør vi med hjort som er i ferd med å etablere seg. Er den ønsket?</p>	<p><i>elg</i>, ikke rådyr. Det har vært åpnet for jakt på høstingsverdig overskudd av rådyr i Beiarn i om lag 30 år, og kommunen legger ikke opp til en endring i denne sammenheng. Administrasjonen vil her også understreke at fôring av hjortevilt ikke er tillatt, som følge av utbruddet av skrantesjuka i Sør-Norge, jf. <i>forskrift om tiltak for å begrense spredning av CWD § 6.</i></p> <p>Hjorteviltforskriften gir ikke kommunen anledning til å vedta at det ikke skal finnes en eller flere arter av hjortevilt innenfor kommunens grenser dersom artens naturlige utvidelse av leveområder tilsier dette. Kommunen kan altså ikke ta stilling til hvorvidt hjort er ønsket, da den på naturlig vis sprer seg nordover. Men når en har stadfestet at hjortestammen har et høstingsverdig overskudd, kan kommunen vurdere åpning av jakt på hjort. En kan anta at det vil skje i løpet av få år.</p>
Nerbygda bestandsplan-område	26.01.20	<p>Vi har i bestandsplanområdet sett en reduksjon av slaktevektene på kalv og ungdyr de siste årene jamført med for 10-20 år siden. Dette gjelder begge kjønn, men størst reduksjon for hunddyr.</p> <p>Vi opplever ikke at vi observerer mer elg i området sammenlignet med 10-20 år tilbake. Derfor tror vi at årsaken ikke er en økende</p>	<p>Dette stemmer godt med hva vi ser for gjennomsnittet i kommunen som helhet.</p> <p>Årsaken bak redusert bestandskondisjon er sammensatt. Av det vi forstår, har Arstaddalen over tid hatt høyere</p>

		<p>elgstamme men at mattilgangen er redusert. Avhjelpende tiltak vil være skogsdrift og nedlegging av beitemær, men vi tror at dette i praksis vil være vanskelig å gjøre i et omfang som gir en reel effekt.</p> <p>Vi er derfor enige i at en reduksjon av minstearealet er et nødvendig tiltak for å redusere stammen.</p> <p>En reduksjon av minstearealet på 20% tror vi ikke er bærekraftig på lengre sikt. Dette mener vi bør gjøres som et midlertidig tiltak over en periode.</p>	<p>elgtetthet enn kommunen for øvrig, og den økningen i antall dyr som vi ser tegn på (f.eks. sett elg per jegerdag) er trolig mer synlig andre steder i kommunen. Samtidig kan høyt beitemetrykk over tid bidra til en generell reduksjon i mattilgang, som kan vises i begynnende redusert bestandskondisjon. Mindre skogsdrift og følgelig dårligere tilgang på ung lauvskog bidrar også til noe dårligere tilgang på elgbeite. I tillegg til å arbeide for økt skogsdrift, må kommunen gjøre tiltak som ivaretar elgens kondisjon og produksjonsevne. Nå synes det derfor å være mest hensiktsmessig å initiere en stabilisering og reduksjon av elgstammen.</p> <p>En reduksjon av minstearealet er ett av flere tiltak kommunen kan fremme for å redusere og/eller stabilisere elgpopulasjonen i kommunen. Minsteareal bør brukes som et aktivt virkemiddel, og tilpasses populasjonens utvikling i sammenheng med andre faktorer som næringstilgang og naturlig avgang (eks. vinterdødelighet). Det bør ikke bli statisk, og stå uendret over for lang tid. Nå har kommunen hatt et uendret minsteareal for elg i 19 år. Det er ikke et mål å fortsette slik, men heller tilpasse minstearealet igjen</p>
--	--	--	--

		Nerbygda bestandsplanområde har 2 år igjen av inneværende planperiode, og vi finner det naturlig å søke om en endring i planen for de to gjenværende årene for å felle noe mer elg.	etter noen år når vi ser hvordan elgstammen utvikler seg. Det kan være aktuelt med nytt minsteareal igjen om noen år, og det vil være mulig å differensiere mellom ulike geografiske områder i kommunen dersom det synes nødvendig. -
--	--	---	--

Lovgrunnlag: Lov om jakt og fangst av vilt (viltloven): *§ 16. (fellingstillatelse på hjortevilt og bever – minsteareal)*

Direktoratet bestemmer i hvilke områder jakt på elg, hjort, villrein, rådyr, dåhjort og bever kan drives.

Direktoratet fastsetter minsteareal eller kvoter for felling av dyr av arter nevnt i første ledd. Kommunen utsteder fellingstillatelse i samsvar med areal- eller kvotefastsettelsen.

Når særlige omstendigheter foreligger, kan direktoratet gjøre unntak fra reglene i annet ledd.

 Forskrift om forvaltning av hjortevilt: *§ 1. Formål*

Formålet med denne forskriften er at forvaltningen av hjortevilt ivaretar bestandenes og leveområdenes produktivitet og mangfold. Det skal legges til rette for en lokal og bærekraftig forvaltning med sikte på nærings- og rekreasjonsmessig bruk av hjorteviltressursene.

Forvaltningen skal videre sikre bestandsstørrelser som fører til at hjortevilt ikke forårsaker uakseptable skader og ulemper på andre samfunnsinteresser.

 § 5. Åpning av jakt på elg, hjort og rådyr

Kommunen fastsetter forskrift om åpning av jakt på elg, hjort og/eller rådyr i kommunen. Ved avgjørelse om åpning av jakt skal det legges vekt på artens bestandsutvikling i området og en samfunnsmessig helhetsvurdering i samsvar med § 1.

 § 6. Fastsettelse av minsteareal for elg, hjort og rådyr

Kommunen fastsetter minsteareal for elg, hjort og/eller rådyr i forskrift. Det kan fastsettes ulikt minsteareal for ulike arter og for ulike deler av en kommune.

Forslag om endring av minsteareal fremmes innen 15. januar. En eventuell forskriftsendring fastsettes av kommunen innen 15. mars.

Vurdering:

Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 5 sier at «ved avgjørelse om åpning av jakt skal det legges vekt på artens bestandsutvikling i området og en samfunnsmessig helhetsvurdering i samsvar med § 1». Med denne foreslåtte forskriften åpner ikke Beiarn kommune for jakt på nye arter, da dette vil være en videreføring av jakt på artene som forskriften som i dag er gjeldende for Beiarn allerede har åpnet for. Kommunen har følgelig ikke foretatt nye vurderinger for åpning av jakt på elg og rådyr etter forskriftens § 5.

Minsteareal fastsettes og endres i tråd med forskrift om forvaltning av hjortevilt § 6. I veileder/rundskriv M-478 fra Miljødirektoratet (Forskrift om forvaltning av hjortevilt – med kommentarer) fremkommer en rekke forhold som kommunen skal vurdere før minsteareal kan endres. For elg er disse forholdene kommentert nedenfor. Når det gjelder rådyr, forblir minstearealet uendret i ny forskrift. Kommunen har derfor ikke redegjort noe nærmere for minstearealet for jakt på rådyr.

Kommunens gjeldende målsettinger for forvaltning av hjortevilt, vedtatt i 2005, lyder slik: «Elgen i Beiarn skal forvaltes med sikte på å opprettholde en stabil, sunn bestand med høy produksjon og avkastning sett i forhold til leveområdenes bæreevne, jord-, skog- og hagebruk (landbruksnæringen) og trafikkbelastningen.» Av det vi ser fra Hjorteviltregisteret for årene 2000-2017, har andelen sett elg per jegerdag steget fra 0,7 til 1,2. Vi har ikke regnet med 2018, siden metoden for å beregne/rapportere sett elg per jegerdag er endret fra 2018. Det er en markant økning i andelen sett elg per jegerdag, og kan tyde på at bestandens størrelse har steget siden årtusenskiftet. Det bør her nevnes at Nordland fylkeskommunes "Regional plan for høstbart vilt og innlandsfisk 2016-2028" blant annet har et mål om at sett elg per jegerdag i Nordland i gjennomsnitt skal ligge på maksimalt 0,8, hvilket er langt lavere enn det en ser av sett elg per jegerdag i Beiarn. I 2005 ble antallet elg i kommunen estimert til om lag 250 vinterdyr, og det ble fastsatt en målsetting om å ha en vinterbestand på maksimalt 200 dyr. En kan med dette gå ut ifra at bestanden i dag omfatter vesentlig flere dyr enn i 2005, og kommunen har altså ikke klart å overholde målsettingen om en vinterbestand på 200 dyr.

Videre har kommunen i målsettingene definert flere delmål, deriblant følgende for kondisjon/produktivitet: «Elgen skal ha en kondisjon og produktivitet minst på dagens nivå. Slaktevektene på kalv og ungdyr skal bli høyere.» Ut fra tilgjengelige data, ser vi at slaktevektene for ulike kjønns- og alderskategorier har variert en del siden år 2000. I 2018 hadde hannkalver og hunnkalver en gjennomsnittlig slaktevekt på hhv. 63 kg og 57 kg, mot hhv. 69 kg og 65 kg i 2005 og hhv. 73 kg og 67 kg i 2000. Det er en svak, men negativ, trend for disse kategoriene dyr. Når det gjelder ungdyr (1,5-åringer), har gjennomsnittlige slaktevekter for hanndyr vært stabil i denne perioden, mens det fremtrer en tydelig negativ trend for hunndyr. Sistnevnte kategori hadde i 2018 en gjennomsnittlig slaktevekt på 114 kg, mot 135 kg i 2000. Synkende slaktevekt for de yngre kategoriene kan være tegn på tidlig redusert kondisjon i elgbestanden.

Kommunens mål for bestandsstørrelse sier at «elgstammen i Beiarn skal ha så høy tetthet at den kan gi en stabil og god avkastning, samtidig som dyrenes helse er god og produktiviteten høy.» Målsettingene sier videre at «det bør ikke være mer enn 2-3 kyr per okse i stammen.» Når det gjelder sistnevnte, ligger elgstammen i Beiarn over tid relativt stabilt på om lag 2,5 sett ku per okse. Det er ikke sikkert at dette gjenspeiler det faktiske kjønnsforholdet i bestanden, men en kan anta at det reflekterer bestandens utvikling over tid. Produktiviteten,

med hensyn på indeksene sett kalv per ku og sett kalv per kalvku, viser en negativ utvikling siden år 2000. Reduksjonen er størst for sett kalv per ku. Begge disse indeksene, og særlig sett kalv per ku, kan tyde på en reduksjon i mattilgang og kondisjon hos voksne kyr.

En annen av kommunens målsettinger, sier at «skader på landbruksnæringen og trafikkbelastningen skal holdes på et akseptabelt nivå.» De senere årene har kommunen fått flere meldinger om elg som beiter på rundballer forskjellige steder i kommunen. Dette kan komme av en større elgstamme, begynnende overbeite og følgelig vanskeligere næringstilgang. De færreste later til å anse elg som beiter på rundballer som et vesentlig problem, men flere har begynt å gjerde inn rundballene. Det er allikevel en utfordring for enkelte bønder, hvor en observerer enkelte nærgående elg som fortrenger husdyr og fortærer deres fôr. En annen utfordring synes å være foryngelse av økonomisk drivverdig skog. Det er generelt lite ung furuforyngelse i kommunen per i dag, hvilket dels kan skyldes en høy elgstamme. Samtidig får kommunen meldinger om at skogeiere har utfordringer med foryngelse av gran, som følge av høyt beitetrykk fra elg. I ett tilfelle har en skogeier også fått forlenget frist for foryngelse etter hogst, som en følge av det høye beitetrykket. Det er ikke utført beitetaksering i Beiarn, så en har ikke sikre data som sier hvorvidt områdene er overbeitet eller ikke. Men mye kan tyde på nettopp dette, basert på meldinger fra grunneiere og observasjoner av både bar- og lauvskog.

Når det gjelder elgens sesongtrekk, har en grunn til å anta at det i stor grad foregår innen kommunens grenser. Dette ble sammenfattet og presentert av Andersen m.fl. (2009). Dette innebærer at tiltak for å redusere og stabilisere bestanden i kommunen i liten grad avhenger av nabokommuners forvaltning for å lykkes. Kommunen har de senere årene også fått indikasjoner på at et ikke ubetydelig antall elg fra Rana vinterstid vandrer nordover til de søndre delene av Beiarn. I tillegg er det grunn til å tro at elgen i områdene nord for Beiarfjorden vandrer mellom områder innenfor Beiarn kommunes grenser og tilgrensende nabokommuner. Det gjelder spesielt for områdene Eggesvik og Sandmoen, hvor en kan anta at elgen vandrer mellom både Beiarn, Bodø og Gildeskål kommuner.

Vedrørende trafikkbelastningen, kan ikke kommunen se at antallet påkjørsler i Beiarn har økt unormalt. Det rapporteres om viltpåkjørsler i kommunen hvert år, og antallet ligger stabilt på færre enn ti årlige påkjørsler. En bør dog arbeide for å redusere risikoen for viltpåkjørsler så mye som mulig, og risikoen kan antas å øke med høyere tetthet av hjortevilt. Det meldes også årlig om annen irregulær avgang i Beiarn. En del blir undersøkt og registrert som fallvilt, men kommunen har grunn til å anta at en ikke ubetydelig del enten ikke blir oppdaget eller blir oppdaget av publikum men ikke meldt til kommunen.

Når det gjelder naturmangfold, har ikke kommunen noen indikasjoner på at det påvirkes i vesentlig grad av en høy elgstamme. Samtidig må man merke seg at et høyt beitetrykk, spesielt på ROS-arter (rogn, osp og selje) og furu, kan medføre redusert foryngelse av disse. Over tid kan en derfor anta at innslaget av nevnte arter i tre- og busksjikt reduseres, med de økologiske følger det kan få. En reduksjon av elgstammen slik at beitetrykket reduseres, anses derfor som hensiktsmessig.

Basert på våre vurderinger og innkomne innspill, anser vi at forholdene ligger til rette for å redusere minstearealet for elg i Beiarn kommune. Administrasjonen anbefaler at det gjøres ved at kommunestyret fastsetter en egen forskrift for Beiarn kommune som åpner for jakt på elg og rådyr, og fastsetter minsteareal for jakt på disse. Med denne forskriften oppheves også

det som gjelder for Beiarn kommune i fylkesmannens forskrift om åpning av jakt og minsteareal fra 2001.

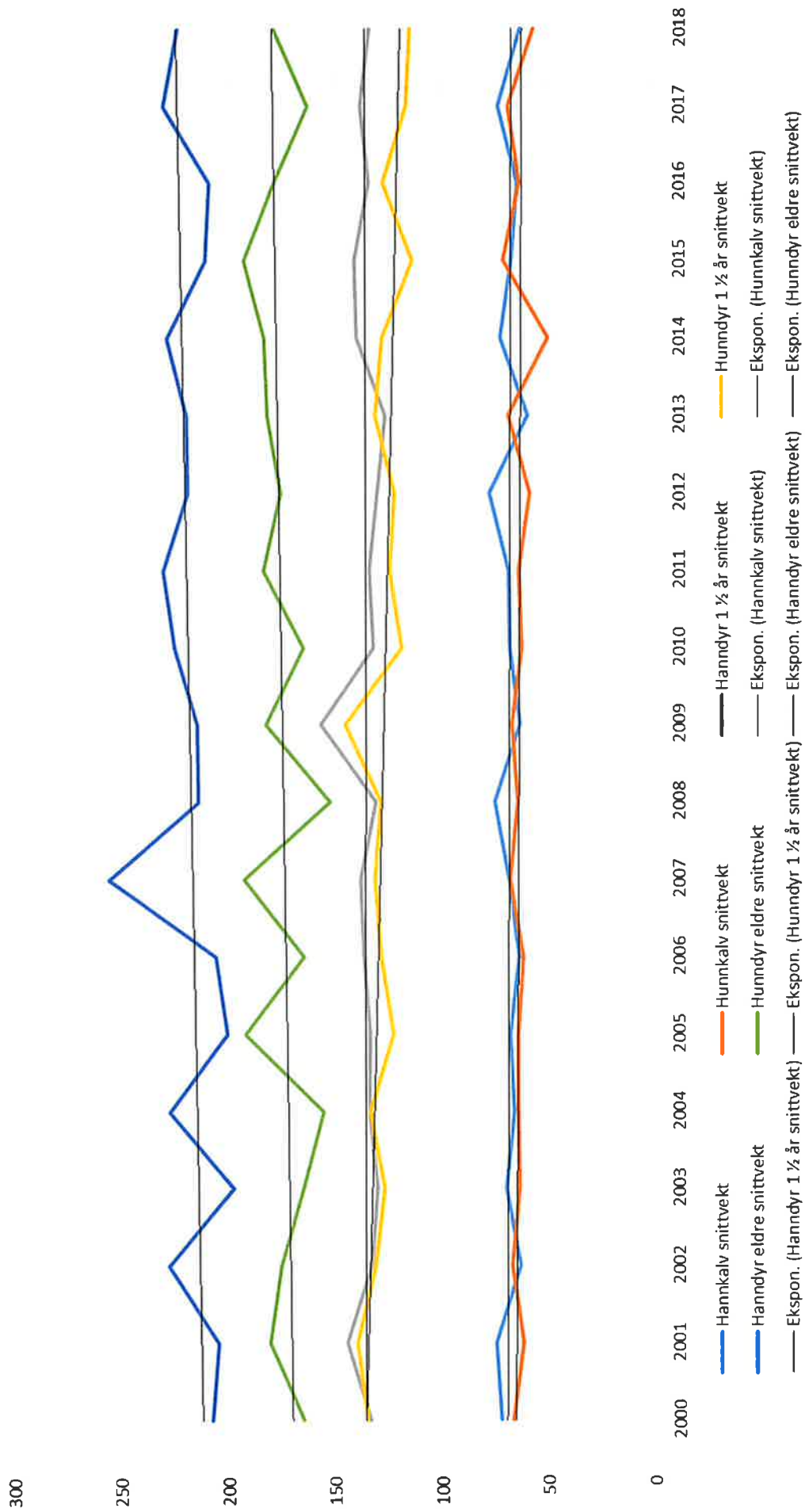
Referanser:

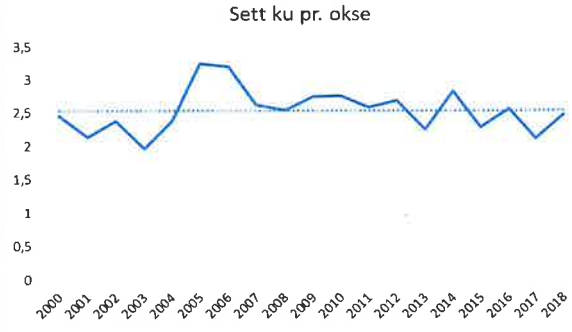
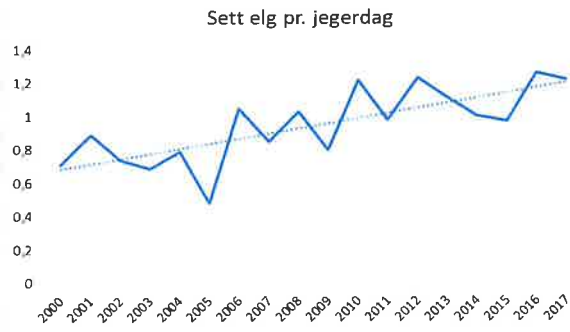
Andersen, O., Solberg, E. J., Heim, M., Rolandsen, C. M., Fangel, K. & Ueno, M. 2009. Elgen i Beiarn, en kunnskapsoppsummering – NINA Rapport 531. 34 s.

Vedlegg:

- Grafisk fremstilling av slaktevekter og sett elg-indekser fra år 2000
- Høringsbrev
- Forslag til ny forskrift om åpning av jakt og minsteareal som grunnlag for fellingstillatelser på elg og rådyr, Beiarn kommune, Nordland
- Høringsuttalelse fra Nordland fylkeskommune
- Høringsuttalelse fra Beiarn og Skjerstad skogeierlag
- Høringsuttalelse fra Nerbygda bestandsplanområde

Snittvekter 2000-2018

«f1»
«f3»
«f5» «f6»

HØRINGSBREV - FORSKRIFT OM ÅPNING AV JAKT OG MINSTEAREAL SOM GRUNNLAG FOR FELLINGSTILLATELSER PÅ ELG OG RÅDYR, BEIARN KOMMUNE, NORDLAND

Beiarn kommune sender med dette forslag til *forskrift om åpning av jakt og minsteareal som grunnlag for fellingstillatelse på elg og rådyr, Beiarn kommune, Nordland* til høring, jf. forvaltningsloven § 37. Høringsbrev og forslag til forskrift sendes til berørte interesser, offentliggjøres på kommunens hjemmesider, og varsles i minst én lokal avis.

I henhold til forskrift om forvaltning av hjortevilt §§ 5 og 6 kan kommunen fastsette forskrift som åpner for jakt på elg, hjort og rådyr, samt fastsette minsteareal for nevnte arter. I dag reguleres hvilke hjorteviltarter som det er adgang til å jakte i blant annet Beiarn kommune, og de respektive minstearealene, av forskrift om adgang til jakt etter elg, rådyr og bever, Brønnøy, Meløy, Gildeskål, Beiarn, Saltdal, Hadsel, Bø, Øksnes og Andøy kommuner, Nordland, fastsatt av Fylkesmannen i Nordland 9. mai 2001. For Beiarn er det åpnet for jakt på elg og rådyr, med minsteareal på henholdsvis 3 000 dekar og 15 000 dekar. Minsteareal for rådyr har vært uendret siden forskriften trådte i kraft i 2001, mens minsteareal for elg har vært uendret siden 1997. Beiarn kommune vurderer at det er behov for å endre minstearealet for elg i kommunen, med 20 % reduksjon fra 3 000 dekar til 2 400 dekar. I den sammenheng vil det være hensiktsmessig å vedta en egen forskrift for Beiarn kommune, som åpner for jakt på både elg og rådyr samt fastsetter minstearealer for disse.

Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 5 sier at «ved avgjørelse om åpning av jakt skal det legges vekt på artens bestandsutvikling i området og en samfunnsmessig helhetsvurdering i samsvar med § 1». Med den foreslåtte forskriften åpner ikke Beiarn kommune for jakt på nye arter, da dette vil være en videreføring av jakt på artene som gjeldende forskrift allerede har åpnet for. Kommunen har følgelig ikke foretatt nye vurderinger for åpning av disse artene etter forskriftens § 5.

Minsteareal fastsettes og endres i tråd med forskrift om forvaltning av hjortevilt § 6. I veileder/rundskriv M-478 fra Miljødirektoratet (Forskrift om forvaltning av hjortevilt – med kommentarer) fremkommer en rekke forhold som kommunen skal vurdere før minsteareal kan endres. For elg er disse forholdene kommentert nedenfor. Når det gjelder rådyr, forblir minstearealet uendret i ny forskrift. Kommunen har derfor ikke redegjort nærmere for rådyr.

Høringsfrist er satt til 20. januar 2020. Høringsuttalelser skal gis skriftlig, og sendes enten per e-post til post@beiarn.kommune.no eller som brev til: Beiarn kommune, Nedre Beiarveien 906, 8110 MOLDJORD. Innkomne uttalelser vil bli inkludert og vurdert i saksbehandlingen før vedtak gjøres.

Vurdering

Kommunens gjeldende målsettinger for forvaltning av hjortevilt, vedtatt i 2005, lyder slik: «Elgen i Beiarn skal forvaltes med sikte på å opprettholde en stabil, sunn bestand med høy produksjon og avkastning sett i forhold til leveområdenes bæreevne, jord-, skog- og hagebruk (landbruksnæringen) og trafikkbelastningen.» Av det vi ser fra Hjorteviltregisteret for årene 2000-2017, har andelen sett elg per jegerdag steget fra 0,7 til 1,2. Vi har ikke regnet med 2018, siden metoden for å beregne/rapportere sett elg per jegerdag er endret fra 2018. Det er en markant økning i andelen sett elg per jegerdag, og kan tyde på at bestandens størrelse har steget siden årtusenskiftet. Det bør her nevnes at Nordland fylkeskommunes "Regional plan for høstbart vilt og innlandsfisk 2016-2028" blant annet har et mål om at sett elg per jegerdag i Nordland i gjennomsnitt skal ligge på maksimalt 0,8, hvilket er langt lavere enn det en ser av sett elg per jegerdag i Beiarn. I 2005 ble antallet elg i kommunen estimert til om lag 250 vinterdyr, og det ble fastsatt en målsetting om å ha en vinterbestand på maksimalt 200 dyr. En kan med dette gå ut ifra at bestanden i dag omfatter vesentlig flere dyr enn i 2005, og kommunen har altså ikke klart å overholde målsettingen om en vinterbestand på 200 dyr.

Videre har kommunen i målsettingene definert flere delmål, deriblant følgende for kondisjon/produktivitet: «Elgen skal ha en kondisjon og produktivitet minst på dagens nivå. Slaktevektene på kalv og ungdyr skal bli høyere.» Ut fra tilgjengelige data, ser vi at slaktevektene for ulike kjønns- og alderskategorier har variert en del siden år 2000. I 2018 hadde hannkalver og hunnkalver en gjennomsnittlig slaktevekt på hhv. 63 kg og 57 kg, mot hhv. 69 kg og 65 kg i 2005 og hhv. 73 kg og 67 kg i 2000. Det er en svak, men negativ, trend for disse kategoriene dyr. Når det gjelder ungdyr (1,5-åringer), har gjennomsnittlige slaktevekter for hanndyr vært stabil i denne perioden, mens det fremtrer en tydelig negativ trend for hunndyr. Sistnevnte kategori hadde i 2018 en gjennomsnittlig slaktevekt på 114 kg, mot 135 kg i 2000. Synkende slaktevekt for de yngre kategoriene kan være tegn på tidlig redusert kondisjon i elgbestanden.

Kommunens mål for bestandsstørrelse sier at «elgstammen i Beiarn skal ha så høy tetthet at den kan gi en stabil og god avkastning, samtidig som dyrenes helse er god og produktiviteten høy.» Målsettingene sier videre at «det bør ikke være mer enn 2-3 kyr per okse i stammen.» Når det gjelder sistnevnte, ligger elgstammen i Beiarn over tid relativt stabilt på om lag 2,5 sett ku per okse. Det er ikke sikkert at dette gjenspeiler det faktiske kjønnsforholdet i bestanden, men en kan anta at det reflekterer bestandens utvikling over tid. Produktiviteten, med hensyn på indeksene sett kalv per ku og sett kalv per kalvku, viser en negativ utvikling siden år 2000. Reduksjonen er størst for sett kalv per ku. Begge disse indeksene, og særlig sett kalv per ku, kan tyde på en reduksjon i mattilgang og kondisjon hos voksne kyr.

En annen av kommunens målsettinger, sier at «skader på landbruksnæringen og trafikkbelastningen skal holdes på et akseptabelt nivå.» De senere årene har kommunen fått flere meldinger om elg som beiter på rundballer forskjellige steder i kommunen. Dette kan komme av en større elgstamme, begynnende overbeite og følgelig vanskeligere næringstilgang. De færreste later til å anse elg som beiter på rundballer som et problem, men flere har begynt å gjerde inn rundballene. Det er allikevel en utfordring for enkelte bønder, hvor en observerer enkelte nærgående elg som fortrenger husdyr og fortærer deres fôr. En større utfordring synes å være foryngelse av økonomisk drivverdig skog. Det er generelt lite

ung furuforyngelse i kommunen per i dag, hvilket dels kan skyldes en høy elgstamme. Samtidig får kommunen meldinger om at skogeiere har utfordringer med foryngelse av gran, som følge av høyt beitetrykk fra elg. I ett tilfelle har en skogeier også fått forlenget frist for foryngelse etter hogst, som en følge av det høye beitetrykket. Det er ikke utført beitetaksering i Beiarn, så en har ikke sikre data som sier hvorvidt områdene er overbeitet eller ikke. Men mye kan tyde på nettopp dette, basert på meldinger fra grunneiere og observasjoner av både bar- og lauvskog.

Vedrørende trafikkbelastningen, kan ikke kommunen se at antallet påkjørsler i Beiarn har økt unormalt. Det rapporteres om viltpåkjørsler i kommunen hvert år, og antallet ligger stabilt på færre enn ti årlige påkjørsler. En bør dog arbeide for å redusere risikoen for viltpåkjørsler så mye som mulig, og risikoen kan antas å øke med høyere tetthet av hjortevelt.

Med vennlig hilsen
Beiarn kommune

Thomas Olufsen Skrautvol
fagleder skog, utmark og miljø

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Vedlegg

- Forslag til ny forskrift om åpning av jakt og minsteareal som grunnlag for fellingstillatelser på elg og rådyr, Beiarn kommune, Nordland.

Mottakerliste

Beiarn Jeger- og Fiskerforening
Beiarn landbrukslag
Beiarn og Bodø Bonde- og Småbrukarlag
Beiarn og Skjerstad skogeierlag
Fylkesmannen i Nordland
Nordland fylkeskommune
Valdet Arstaddalen
Valdet Breivik/Evjen/Tvervik
Valdet Eggesvik/Sandmo/Sørvik
Valdet Midtbygd Øst
Valdet Midtbygda Vest
Valdet Sandvik-Nordland-Øynes-Agnes
Valdet Øvre Beiarn
Andre interessenter

FORSKRIFT OM ÅPNING AV JAKT OG MINSTEAREAL SOM GRUNNLAG FOR FELLINGSTILLATELSER PÅ ELG OG RÅDYR, BEIARN KOMMUNE, NORDLAND

Hjemmel: Fastsatt av Beiarn kommunestyre (xx.xx.xxx) med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven) § 16 og forskrift 8. januar 2016 nr. 12 om forvaltning av hjortevilt § 5 og § 6.

§ 1. Åpning av jakt

Det er adgang til jakt etter elg og rådyr i Beiarn kommune, Nordland.

§ 2. Minsteareal

- a) Minsteareal for godkjenning av vald og fellingstillatelser for elg er:
Hele kommunen: 2 400 daa.
- b) Minsteareal for godkjenning av vald og fellingstillatelser for rådyr er:
Hele kommunen: 15 000 daa.

§ 3. Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft straks og samtidig oppheves det som gjelder Beiarn kommune i forskrift 9. mai 2001 nr. 597 om adgang til jakt etter elg, rådyr og bever, Brønnøy, Meløy, Gildeskål, Beiarn, Saltdal, Hadsel, Bø, Øksnes og Andøy kommuner, Nordland.

Nordland
FYLKESKOMMUNE

Vår dato: 03.01.2020
Vår referanse: 19/19057- 2
JournalpostId: 20/308
Deres dato: 18.12.2019
Deres referanse:
Org.nr.: 964 982 953

Beiarn kommune
Moldjord

8110 MOLDJORD

20/50	1	254/20
K 46		
TOS		

Uttalelse til ny forskrift om åpning av jakt og minsteareal for jakt på elg og rådyr - Beiarn kommune

Vi viser til høringsbrev om forskriftsendring av 17. desember 2019.

Gjeldende forskrift som regulerer minsteareal for jakt på elg og rådyr i Beiarn kommune gjelder fra 2001 og inngår i en felles forskrift for flere kommuner i Nordland. Beiarn ønsker nå å endre minstearealet for jakt på elg og har derfor utformet forslag til en egen forskrift som er sendt ut på høring. I gjeldende forskrift er minstearealet for elg satt til 3 000 daa og for rådyr 15 000 daa. Ny forskrift endrer ikke minstearealet for jakt på rådyr, men minstearealet for elgjakt settes ned til 2 400 daa.

Bakgrunn

Til grunn for ønsket om redusert minsteareal for elgjakt ligger en analyse av bestandsutviklingen i perioden fra 2000. Bedømt ut ifra flere parametre fra jakt og «sett elg» kan det se ut som elgbestanden i kommunen er inne i en negativ utvikling. Spesielt har slaktevektene på kalver og ungdyr falt i de senere år. Endringene er ikke dramatiske, men gir likevel grunn til bekymring om bestandsutviklingen.

I de senere årene har kommunen fått et økende antall meldinger om beiteskader på rundballer flere steder i kommunen. Samtidig meldes det om svak foryngelse av furu, som til dels skyldes beiting av elg. At det meldes om mer beiteskader også på foryngelse av gran, gir absolutt en pekepinn om at elgstammen er i største laget. Kommunen kan imidlertid ikke vise til konkrete beiteundersøkelser som kan si noe mer entydig om at beitene er overbelastet.

Det har ikke vært noen endring i antall elg som har blitt påkjørt langs vei.

Uttalelse

En reduksjon i minstearealet kan redusere og stabilisere elgbestanden. Det er viktig at antall dyr holdes på et nivå som sikrer at kvaliteten på elgstammen vedlikeholdes eller forbedres. Samtidig må antall påkjørsler og skader forårsaket av viltet holdes på et lavest mulig nivå. Dette er i tråd med kommunens egne målsetninger for hjorteviltforvaltningen. Det er også i tråd med målsetningene om bærekraftig bestandsutvikling i *Regional plan for høstbart vilt og innlandsfisk 2016-2028*, som kommunen også viser til i sitt høringsbrev. Ny, lokal forskrift er hjemlet i villtlovens § 16 og hjorteviltforskriftens §§ 5 og 6.

Nordland fylkeskommune har på denne bakgrunn ingen merknader til at minstearealet for elg i Beiarn kommune endres til 2 400 daa. Dette synes som et fornuftig tiltak ut ifra det eksisterende

Adresse Postmottak Tlf.: 75 65 00 00
Fylkeshuset E-post: post@nfk.no
8048 Bodø

Kultur, miljø og folkehelse
Plan og miljø
Håkon Renolen
Tlf: 75 65 05 46/ 91193162

Besøksadresse Moloveien 16

kunnskapsgrunnlaget. Fylkeskommunen tar til orientering at minstearealet for rådyr ikke endres. Basert på fallviltstatistikken ser det ikke ut som om rådyrbestanden i kommunen er i vekst.

Vi minner om at endelig vedtatt forskrift skal sendes til *Norsk Lovtidend* for kunngjøring. Samtidig oppheves gjeldende forskrift av 9/5-2001 for Beiarns del. Vi minner også om at en endret forskrift må fastsettes innen 15. mars for å være gyldig i jaktåret 2020.

Med vennlig hilsen

Katrine Erikstad
seksjonsleder for Plan og miljø

Håkon Renolen
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Hovedmottakere:
Beiarn kommune

Moldjord

8110

MOLDJORD

Beiarn kommune

Fra: Beiarn kommune
Sendt: mandag 20. januar 2020 10:41
Til: Beiarn kommune
Emne: VS: Høring endring av minsteareal på elg

Fra: Bjørg Irene Carlsen [mailto:b.carlsen@live.no]
Sendt: søndag 19. januar 2020 19:32
Til: Thomas Olufsen Skrautvol <Thomas.Olufsen.Skrautvol@beiarn.kommune.no>
Emne: Sv: Høring endring av minsteareal på elg

Komentarer til høring forskrift om åpning og minsteareal for felling på elg og rådyr.

Er enig at minsteareal elg nedsettes til 2500 da, på elg begrunnet med overbeite særlig på furuforyngelse men også mye beiting på toppskudd på gran der elgen oppholder seg på vinter. Mye større problemer med beiting på rundball enn det framkommer i høringsbrevet og problemet har økt over år, og har spredd seg over hele bygda.

Økende dødelighet av kalv og ungdyr som har sultet ihjel.

Jeg har særlig sett det på skogeierlagets eiendom i Breivik, hvor det over år er funnet 3 til 5 døde kalver ungdyr

årlig.

Det manuelle skogbruket som før foregikk på vinters tid er tilnærmet fraverende.

Før gikk mange elger og beitet i kvisten, men nå er det noen få som feller eks asp til elgen på vinterstid.

Er uenig at det gies fellingstillatelse på den lille rådyrstammen som finns, og som er avhengi av at entusiaster

forer dem for å overleve. Rådyrene høstes nok av gaupa og naturlig avgang, og gjør pr idag ingen skader.

Hva gjør vi med hjort som er i ferd med å etablere seg. Er den ønsket?

mvh for Beiarn og Skjærstad Skogeierlag

Audgar Carlsen.

Beiarn Kommune		
Ar/Saknr	Dok.nr.	Reg.nr/Ar
20/50	3	351/20
20 JAN 2020		
Ark.kode P	K46	
Ark.kode S		
Avdeling	Saksbeh.	TOS
Klassisjon	Ordføring	

Beiarn kommune

Fra: Eirik Rasmussen <eirikrasm@gmail.com>
Sendt: søndag 26. januar 2020 14:12
Til: Beiarn kommune
Emne: Høringssvar sak 17/129

Høringssvar fra Nerbygda Bestandsplanområde i sak 17/129 ang redusering av minsteareal for elgjakt.

Vi har i bestandsplanområdet sett en reduksjon av slaktevektene på kalv og ungdyr de siste årene jamført med for 10-20 år siden. Dette gjelder begge kjønn, men størst reduksjon for hunndyr.

Vi opplever ikke at vi observerer mer elg i området sammenlignet med 10-20 år tilbake. Derfor tror vi at årsaken ikke er en økende elgstamme men at mattilgangen er redusert. Avhjelpende tiltak vil være skogsdrift og nedlegging av beitetrær, men vi tror at dette i praksis vil være vanskelig å gjøre i et omfang som gir en reel effekt.

Vi er derfor enige i at en reduksjon av minstearealet er et nødvendig tiltak for å redusere stammen.

En reduksjon av minstearealet på 20% tror vi ikke er bærekraftig på lengre sikt. Dette mener vi bør gjøres som et midlertidig tiltak over en periode.

Nerbygda bestandsplanområde har 2 år igjen av inneværende planperiode, og vi finner det naturlig å søke om en endring i planen for de to gjenværende årene for å felle noe mer elg.

Eirik Rasmussen

På vegne av Nerbygda Bestandsplanområde.

Beiarn Kommune		
Ar Saknr	Dok.nr.	Reg.nr/Ar
19/4	16	456/20
27 JAN 2020		
Ark.kode P	141	
Ark.kode S		
Avdeling	Saksbeh	
Kategori	Gjeldning	AMW

PLANSTRATEGI OG PLANPROGRAM KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2020 - 2030

Saksbehandler: Anne Maren Wasmuth
Arkivsaksnr.: 19/4

Arkiv: 141

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
66/19	Plan og ressursutvalget	13.12.2019
1/20	Eldrerådet	21.01.2020
2/20	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	21.01.2020
13/20	Plan og ressursutvalget	06.02.2020
7/20	Beiarn Kommunestyre	17.02.2020

Plan og ressursutvalgets behandling: Innstilling til kommuneestyret:

Planstrategien/planprogrammet «Oppstart av arbeid med Kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2030» godkjennes med følgende endringer. (Ny tekst er merket med understrek):

Kap. 3 Muligheter og utfordringer:

Tillegg til Folkehelse, første avsnitt: «...inkludering, et aktivt liv og trivselsskapende tiltak, er....».

Tillegg til Folkehelse, sluttsetning første avsnitt: «Det må være et mål å jevne ut sosiale ulikheter i helse i beiersamfunnet. Sosiale ulikheter i helse beskrives som systematiske forskjeller i helsetilstand, og som følger sosiale og økonomiske kategorier (særlig yrke, utdanning og inntekt). Universell tilrettelegging kan være et eksempel på utjevning av ulikheter i helse».

Tillegg til Folkehelse, andre avsnitt, andre setning: «.....er det viktig å satse på forebygging, hverdagsrehabilitering, og legge til rette for....».

Nytt 2. avsnitt til Folkehelse: «Friluftsliv er den aktiviteten som på tvers av alder og status, aktiviserer flest. Utøvelse av friluftsliv er viktig for folks livskvalitet, livsmestring og bolyst. Organisert idrett, egenorganisert aktivitet og friluftsliv er viktig for folkehelsen, og størst effekt har tiltak på allment tilgjengelig areal i nærmiljøet, som skolegårder, turveier og stier. En helsefremmende skole med vekt på friluftsliv og lokal identitet, legger grunnlaget for gode levevaner og mestring».

Tillegg til avsnitt Næringsarealer: «... og ha et bevisst forhold til jordvern og reindriftas ressursbehov i utmark og fjellområder».

Ramme: Hovedutfordringer:

Rettinger i avsnitt Rekruttering og kompetanse:

- «fagkompetanse i oppvekstsektoren» byttes ut med «ressurser i oppvekstsektoren».
- Endring i neste setning: «...og økt behov for ressurser og kompetanse i helse og omsorgssektoren».

Kap. 5 Planoppgaver 2020 – 2024:

- Kartlegging av friluftsområder legges til som egen plan

Samfunnsanalyse 2019:

Nytt avsnitt under overskriften Utviklingstrekk:

«Det samiske

Beiarn kommune befinner seg i et tradisjonelt pitesamisk område hvor den samiske kulturen og språket er svært sårbart. Det er lagt til rette for synliggjøring og utvikling av av samisk kultur i området blant annet gjennom Duodare Rafe, Villmarkscampen i Tollådal og samarbeid med Pitesamisk museum i Bodø. Spesielt på kulturminnesiden har det samiske gjort et viktig kartfestingsarbeide i Beiarn.

Saltfjellet reinbeitedistrikt har tilhold i store deler av Beiarn kommune. Fjellområdene og utmarka er en viktig ressurs som reinbeite for reindrifta, slik det også er for jordbruket i Beiarn. Det er viktig å ivareta og forvalte utmarksressursene på en slik måte at det er til gagn for både kommunen, reindrifta og husdyrnæringa. Kommunen ønsker å holde en god dialog med reindrifta for å unngå konflikter. Konflikter oppstår spesielt når reindrifta benytter seg av innmark til beite. Reindrifta har ikke beiterett på innmark.»

Nytt avsnitt:

«Klimautfordringer

Klimautslipp regnes om til og benevnes som CO2-ekvivalenter. I 2009 slapp vi i Beiarn ut 7072 CO2-ekvivalenter. I 2017 var utslippet sunket til 6471 CO2-ekvivalenter. Utslippet av klimagasser sank med 2,8 % i Beiarn fra 2016 til 2017. De største utslippskildene i Beiarn er jordbruk og veitrafikk, men for både veitrafikk og jordbruk er utslippene synkende, mens utslipp fra tungtrafikk (transportsektoren) er økende.

I Beiarn vil jordbrukets klimafotavtrykk bli fremtredende i statistikken fordi det er ei stor næring sammenlignet med andre næringer, og fordi jordbruket i hovedsak er drøvtyggerbasert. Hvis vi sammenligner oss med Bodø kommune, er utslippene fra jordbruket 2,5 ganger høyere i Bodø enn i Beiarn. For veitrafikken var utslippene 25 ganger høyere i Bodø. Totalutslipp i Bodø var i 2017 på 197990 CO2-ekvivalenter. Imidlertid fungerer skogen i Beiarn som en effektiv CO2-fanger (-35.000 CO2 –ekvivalenter) og bidrar til nøytralisering av klimautslippet.

Alle kommuner og sektorer har i henhold til FNs bærekraftsmål et ansvar for å bidra til å senke klimafotavtrykket. Både i Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel vil klima og bærekraft ligge som en overordnet ledetråd. I Klimaplan for Beiarn bør det vurderes tiltak for reduksjon av klimafotavtrykk for de ulike utslippssektorer; avfall og avløp, oppvarming, veitrafikk, tungtrafikk og jordbruk.»

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører i kommunestyret: Linda Moen.

Rådmannens innstilling:

Planstrategien/planprogrammet «Oppstart av arbeid med Kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2030» godkjennes med følgende endringer. (Ny tekst er merket med understrek):

Kap. 3 Muligheter og utfordringer:

Tillegg til Folkehelse, første avsnitt: «...inkludering, et aktivt liv og trivselsskapende tiltak, er...».

Tillegg til Folkehelse, sluttsetning første avsnitt: «Det må være et mål å jevne ut sosiale ulikheter i helse i beiersamfunnet. Sosiale ulikheter i helse beskrives som systematiske forskjeller i helsetilstand, og som følger sosiale og økonomiske kategorier (særlig yrke, utdanning og inntekt). Universell tilrettelegging kan være et eksempel på utjevning av ulikheter i helse».

Tillegg til Folkehelse, andre avsnitt, andre setning: «.....er det viktig å satse på forebygging, hverdagsrehabilitering, og legge til rette for...».

Nytt 2. avsnitt til Folkehelse: «Friluftsliv er den aktiviteten som på tvers av alder og status, aktiviserer flest. Utøvelse av friluftsliv er viktig for folks livskvalitet, livsmestring og bolyst. Organisert idrett, egenorganisert aktivitet og friluftsliv er viktig for folkehelsen, og størst effekt har tiltak på allment tilgjengelig areal i nærmiljøet, som skolegårder, turveier og stier. En helsefremmende skole med vekt på friluftsliv og lokal identitet, legger grunnlaget for gode levevaner og mestring».

Tillegg til avsnitt Næringsarealer: «... og ha et bevisst forhold til jordvern og reindriftas ressursbehov i utmark og fjellområder».

Ramme: Hovedutfordringer:

Rettinger i avsnitt Rekruttering og kompetanse:

- «fagkompetanse i oppvekstsektoren» byttes ut med «ressurser i oppvekstsektoren».
- Endring i neste setning: «...og økt behov for ressurser og kompetanse i helse og omsorgssektoren».

Kap. 5 Planoppgaver 2020 – 2024:

- Kartlegging av friluftsområder legges til som egen plan

Samfunnsanalyse 2019:

Nytt avsnitt under overskriften Utviklingstrekk:

«Det samiske Beiern kommune befinner seg i et tradisjonelt pitesamisk område hvor den samiske kulturen og språket er svært sårbart. Det er lagt til rette for synliggjøring og utvikling av av samisk kultur i området blant annet gjennom Duodare Rafe, Villmarkscampen i Tollådal og samarbeid med Pitesamisk museum i Bodø. Spesielt på kulturminnesiden har det samiske gjort et viktig kartfestingsarbeide i Beiern.

Saltfjellet reinbeitedistrikt har tilhold i store deler av Beiern kommune. Fjellområdene og utmarka er en viktig ressurs som reinbeite for reindrifta, slik det også er for jordbruket i

Beiarn. Det er viktig å ivareta og forvalte utmarksressursene på en slik måte at det er til gagn for både reindrifta og husdyrnæringa. Kommunen ønsker å holde en god dialog med reindrifta for å unngå konflikter. Konflikter oppstår spesielt når reindrifta benytter seg av innmark til beite. Reindrifta har ikke beiterett på innmark.»

Nytt avsnitt:

«Klimautfordringer

Klimautslipp regnes om til og benevnes som CO2-ekvivalenter. I 2009 slapp vi i Beiarn ut 7072 CO2-ekvivalenter. I 2017 var utslippet sunket til 6471 CO2-ekvivalenter. Utslipet av klimagasser sank med 2,8 % i Beiarn fra 2016 til 2017. De største utslippskildene i Beiarn er jordbruk og veitrafikk, men for både veitrafikk og jordbruk er utslippene synkende, mens utslipp fra tungtrafikk (transportsektoren) er økende.

I Beiarn vil jordbrukets klimafotavtrykk bli fremtredende i statistikken fordi det er ei stor næring sammenlignet med andre næringer, og fordi jordbruket i hovedsak er drøvtyggerbasert. Hvis vi sammenligner oss med Bodø kommune, er utslippene fra jordbruket 2,5 ganger høyere i Bodø enn i Beiarn. For veitrafikken var utslippene 25 ganger høyere i Bodø. Totalutslipp i Bodø var i 2017 på 197990 CO2-ekvivalenter.

Alle kommuner og sektorer har i henhold til FNs bærekraftsmål et ansvar for å bidra til å senke klimafotavtrykket. Både i Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel vil klima og bærekraft ligge som en overordnet ledetråd. I Klimaplan for Beiarn bør det vurderes tiltak for reduksjon av klimafotavtrykk for de ulike utslippssektorer; avfall og avløp, oppvarming, veitrafikk, tungtrafikk og jordbruk.»

Saksutredning:

Kommunestyret skal minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Kommunestyret skal også vedta en Kommuneplanens samfunnsdel som er et strategisk overordnet dokument som gir direkte føringer til kommunens handlingsplan/økonomiplan for valgperioden.

Dersom kommunestyret i behandlingen av planstrategien vedtar å revidere kommuneplanen, skal det utarbeides et planprogram som skal gjøre rede for hva en vil konsentrere seg om ved revisjonen av Kommuneplanens samfunnsdel. Planstrategi og planprogram kan samordnes dersom det er klart at kommunen vil revidere kommuneplanen. Kommunestyret i Beiarn vedtok i 2016 en full revisjon av Kommuneplanens samfunnsdel i 2020. Administrasjonen la derfor fram et samlet dokument som inneholder både Planstrategi og Planprogram for Kommuneplanens samfunnsdel som vi har kalt «Oppstart av arbeid med Kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2023», til politisk behandling i Plan- og ressursutvalget den 13. desember.

Etter første gangs politisk behandling i Plan- og ressursutvalget ble dokumentet «Oppstart av arbeid med Kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2030» sendt til høring og offentlig ettersyn i 6 uker med høringsfrist 26. januar. Samtidig ble planoppstart av Kommuneplanens samfunnsdel annonsert i Avisa Nordland, kommunens hjemmesider og på Facebook.

Framlagte dokument er hjemlet i Lov om planlegging og byggesaksbehandling §§ 4, 10 og 11.

Etter 6 ukers høring og innen høringsfristen, har kommunen mottatt respons fra 9 instanser hvorav 7 har kommet med innspill til planstrategi og planprogram.

Planstrategi og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel legges fram til annen gangs behandling. Forslag til endringer er beskrevet under «vurdering».

Bakgrunn:

Med hjemmel i Lov om planlegging og byggesaksbehandling §§ 4, 10 og 11, skal Kommunestyret minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategisk valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorens virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Dersom kommunestyret i behandlingen av planstrategien vedtar å revidere kommuneplanen, skal det utarbeides et planprogram som skal gjøre rede for hva en vil konsentrere seg om ved revisjonen av Kommuneplanens samfunnsdel. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn normalt samtidig med varsling av planoppstart. Planprogrammet fastsettes ordinært av planmyndigheten.

Planstrategi og planprogram kan samordnes dersom det er klart at kommunen vil revidere kommuneplanen.

Vurdering:

I planstrategi/planprogram for Kommuneplanens samfunnsdel «Oppstart av arbeid med Kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2030», presenteres et positivt og optimistisk målbilde med et utvalg av overordnede strategier for å nå dit. Videre har man valgt å beskrive muligheter og utfordringer som i størst mulig grad kan knyttes direkte til de valgte strategier. Øvrige utfordringer (og muligheter) er beskrevet i Samfunnsanalyse 2019 og andre bakgrunnsdokumenter, og er implementert i daglig drift av kommunen. Muligheter og utfordringer som ikke er spesielt beskrevet i planstrategien/planprogrammet, er med andre ord ikke uteglemt, men man har valgt å konsentrere seg om disse utvalgte elementene/strategiene den neste 4-årsperioden.

Dette er et bevisst valg for å få et oversiktlig og relativt lettlest dokument som skal gi føring for Kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2030 og politiske tiltak de neste 4 årene.

Innen høringsfristen har Beiarn kommune mottatt respons fra 9 instanser hvorav 7 har kommet med innspill. I tabellen nedenfor beskrives og vurderes innspillene:

Instans	Innspill	Kommunens vurdering

Nordland fylkeskommune	Vurdering av eksisterende planer i forhold til kommunens hovedutfordringer. Hvordan planene har fungert som utviklingsverktøy. Ressursmessig vurdering økonomisk og personalmessig.	Det vises til bakgrunnsdokumentene Årsrapport med regnskap, Budsjett og økonomiplan og Utfordringsdokument for Beiarn kommune. Vi mener disse sammen med vedlagte sammendrag Samfunnsanalyse 2019 oppfyller innspillet.
	Målbildet bør gjøres mer nøkternt og realistisk.	Målbildet skal være noe å strekke seg etter.
	Oversikten over planoppgaver må skille mellom rullering og revidering.	Det gjør de!
	Behov for utredninger og alternative strategier for samfunnsutviklingen.	Behovet kan vurderes i kommende workshop for kommunestyret.
	Juni/juli er en uheldig høringsperiode.	Kan vi klare å framskynde høringsperioden?
	Arealdelen: Det presiseres at nybygging av boliger og fritidsbygg bør skje i form av fortetting av eksisterende områder utenfor LNFR-områder. Fritidsbygg skal lokaliseres i gangavstand fra brøytet veg. Dette i hht. de arealpolitiske retn.linjer i fylkesplanen.	Innspillet tas med til kommuneplanarbeidet.
	Savner perspektiver for sosial ulikhetsutjevning i beskrivelsen av folkehelsearbeidet.	Implementeres i kap. 3 utfordringer. Legge til Råd for personer med nedsatt funksjonsevne i opplegg for medvirkning. Innspill om medvirkning tas med til kommuneplanarbeidet.
	Kommunen har en lovpålagt ansvar for å iverksette nødvendige tiltak for å møte folkehelseutfordringene. Det må utarbeides en bedre oversikt i planstrategien.	De områder som i sterkeste grad berører befolkningen i Beiarn, er beskrevet i Samfunnsanalyse 2019. Tiltak beskrives i sektorplaner og økonomiplan.
Sametinget	PBL §3-1: Det bør konkretiseres i planstrategien og samfunnsplanen hvordan kommunen vil sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Status, potensial og konsekvenser for det samiske i kommunen bør framkomme og være en del av kunnskapsgrunnlaget. Sametinget har punktvis ramset opp aktuelle problemstillinger som kan benyttes i kartleggingen.	Det utarbeides et avsnitt om det samiske som implementeres i Samfunnsanalyse 2019. I utfordringer i kap. 3. Muligheter og utfordringer tas reindrifts behov for areal med under Næringsarealer. For øvrig vil det samiske være en naturlig del av kulturarven (Beiarkultur og –identitet) som innbakes i oppvekstsektoren og annen aktivitet i Beiarn, og er derfor ikke spesielt nevnt i dokumentet..
Statens vegvesen	Ingen merknader til oppstart av planarbeidet.	
Bodø kommune	Ingen merknader til oppstart av planarbeidet.	
Råd for personer med nedsatt funksjonsevne	Intensivere innsatsen for å opprettholde/få ny bosetting i fraflyttingstruede områder i kommunen	Rådene ønsker at innspillene bakes inn i planstrategi/planprogram der de måtte passe inn. Innspillene er svært konkrete og kan til en viss grad implementeres i teksten i kap. 3.

Eldreråd (felles høringsuttalelse)	Satse på hverdagsrehabilitering	utfordringer og/eller i Samfunnsanalysen.
	Trivselsskapende tiltak i hele kommunen	Innspill som ikke er implementert i planstrategi/planprogram, tas med videre til kommuneplanarbeidet.
	Universell utforming av eksisterende bygningsmasse som er i daglig bruk.	
Utdanningsforbundet i Beiarn	Ber om at kommunen er forsiktig med kutt i oppvekstsektoren.	Innspill tas med videre til kommuneplanarbeidet.
	Poengeter at utsagnet «mindre behov for fagkompetanse i oppvekstsektoren» er upresist.	Ny og mer presis ordlyd som skal fange opp at det blir bruk for færre personale utformes.
	Spørsmål om hva kommunen gjør for å opprettholde studietilbudene i Saltdal.	Innspill tas med videre til kommuneplanarbeidet.
	Ønsker konkrete tiltak for samlokalisering av kommunens skolebygg. Ønsket fra utdanningsforbundet er en samlokalisert skole på Storjord i et nytt bygg og med allhall i umiddelbar nærhet.	Innspill tas med videre til kommuneplanarbeidet.
	Mer satsing og informasjon om reiselivssatsinga i kommunen.	Innspill tas med videre til kommuneplanarbeidet.
Saltens friluftsråd	Til samfunnsdelen: Legge inn friluftsliv som et viktig strategisk virkemiddel i utviklingen i kommunen.	Fåreslås bakt inn i folkehelseavsnittet i kap. 3.
	Legge inn revisjon av kartlegging og verdsetting av friluftsområder i planstrategien.	Kartlegging av friluftsområder foreslås lagt inn i matrise i kap. 5 planoppgaver i planstrategien.
	Legge inn utarbeidelse av ferdselsåreplan i planstrategien. Ferdselsåreplanen er en temaplan og binder ikke arealbruk etc.	Foreslås innarbeidet i Kommunedelplan for kulturbygg, idrett og friluftsliv.
	Sterkere vekt på egenorganisert aktivitet og friluftsliv i kommunedelplan for Kulturbygg, idrett og friluftsliv.	Innspillet foreslås gitt en omtale i kap. 3. i avsnitt for folkehelse.
	Vektlegge helsefremmende skole og barnehage, og lokal identitet i Oppvekstplanen.	Innspillene foreslås omtalt i kap. 3. i avsnitt for barn og unge.
Fylkesmannen i Nordland	Det bør foretas en kartlegging av muligheter og behov for tilrettelegging for mindre boenheter i tilknytning til tettstene Storjord og Moldjord. Beskrive en strategi for opprettholdelse og styring av tettstedene i kommunen, slik at det kommunale tjenestebehovet i distriktene begrenses.	Vi mener strategier for denne typen tiltak er ivare tatt i kap. 3. Muligheter og utfordringer, og i Boligpolitisk handlingsplan.
	Ny fritidsbebyggelse skal lokaliseres i tilknytning til eksisterende vinterbrøyta veier, og tilknytning til handel og service.	Innspill tas med videre til kommuneplanarbeidet.

	Behovet for nye utbyggingsarealer skal begrunnes og dokumenteres jfr. rundskriv T-1492.	Innspill tas med videre til arealplanarbeidet.
	Identifisere de områdene det er størst potensiale for reduksjon i utslipp av klimagasser i kommunen i kunnskapsgrunnlaget.	Legge til et eget avsnitt om klimautfordringer i Samfunnsanalysen. Klimaplan for Beiarn kommune er under revisjon.
	Det er ikke lagt ved kunnskapsgrunnlag som viser helseutfordringer.	Helseutfordringene er beskrevet i Samfunnsanalysen.

I forhold til overstående tabell med vurderinger av innspill, foreslås følgende endringer og tillegg i planstrategien/planprogrammet «Oppstart av arbeid med kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2030» (tekst med understrek er ny):

Kap. 3 Muligheter og utfordringer:

Tillegg til Folkehelse, første avsnitt: «...inkludering, et aktivt liv og trivselsskapende tiltak, er....».

Tillegg til Folkehelse, sluttsetning første avsnitt: «Det må være et mål å jevne ut sosiale ulikheter i helse i beiersamfunnet. Sosiale ulikheter i helse beskrives som systematiske forskjeller i helsetilstand, og som følger sosiale og økonomiske kategorier (særlig yrke, utdanning og inntekt). Universell tilrettelegging kan være et eksempel på utjevning av ulikheter i helse».

Tillegg til Folkehelse, andre avsnitt, andre setning: «.....er det viktig å satse på forebygging, hverdagsrehabilitering, og legge til rette for....».

Nytt 2. avsnitt til Folkehelse: «Friluftsliv er den aktiviteten som på tvers av alder og status, aktiviserer flest. Utøvelse av friluftsliv er viktig for folks livskvalitet, livsmestring og bolyst. Organisert idrett, egenorganisert aktivitet og friluftsliv er viktig for folkehelsen, og størst effekt har tiltak på allment tilgjengelig areal i nærmiljøet, som skolegårder, turveier og stier. En helsefremmende skole med vekt på friluftsliv og lokal identitet, legger grunnlaget for gode levevaner og mestring».

Tillegg til avsnitt Næringsarealer: «... og ha et bevisst forhold til jordvern og reindrifts ressursbehov i utmark og fjellområder».

Ramme: Hovedutfordringer:

Rettinger i avsnitt Rekruttering og kompetanse:

- «fagkompetanse i oppvekstsektoren» byttes ut med «ressurser i oppvekstsektoren».
- Endring i neste setning: «...og økt behov for ressurser og kompetanse i helse og omsorgssektoren».

Kap. 5 Planoppgaver 2020 – 2024:

- Kartlegging av friluftsområder

Samfunnsanalyse 2019:

Nytt avsnitt under overskriften Utviklingstrekk:

«Det samiske

Beiarn kommune befinner seg i et tradisjonelt pitesamisk område hvor den samiske kulturen og språket er svært sårbart. Det er lagt til rette for synliggjøring og utvikling av av samisk kultur i området gjennom Duodare Rafe, Villmarkscampen i Tollådal og samarbeid med Pitesamisk museum i Bodø. Spesielt på kulturminnesiden har det samiske gjort et viktig kartfestingsarbeide i Beiarn.

Saltfjellet reinbeitedistrikt har tilhold i store deler av Beiarn kommune. Fjellområdene og utmarka er en viktig ressurs som reinbeite for reindrifta, slik det også er for jordbruket i Beiarn. Det er viktig å ivareta og forvalte utmarksressursene på en slik måte at det er til gagn til både reindrifta og husdyrnæringa. Kommunene oppfordres til å holde en god dialog med reindrifta for å unngå konflikter. Konflikter oppstår spesielt når reindrifta benytter seg av innmark til beite. Reindrifta har ikke beiterett på innmark.»

Nytt av snitt:

«Klimautfordringer

Klimautslipp regnes om til og benevnes som CO2-ekvivalenter. I 2009 slapp vi i Beiarn ut 7072 CO2-ekvivalenter. I 2017 var utslippet sunket til 6471 CO2-ekvivalenter. Utslippet av klimagasser sank med 2,8 % i Beiarn fra 2016 til 2017. De største utslippsskildene i Beiarn er jordbruk og veitrafikk, men for både veitrafikk og jordbruk er utslippene synkende, mens utslipp fra tungtrafikk (transportsektoren) er økende.

I Beiarn vil jordbrukets klimafotavtrykk bli fremtredende i statistikken fordi det er ei stor næring sammenlignet med andre næringer, og fordi jordbruket i hovedsak er drøvtyggerbasert. Hvis vi sammenligner oss med Bodø kommune, er utslippene fra jordbruket 2,5 ganger høyere i Bodø enn i Beiarn. For veitrafikken var utslippene 25 ganger høyere i Bodø. Totalutslipp i Bodø var i 2017 på 197990 CO2-ekvivalenter.

Alle kommuner og sektorer har i henhold til FNs bærekraftsmål et ansvar for å bidra til å senke klimafotavtrykket. Både i Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel vil klima og bærekraft ligge som en overordnet ledetråd. I Klimaplan for Beiarn bør det vurderes tiltak for reduksjon av klimafotavtrykk for de ulike utslippssektorer; avfall og avløp, oppvarming, veitrafikk, tungtrafikk og jordbruk.»

Vedlegg:

Høringsuttalelser

Fylkesmannen i Nordland

Vår dato:

27.01.2020

Vår ref:

2019/8168

Deres dato:

Deres ref:

Beiarn kommune
Kommunehuset, Nedre Beiarveien 906
8110 Moldjord

Saksbehandler, innvalgstelefon
Lill Hildonen, 75531628

Fylkesmannen i Nordland	
19/4	19 499/20
2. JAN 2020	
141	
AMW	

Fylkesmannens uttalelse til planstrategi og planprogram - Kommuneplanens samfunnsdel 2020 -2030 - Beiarn

Det vises til oversendelse av 16.12.2019 i forbindelse med høring av planstrategi og oppstart av kommuneplanens samfunnsdel.

I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 har fylkeskommunene og kommunene fått økt handlingsrom og større ansvar for å sikre nasjonale og vesentlige regionale interesser i planlegging.

Det er også fastsatt at FNs bærekraftsmål skal utgjøre en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen. Disse ser miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. Disse målene gjelder for alle land og skal fungere som et veikart for den globale innsatsen for en bærekraftig utvikling gjennom å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Kommuner er nøkkelaktører i å realisere en bærekraftig samfunnsutvikling og realisering av bærekraftmålene i Norge. For det første som ansvarlig planmyndighet. For det andre som forvalter av velferdstjenester, sosiale og fysiske infrastruktur som påvirker befolkningens levekår og utviklingsmuligheter.

Den kommunale planstrategien er et overordnet planverktøy som skal gi politisk prioritering av planinnsatsen og skal omhandle langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen som samfunnsutvikler og kommunen som tjenesteleverandør.

Planstrategiprosessen bør også bli en anledning for kommunestyrene til å diskutere om kommunen har forutsetninger for å møte fremtidens utfordringer alene, eller om kommunen heller bør bygge en større og sterkere kommune sammen med nabokommuner.

Diskusjonen om utfordringene bør bygge på et mest mulig oppdatert kunnskapsgrunnlag og vi legger derfor ved lenker til en del nyttige databaser som kommunen kan benytte i arbeidet med kunnskapsgrunnlag og utfordringsbilde.

Ressurser/lenker til kommunedata:

E-postadresse:
fmnopost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
Postboks 1405,
8002 Bodø

Besøksadresse:
Statens Hus
Moloveien 10

Telefon: 75 53 15 00
www.fylkesmannen.no/no

Org.nr. 974 764 687

Kommunefakta: [her](https://www.nykommune.no/) <https://www.nykommune.no/>

Andre ressurser:

Frie inntekter, produksjon og effektivitet m.m.

www.bedrekommune.no www.forbrukerradet.no

www.kommunedata.no

www.skoleporten.no

www.kommunebarometeret.no

www.fhi.no

[Indeks Nordland 2019-2020](#)

Kommuneplanens samfunnsdel er verktøyet for kommunens helhetlige planlegging. Den skal omhandle langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen som samfunnsutvikler og kommunen som tjenesteleverandør. Den skal også gi grunnlaget for overordnede strategier i arealdelen.

I meldingene [Meld. St. 18 \(2016 – 2017\) Melding til Stortinget Berekraftige byar og sterke distrikt](#) fra 2017 og [Meld. St. 5 \(2019–2020\) Levende lokalsamfunn for fremtiden — Distriktsmeldingen](#) lagt fra 18.10.2019 presenterer regjeringen sin politikk for distriktene.

Her legges det stor vekt på å styrke kommuneplanens samfunnsdel, slik at kommunene blir bedre i stand til å løse sine oppgaver som samfunnsutvikler. Samfunnsdelen må være godt forankret, overordnet og samlende for kommuneorganisasjonen. Den må peke ut en retning både for planleggingen og virksomheten i sektorene, for arealplanleggingen og for økonomiplanen. Fylkesmannen minner om at kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver.

Kommunen som tjenesteyter har stort fokus, så i arbeidet med samfunnsdelen må kommunen som organisasjon og tjenesteyter også vies oppmerksomhet.

PLAN- OG MILJØFAGLIG INNSPILL

Det foreliggende forslaget gir en bra beskrivelse av «*Muligheter og utfordringer*» i Beiarn, et kapittel som avslutningsvis konkluderer med fem hovedutfordringer. Vi savner imidlertid en tydeliggjøring av aktuelle utredningsbehov som grunnlag for videre planlegging, selv om dette til en viss grad kan leses ut av denne beskrivelsen. Det blir derfor vanskelig å se grunnlaget for prioriteringen som er gjort i forslaget til planstrategi, jf. kap. 5, «*Planoppgaver 2020 – 2024*».

Kommuneplanens arealdel

Det går fram at arealdelen skal revideres når samfunnsdelen er på plass. Her skisseres det at det vil være behov for arealer til bl.a. bolig-, nærings- og fritidsformål. Vi kan imidlertid ikke se at dette bygger på en behovsvurdering, ut fra bl.a. kunnskap om hva som fins av tilgjengelige utbyggingsarealer i områder som allerede er planavklart.

Det går fram av den vedlagte samfunnsanalysen at det kan forventes en fortsatt befolkningsnedgang, og at en større andel vil bli eldre. I tillegg til å utvikle strategier som viser hvordan dette kan møtes, f.eks. ved å legge til rette for attraktive bomiljø, bør samfunnsdelen tydelig vise sammenhengen mellom befolkningsutvikling og framtidig arealbehov, jf. kap. 6 i rundskriv T-1492 – «*Kommuneplanprosessen – samfunnsdelen – handlingsdelen*». Dette innebærer, slik vi ser det, at det bør foretas en kartlegging av muligheter og behov for tilrettelegging for mindre boenheter i tilknytning til tettstedene Storjord og Moldjord, og hvordan også disse stedene kan utvikles som gode nærmiljø for innbyggerne som helhet. På grunnlag av dette kan det f.eks. være aktuelt å vurdere en strategi om å opprettholde og styrke tettstedene i kommunen, slik at det kommunale

tjenestebehovet i distriktene så langt som mulig begrenses. Utredning av behov for kommunalt erverv av arealer til boligsosiale formål kan i denne sammenhengen være aktuelt. Det vil samtidig være aktuelt at kommunen også vurderer en arealstrategi om å redusere omfanget av boligområder og områder for spredt utbygging i distriktene.

Kommunen bør videre vurdere behovet for å ta inn også en strategi om at områder for ny fritidsbebyggelse skal lokaliseres i tilknytning til eksisterende vinterbrøyta og veier, og slik at de ligger i en viss tilknytning til steder med lokal handel og andre servicefunksjoner. En strategi om lokalisering av nye områder til fritidsbebyggelse bør i tilfelle samtidig følges av en strategi om at eksisterende planlagte områder skal gås gjennom med sikte på å vurdere å ta ut områder som ikke ligger slik plassert, og/eller der utbygging ikke er iverksatt.

Som det går fram kap. 6 av rundskriv T-1492 bør behov for nye utbyggingsarealer begrunnes og dokumenteres, d.v.s. at det bør foreligge et arealregnskap som angitt ovenfor. Inntil et slikt regnskap foreligger kan ikke vi se at kommunen har grunnlag for å ha strategier om å legge ut ytterligere områder til utbyggingsformål.

Som påpekt i rundskrivet bør samfunnsdelen også inneholde en analyse av alternative strategier for framtidige utbyggingsmønstre. I den grad en revidert arealdel til kommuneplanen legger opp til ytterligere utbygging, vil slike analyser ha vesentlig betydning for å kunne klargjøre at aktuelle alternativer i tilstrekkelig grad er utredet, jf. [forskriftens § 19](#). Om planlagt tiltak berører naturmangfold (inkludert landskap) vil denne typen analyser være viktige for å tilfredstille kravet til begrunnelse i henhold til [naturmangfoldlovens kap II](#) er ivarettatt (jf. spesielt § 12).

Klima og miljø

Det er positivt og viktig at «*Klima og bærekraft*» skal være overordnet tema for hele kommuneplanen, slik det også går fram kap. 3 i [Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning](#). Som grunnlag for videre planlegging vil det derfor være viktig at kunnskapsgrunnlaget utvikles så langt at kommunen kan identifisere de områdene det er størst potensiale for reduksjon i utslipp av klimagasser i kommunen. På [Miljødirektoratets sider](#) er det relativt lett tilgjengelig informasjon om direkte utslipp fra ulike kilder i kommunen. Som det går fram her er det relativt store utslipp knyttet til landbruksvirksomhet i Belarn, d.v.s. at fokus på klimavennlig landbruk kan få relativt stor betydning. Det er videre [her](#) mulig å se konsekvensene av arealbruksendringer i perioden 2010 – 2015.

Det kan også være mulig å redusere utslipp både fra kommunale bygg, innkjøp og drift. Dette bør i tilfelle fortrinnsvis skje på grunnlag av en analyse av kommunens klimafotavtrykk, jf. www.klimakost.no.

Det bør vurderes om utvikling av kunnskapsgrunnlaget bør gjøres i samarbeid med de øvrige kommunene som er involvert i plan- og klimanettverket for kommunene i Salten.

Vi ser at beredskapshensyn og samfunnssikkerhet er eget tema i planen. Det er vesentlig at det her tas høyde for kommende klimaendringer. En konsekvens av dette bør være at kommunen både fastsetter tilstrekkelige byggegrensers langs vassdrag, og en grense langs vassdrag hvor bestemt angitte tiltak ikke skal være tillatt, jf. [plan- og bygningslovens § 1-8](#), siste ledd, og [vannressurslovens § 11](#). Som grunnlag for fastsetting av slike grenser bør det foreligge en kartlegging av funksjonell kantsone, d.v.s. den sonen som naturlig hører sammen med vassdraget. En slik kartlegging kan være

del av kommunale arealstrategier, både om sikring mot flom og erosjon og om bevaring av viktige grønnstrukturer for naturmangfold og friluftsliv.

OPPVEKST OG LEVEKÅR FOR BARN OG UNGE

Av *Planstrategi og planprogram*, som denne høringen omfatter, har kommunen identifisert befolkningsvekst som en av hovedutfordringene, noe som etter hvert betyr færre barn og unge i kommunen.

Av *Målbilde år 2030* (s. 4) ønsker Beiarn kommune et mer attraktivt lokalsamfunn der alle vil bo, kommunen som de unge velger, og som vil gi alle barn en best mulig start på livet.

En god barnehage og et godt skoletilbud i kommunen er viktig både for lokalsamfunnet i seg selv og som et bidrag til befolkningsrekruttering. Gode tjenester med tilstrekkelig kapasitet er av stor betydning. Det er derfor viktig med kompetente ansatte som skal arbeide med barn og unge, noe som gjenspeiles i kommunens mål om å tilby 'rette tjenester av høy kvalitet'. Kompetanse og rekruttering er omtalt på side 8 i høringsutkastet.

Under *Opplegg for medvirkning* s. 16 går det fram at ungdomsrådet vil bli tatt med på møter i forbindelse med høring av planutkast for samfunnsdelen. Et aktivt og medvirkende ungdomsråd, kan gi gode innspill til kommunen i sin planlegging. Vi vil imidlertid understreke at barn og unges medvirkning må tilrettelegges. Å få til en god medvirkning med åpne prosesser, tidlig medvirkning og bred involvering krever god planlegging og særlig tilrettelegging for barn og unge.

For barn og ungdom i grunnskolen, kan svar fra *Elevundersøkelsen*, som årlig gjennomføres for elever på 7. og 10. klassetrinn og som ligger på <https://skoleporten.udir.no/>, bli brukt som kunnskapsgrunnlag i samfunnsplanlegginga. Den forteller noe om hvordan elevene opplever skolen på ulike områder. I tillegg vil ungdommenes svar i UngData-undersøkelsen 2019 (<http://www.ungdata.no/Kart?kommune=Beiarn>) være viktig i den forbindelse.

For barnehageområdet finnes *Foreldreundersøkelsen* hvor bl.a. opplevd kvalitet i barnehagen kommer fram, jf. <http://barnehagefakta.no/barnehage/1016129/storbjorka-barnehage>.

Samfunnsdelen bør inneholde overordnede målsetninger som sikrer at barn og unge ivaretas i all kommunal planlegging. Dette vil legge føringer for revisjon av temaplan *Oppvekst/ Barn og unge* i 2020 (jf. kap. 5 *Planoppgaver 2020-2024*). Denne planen bør ivareta alle barn fra fødselen av, og omfatte hele utdanningsløpet - fra barnehage til og med videregående opplæring. Også kultur- og fritidstilbud for barn og unge kan med fordel inn i oppvekstplanen. Videre bør barnevernområdet dekkes, samt kommunens tiltak mot barnefattigdom.

HELSE

I avsnittet om folkehelse har kommunen fokus på en rekke forhold som anses å være av betydning for god folkehelse. Det pekes videre på at det er viktig å satse på forebygging og legge til rette for aktiviteter og tiltak som fremmer helse, spesielt hos den aldrende delen av befolkningen. God helse er en viktig ressurs for kommunen og for den enkelte innbygger. Levekår og utdanning er vanlige og viktige faktorer som påvirker helsetilstanden i befolkningen.

Side 8 i hoveddokumentet er satsingen **Leve hele livet** i fokus, og spørsmålet som stilles er hvordan Beiarn kan bidra til at innbyggerne kan «leve hele livet». Helse- og omsorgsdepartementet har gitt norske arkitekters landsforbund i oppdrag å utarbeide en *håndbok i aldersvennlig stedsutvikling*. Hensikten med boka er å styrke koplingen mellom de eldre sin helse og stedet de bor på. Ved å planlegge de fysiske omgivelsene kan eldre være aktive samfunnsdeltakere så lenge som mulig, også den dagen helsa begynner å skranke. Boka fokuserer også på at flere eldre ikke bare betyr press på helse- og omsorgstjenestene i kommunen, men også gir nye muligheter dersom forholdene legges til rette for at eldre får delta aktivt i lokalsamfunnet.

Beiarn kommune har ikke lagt ved et oversiktsdokument eller kunnskapsgrunnlag som viser utfordringer og muligheter i kommunen, men har fokus på at befolkningsutviklingen går i retning av flere eldre.

For å kunne iverksette tiltak som har effekt på folkehelsen må kommunen ha «oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne», jf. lov om folkehelse § 5. Det er ikke nærmere definert hva som er nødvendig oversikt, det må kommunen selv vurdere. Kommunen skal hvert fjerde år utarbeide et oversiktsdokument som skal inneholde opplysninger om:

- befolkningssammensetning
- oppvekst- og levekårsforhold
- fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø
- skader og ulykker
- helserelatert atferd
- helsetilstand

Kommunens oversikt over folkehelsen etter § 5 skal bidra til at kommunen skal kunne ivareta sine oppgaver etter folkehelseloven. Folkehelseoversikten skal bygge på tre ulike kunnskapskilder:

- opplysninger som statlige helsemyndigheter og fylkeskommunen gjør tilgjengelig
- kunnskap fra de lokale helse- og omsorgstjenestene
- kunnskap om de faktorer og utviklingstrekk i miljø og lokalsamfunn som kan ha innvirkning på befolkningens helse

Opplysninger fra statlige myndigheter er for eksempel *kommunehelseprofiler* som utarbeides av folkehelseinstituttet hvert år for kommuner og fylkeskommuner. Lenker til relevant statistikk finnes i veilederen som er presentert under, eksempelvis Kommunehelsa, SSB, KOSTRA, Ungdata, Bufdir, Husbanken og NAV.

Kommunen skal identifisere folkehelseutfordringer og vurdere årsaksforhold og konsekvenser. Kommunens behov for informasjon avgjør hvor mye og hva slags informasjon som må innhentes i tillegg til kunnskap fra de kommunale helse- og omsorgstjenestene samt andre faktorer i miljø og lokalsamfunn som er av betydning for å skaffe en god oversikt.

Utjevning av sosial ulikhet i helse er sentralt i lovens formålsparagraf og bør vurderes som et kjerneelement i oversiktsarbeidet og i det videre planarbeidet.

Fylkesmannen viser til Veileder til lov og forskrift: **Systematisk folkehelsearbeid**, publisert 12. september 2019. I denne veilederen er lovgrunnlaget nærmere beskrevet, hvilke krav som stilles til kunnskapsgrunnlaget og det er gitt eksempler fra enkelte kommuners arbeid med oversiktsarbeidet.

Det er beskrevet og gitt eksempler på hvordan kommunen kan arbeide med å identifisere folkehelseutfordringer og vurdere helsetilstand i det videre kommuneplanarbeidet. Oversikten over folkehelsen skal være skriftlig, og kommunen må prioritere hvilke hovedutfordringer kommunen har og som den etter å ha vurdert konsekvenser og årsaksforhold, må ta tak i. I tillegg til den skriftlige oversikten, skal kommunen ha løpende oversikt over folkehelsen. Det innebærer at faktorene som inngår i oversikten, jevnlig oppdateres og sikre at kommunen har riktig og oppdatert kunnskap som gjør den i stand til å fatte riktige beslutninger ved utarbeidelse av folkehelseiltak og på andre, og mer akutte felt.

Veilederen beskriver videre roller og ansvar i planleggingen, folkehelseiltak og evaluering av tiltak samt læring og forbedring av det systematiske folkehelsearbeidet.

Helsedirektoratet har på sin nettside også utarbeidet Lokale folkehelseiltak - veiviser for kommunen. Dette er nasjonale faglige råd som tar for seg en rekke temaer og prinsipper for tiltaksutforming.

LANDBRUK, REINDRIFT og SKOGBRUK

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

Regjeringen skriver i [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging](#) (pbl § 6-1) at et bærekraftig velferdssamfunn er avhengig av at det skapes verdier og arbeidsplasser i hele landet. Landbruket og utmarksressursene er viktige for mat- og planteproduksjon, bosetting, kulturlandskap og som grunnlag for nye, grønne næringer. Skogen kan gi positive klimagevinster gjennom opptak av CO₂ og binding av karbon gjennom bruk av tre. Reindriften er mange steder en forutsetning for utvikling av samisk språk og kultur.

Regjeringen ber kommunene velge utbyggingsløsninger som sikrer landbrukets næringsgrunnlag og reduserer omdisponeringen av dyrka mark. De slår videre fast at det er viktig at naturgrunnlaget for samisk kultur og språk, næringsutvikling og samfunnsliv sikres. Kommunale og regionale planer bør trekke langsiktige grenser mellom by- og tettstedsområder og store sammenhengende landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder.

Jordbruk og jordvern

Fra dagens regjering og Storting er det en tydelig holdning til at jordvernet skal vektlegges i større grad enn tidligere. Nasjonal jordvernstrategi ble i 2015 vedtatt av Stortinget med klare forventninger om å redusere omdisponering av dyrket jord og dyrkbar jord. Målet er at årlig omdisponering av disse jordbruksressursene ikke skal overstige 4000 dekar. Strategien ble i forbindelse med statsbudsjett for 2019 oppdatert og viderefører i stor grad de samme forventningene, i tillegg til to nye tiltak.

I slutten av 2018 sendte landbruks- og matministeren ut et brev til fylkesmennene for å klargjøre jordvern som nasjonal eller vesentlig regional interesse i kommunenes planlegging. Brevet viser tydelig hvilke vurderingskriterier som er aktuelle når Fylkesmannen skal fremme innsigelser med bakgrunn i jordvern.

For Nordland har Fylkesmannen fulgt opp de nasjonale målsettingene og vedtatt en «*Strategisk plan for jordvern i Nordland*». Denne planen beskriver hvordan forvaltningen, og særlig kommunene, skal følge opp jordvernens hensyn i arealplanleggingen. I vår strategiske plan har vi som mål at det ikke

skal omdisponeres mer enn 200 daa dyrka og 200 daa dyrkbar jord i Nordland per år. Helst bør årlig omdisponering være lavere enn dette.

Stortingsmeldinger

Jordbrukets samfunnsoppdrag er lønnsom og trygg matproduksjon i tråd med forbrukernes interesser, produksjon av fellesgoder og bidrag til sysselsetting og verdiskaping i hele landet.

[Stortingsmelding nr. 11 \(2016–2017\) - Endring og utvikling - En fremtidsrettet jordbruksproduksjon](#)

har fire overordnede mål for landbruket i landet: matsikkerhet, landbruk over hele landet, økt verdiskaping og bærekraftig landbruk med lavere utslipp av klimagasser. Riktig bruk av og vern om arealressursene er en forutsetning for å nå produksjonsmålet. Både mengden av og kvaliteten på jord er avgjørende for landbruket og måloppnåelsen i landbruket. Derfor er det viktig å ta vare på gode jordbruksareal og matjord gjennom å holde omdisponeringen av dyrket jord på et lavt nivå.

Strategiske valg for jordbruk, reindrift og skogbruk

Kommuneplanens samfunnsdel legger føringer for framtidige prioriteringer og utvikling i kommunen. Tydelige føringer i samfunnsdelen er nødvendig for å sikre ressursgrunnlaget for landbruksnæringene og deres sameksistens med andre næringer lokalt, regionalt og nasjonalt. Eksempler her er at ressursgrunnlaget ikke skal forringes, og at kommunen legger til rette for næring og industri som kan og vil bidra til at landbruksnæringene fortsatt har gode vilkår i kommunen.

Med hilsen

Tor Sande (e.f.)
fung kommunal- og beredskapsdirektør

Lill Hildonen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Poastačujuhuse/adresse: Tel: 78 47 40 00
Ávjovárgeaidnu 50 Org.nr: 974 760 347
9730 Kárášjohka/Karasjo samediggi@samediggi.no
Áššemeannudeadji Silje Hovdenak
saksbehandler
Tel: +47 78 48 42 80

Beiarn kommune
Moldjord
8110 MOLDJORD

+47 78 48 42 80		
Ar. Saks.:	Dok.nr.	Reg.nr./y
19/4	18	485/20
27 JAN 2020		
Ark.kode P	141	
Ark.kode S		
Avdeling	Saksbch	AMW
Kassasjon	Gradering	

ÁŠŠI/SAK
19/5295 - 2

MIN ČUJ./VÁR REF.
20/2396

DIN ČUJ./DERES REF.
19/4 19/6152

BEAIVI/DATO
24.01.2020

Uttalelse til høring – forslag til planstrategi og oppstart kommuneplanens samfunnsdel 2020-2030, Beiarn kommune

Vi mottok brev fra dere 17.12.2019.

Vår uttalelse påpeker hensyn som bør tas i planlegginga for å sikre naturgrunnet for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv samt problemstillinger, ressurser og veiledere som kan være aktuell for dette.

Sikring av det samiske natur og kulturgrunnet i planlegginga

Beiarn kommune befinner seg i et tradisjonelt pitesamisk område hvor den samiske kulturen og språket er svært sårbar. Det er svært få språkbærere igjen for det pitesamiske språket.

Saltfjellet reinbeitedistrikt har tilhold i store deler av Beiarn kommune. Reindrifta er også en sentral kulturbærer for samisk identitet, næring og kultur i området.

Sametinget minner om at kommunal planlegging skal sikre naturgrunnet for samisk kultur, næringsutvikling og samfunnsliv jmfør PBL § 3-1. *Det bør konkretiseres i planstrategien og samfunnsplanen hvordan kommunen vil sikre naturgrunnet for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Status, potensial og konsekvenser for det samiske i kommunen bør fremkomme og være en del av kunnskapsgrunnet.* Dette kan omhandle samisk næring, språk, kulturminner eller andre sider ved samfunnet som kan være avgjørende for utviklinga av det samiske fremover.

I Beiarn kommune er det samiske kulturminner og stort potensiale for videre funn. Det er viktig å synliggjøre historiske kulturminner i kommunen i samfunnsdelen. Vi minner om at tilstedeværelsen av samiske kulturminner og potensialet for disse også bør synliggjøres.

Vi kjenner til at kommunen, blant annet, har samarbeidet om samiske stedsnavn og skilting, noe som er viktig for synliggjøringen av samisk kultur i området. Beiarn har flere ressurser for samisk kultur, språk, kulturminner og bygningsvern om Pitesamisk senter/stiftelsen Duoddare Rafe, Villmarkscampen i Tollådal og Pitesamisk museum i Bodø. Vi anbefaler kommunen å ta kontakt med de for dialog om status, potensiale og strategier for å sikre samisk språk, historie, kulturminner og bygningsvern i kommunen.

Sametinget mener at kommunen vil ha fordel av å tilstrebe seg en tidlig og god dialog med reindrifta i planspørsmål, ikke minst fordi de er brukere av store areal i kommunen. Det bør vises til i plandokumentene at reindrifta og andre samiske arealinteresser skal medvirke i kommunale plansaker og sikres arealer slik at det samiske natur og kulturgrunnlaget sikres i planlegginga. Jamfør regionale og nasjonale forventninger til kommunal planlegging

Aktuelle problemsillinger for kartlegging av det samiske i kommuneplanarbeid:

- kartlegge utviklingstrekk og utfordringer blant den samiske befolkningen i kommunen,
- kartlegge utviklingstrekk og utfordringer for samiske næringer i kommunen som reindrift og utmarksnæringer, i tillegg til landbruket
- gjøre en vurdering av status, muligheter og utfordringer i forhold til samisk språk og kultur i barnehage og skole
- undersøke om det finnes behov i befolkningen for tiltak som kan bidra til å ivareta og styrke den samiske identiteten hos barn og voksne
- ta i bruk samisk tradisjonell kunnskap, lokale kunnskap og forståelser på lik linje med forskningsbasert kunnskap
- vurdere om der er behov for å utrede folkehelseutfordringer blant den samiske befolkningen

Henvisning:

Sametingest planveileder:

<https://www.sametinget.no/Soek?search=sametingets+planveileder>

Vi ønsker Beiarn Kommune lykke til med det videre planarbeidet og ber dere ta kontakt om det er spørsmål til vår uttalelse.

Dearvvuođaguin/Med hilsen

Sten Olav Heahtta
fágajodiheaddji/fagleder

Silje Hovdenak
seniorráđdeaddi/seniorrådgiver

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Reivve vuostáiváldi / Hovedmottaker:
Beiarn kommune Moldjord

8110 MOLDJORD

«MOTTAKERNAVN»
«KONTAKT»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Dato:09.01.2020
Saksbehandler:Kjetil Christensen
Telefon direkte:75 55 53 52
Deres ref.:«REF»
Løpenr.:2263/2020
Saksnr./vår ref.:2019/9827
Arkivkode:141

Uttalelse til oppstart av arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel 2020 - 2030, Beiarn kommune

Bodø kommune ved Byutvikling Plan viser til brev datert 16.12.19, med høring av forslag til planstrategi og planprogram for Beiarn kommune 2020 – 2030.

Bodø kommune har ingen merknader til forslag til planstrategi eller forslag til planprogram for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel. Bodø kommune vurderer at det foreliggende dokumentet på en god og oversiktlig måte redegjør for planoppgaver i planperioden, muligheter og utfordringer, samt strategiske valg for samfunnsutviklingen i Beiarn kommune.

Bodø kommune ønsker dere lykke til med det videre planarbeidet.

Med hilsen

Annelise Bolland
Leder Byutvikling

Beiarn Kommune		
År/Saksnr.	Dok.nr.	Reg.nr./År
19/4	15	455/20
27 JAN 2020		
Ark.kode P	141	
Ark.kode S		
Avdeling	Saksbeh.	AMW
Kassasjon	Grøtering	

Kjetil Christensen
Arealplanlegger

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift

Byplan

Postadresse:
Postboks 319, 8001 Bodø
Besøksadresse:

Telefoner:
Sentralbord: 75 55 50 00
Ekspedisjon: 75 55 50 00
Telefax:

Elektroniske adresser:
postmottak@bodo.kommune.no
kjetil.christensen@bodo.kommune.no
www.bodo.kommune.no

Orgnr.:
972 418 013
Bankkonto:
4500 55 00080

Nordland
FYLKESKOMMUNE

Vår dato: 23.01.2020
Vår referanse: 19/18964- 2
Journalpostid: 20/2819
Deres dato: 16.12.2019
Deres referanse: 19/6152
Org.nr: 964 982 953

Beiarn kommune
Moldjord

8110 MOLDJORD

Beiarn Kommune		
Ar.Saksj.	Org.nr.	Høg.nr./Ar
19/4	14	419/20
24 JAN 2020		
Ark.kode P	141	
Ark.kode S		
Avdeling	Saksbeh.	AMW
Kassasjon	Gradering	

Uttalelse- Planstrategi med planprogram for Kommuneplanens samfunnsdel 2020 - 2030

Nordland fylkeskommune har mottatt høring av planstrategi med planprogram for Beiarn kommune d. 18.12 2019. Frist for å gi uttalelse er 26.01.20.

Generelt

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn jf. Plan- og bygningsloven (pbl) § 11-1.

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden jf. pbl. § 10-1.

For kommuneplan skal det utarbeides planprogram etter reglene i pbl. § 4.1. Planstrategi og planprogram kan samordnes dersom det er klart at kommunen vil revidere kommuneplan. Arbeidet med planprogrammet må da tilpasses den kommunale planstrategien. Dersom samfunnsdel og kommuneplanens arealdel skal utarbeides/revideres samtidig, bør det utarbeides et samlet planprogram.

Næring og regional utvikling

Det er positivt at kommunal planstrategi er på høring og kan vedas tidlig i kommunestyreperioden. Det er også bra at planprogrammet kombineres med kommunal planstrategi. Det er veldig bra at FNs bærekraftsmål og nasjonale forventninger nevnes innledningsvis, samt lovverk gjeldende for planarbeidet, dessuten omtales disse områdene utfyllende i kapittel 7.

Planstrategien gir en god beskrivelse av muligheter og utfordringer for kommunen. Det er videre trukket frem fem hovedutfordringer for kommunen. Disse bør ha fokus for den videre planprosessen.

Adresse Postmottak Tlf.: 75 65 03 00
Fylkeshuset E-post: post@nfk.no
8048 Bodø

Næring og regional utvikling
Tim Christian Moseng
Tlf: 75 65 03 10

Besøksadresse Prinsensgate 100

Beskrivelsen av muligheter og utfordringer er god, men det savnes en vurdering av eksisterende planer i kommunen sett i forhold til hovedutfordringene. En kan kort redegjøre for hvordan planene har fungert som utviklingsverktøy, samt drøfte erfaringer med gjeldende kommuneplan. Deretter kan planbehovet avdekkes. En ressursmessig vurdering bør også avklares både økonomisk og personalmessig.

Tidlig i planprosessen bør kommunen ta opp visjoner eller scenarier som kan gi føringer for kommunens overordnede mål og satsingsområder. Det er viktig å legge opp til overordnede strategiske diskusjoner. «Målbilde» som er skissert for fremtidens-Beiarn, bør gjøres mer nøktern og realistisk, men likevel positivt.

I oversikten over planoppgaver 2020-2024 (planstrategien) må skille mellom rullering og revidering av planer. En rullering er justering av eksisterende plan. En revidering er en helt ny plan / planprosess og krever store ressurser. Det bør også vurderes hvordan enkelte delplaner og temaplaner kan inngå i samfunnsdelen som strategier.

Planprogrammet bør diskutere alternativer og behovet for utredninger. Med alternativer menes en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for samfunnsutvikling, sektorenes virksomhet og langsiktige arealbehov. Hvis det er hensiktsmessig kan planprogrammet også belyse hvilke alternative muligheter man organisatorisk har for å løse kommunale oppgaver, eksempelvis at de løses innenfor eksisterende tjenestoområder, som tverrsektorielle oppgaver eller ved interkommunalt samarbeid.

Revisjon av kommuneplanen med de kravene som stilles til utredninger og analyse av samfunnsutvikling er krevende oppgaver ressursmessig. Derfor er det vesentlig i planprogrammet å definere og begrense omfanget på samfunnsdelen (og arealdelen) slik at kommunen kan klare å gjennomføre revisjon innenfor rimelig tids- og ressursbruk. Loven legger vekt på at planprogrammet er et fleksibelt verktøy, som skal tilpasses den konkrete plansituasjon og planbehov.

Fremdriftsplanen for planprosessen er stram, men det er bra å ha god progresjon. Høringsperioder bør likevel ikke legges i typiske ferieperioder. Derfor bør det gjøres en justering for juni/ juli. Synliggjøring av når merknadsbehandling skjer etter innspillfasen kan også legges til i tabellen. Her bør det også tas høyde for at større justeringer kan kreve mer tid.

Plan og miljø

Det er viktig å sikre god sammenheng mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Samfunnsdelen skal blant annet beskrive arealbehov, og gi føringer for arealbruken.

I nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging 2019-2023 peker regjeringen på at en overordnet arealstrategi i kommuneplanens samfunnsdel kan gjøre arealplanene bedre tilpasset samfunnets behov og utfordringer. Den kan bidra til helhetlig avveining mellom nasjonal, regional og kommunal arealpolitikk.

En arealstrategi gir langsiktig retning til kommunens areal- og ressursforvaltning. Det er viktig for å samordne bolig-, areal- og transportplanleggingen, fremme næringsutvikling, redusere klimagassutslippene, tilpasse samfunnet til klimaendringene, skape sosialt bærekraftige samfunn og redusere nedbygging av dyrka mark og natur.

Vi gjør oppmerksom på at arealbruken i kommunen skal være i tråd med fylkesplanens mål for arealforvaltningen:

Arealforvaltningen i Nordland skal være bærekraftig og gi forutsigbare rammer for næringslivet og befolkningen. Forvaltningen skal skje på grunnlag av kunnskap og oppdaterte kommuneplaner.

De arealpolitiske retningslinjene i fylkesplanens kapittel 8 omfatter følgende fem tema:

- By- og tettstedsutvikling
- Naturressurser, kulturminner og landskap
- Næringsutvikling
- Kystsonen
- Klima og klimatilpasning

I planprogrammet går det frem at kommunen skal revidere deler av arealdelen. Det skal blant annet jobbes med følgende:

1. Tomteareal i boligområder.
2. Næringsareal
3. Områder for samfunnsnyttige bygg
4. Areal til fritidsboliger

Når det gjelder bolig- og fritidsbebyggelse gjør vi spesielt oppmerksom på at nybygging av boliger og fritidsbebyggelse bør skje i form av fortetting av eksisterende områder framfor å ta i bruk nye områder innenfor LNFR-områder. Hytter/fritidsbebyggelse skal lokaliseres i gangavstand til vinterbrøytet vei.

Folkehelse

Det er positivt at FNs Bærekraftsmål legges til grunn for planarbeidet og at intensjonen er å integrere og forankre noen av de mest lokalrelevante utvalgte Bærekraftsmål i planarbeidet framover. Disse bør brukes som rød tråd i planarbeidet og bidra til en tverrsektoriell sammenhengende kommuneplan. Det er også positivt at Beiarn kommune har valgt folkehelse som et av satsningsområdene i planarbeidet.

Folkehelseloven har som formål å redusere sosial ulikhet i helse. I planen er det god fokus på satsningsområder som kan sikre eller forbedre helse og livskvalitet i kommunen, men sosial ulikhetsutjevnerende perspektiver bør forankres og ivaretas gjennom arbeidsprosessene og innenfor eventuelle tiltaksområder. Her kan Helsedirektoratets sider om sosial ulikhet i helse være veiledende <https://www.helsedirektoratet.no/tema/sosial-ulikhet-i-helse>. Her kan det også tenkes tydeligere medvirkningsarbeid, med særlig fokus på de med minst makt i lokalsamfunnet (og er da ofte de hardest rammet). På dette punktet kan planen forbedre seg gjennom det hele. Her kan det være nyttig å ta utgangspunkt i FN bærekraftsmål #10. Det anbefales å integrere og forankre de medvirkningstiltakene tidlig og ofte i planprosessene og gjennom alle deler av kommuneplanen framover.

Folkehelseloven sier at kommunene i sitt arbeid med kommuneplaner etter plan- og bygningsloven skal fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet som er egnet til å møte de utfordringer kommunen står overfor. Kommunen har videre et lovpålagt ansvar for å iverksette nødvendige tiltak for å møte folkehelseutfordringene. Det er positivt at planstrategien er forankret i Samfunnsanalyse 2019 for Beiarn samt Fylkesplan for Nordland «Mitt Nordland – Mi framtid». Her bør også Regional folkehelseplan Nordland (2018-2025) være et sentralt styringsdokument: https://www.nfk.no/innsyn.aspx?response=journalpost_detaljer&journalpostid=2017077765&scripturi=/innsyn.aspx&skin=infolink&Mid1=15615&

Data fra disse kildene må også suppleres med lokal kunnskap for å gi et helhetlig bilde.

Videre er det viktig at dette kunnskapsgrunnet forankres i videre planarbeid slik at strategier og tiltak kan målrettes mot lokale folkehelseutfordringer. Oversikten skal være skriftlig og inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi. En drøfting av kommunens folkehelseutfordringer bør inngå i planstrategien (folkehelseloven § 5 og 6) og oversiktsdokumentet bør omfatte opplysninger om og vurderinger av: a) befolkningssammensetning, b) oppvekst- og levekårsforhold, c) fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø, d) skader og ulykker, e) helserelatert atferd og f) helsetilstand (folkehelseforskriften § 3). For mer informasjon, se Helsedirektoratets veileder til oversiktsarbeidet: <https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/50/God-oversikt-en-forutsetning-for-god-folkehelse-IS-2110.pdf>. Lenker til verktøy i oversiktsarbeidet er tilgjengelig på fylkeskommunens nettsider: <https://www.nfk.no/tjenester/folkehelse/oversikt-folkehelse/verktoy-i-oversiktsarbeid/>.

Veien videre

Nordland fylkeskommune mener foreliggende utkast er et godt utgangspunkt for den videre planprosessen. Det er likevel ønskelig at kommentarene i denne uttalelsen tas til følge. Med dette ønskes Beiarn kommune lykke til med det videre planarbeidet.

Med vennlig hilsen

Hanne Østerdal
nærings- og utviklingssjef

Tim Christian Moseng
saksbehandler

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Hovedmottakere:
Beiarn kommune

Moldjord

8110

MOLDJORD

Moldjord, 22.01.20

Innspill til kommunens samfunnsplan

- Planen har bl.a som mål å skape et attraktivt og robust miljø for unge familier, tilrettelegge for unge familier, samt øke bosettingen, fortrinnsvis med unge familier. Samtidig regnes det med kutt i oppvekstsektoren og økning i helse-og omsorgssektoren og annen næringsvirksomhet. De nye arbeidsplassene/arbeidstakerne innenfor helse/omsorg og andre kommer forhåpentligvis med familie, med behov for barnehage/skole. Erfaringsmessig er det vanskelig å rekruttere kvalifisert arbeidskraft til skole/barnehage. Vi ber derfor om at kommunen er forsiktig med kutt i oppvekstsektoren.
- Vi lurer på hva som ligger i utsagnet «mindre behov for fagkompetanse i oppvekstsektoren». Er det snakk om færre ansatte som er kvalifiserte, eller skal det flere ufaglærte inn?
- Daglig pendlerrute til Saltdal sees på som et godt tiltak for å hindre frafall fra videregående opplæring. Gjør kommunen noen framstøt mot fylkeskommunen for opprettholde/gjenopprette studietilbudene i Saltdal?
- Planen er vage når det gjelder kommunens barnehage-og skolebygg, som er av varierende stand. Samtidig innleder planen med å understreke at kommunen er forpliktet å oppfylle FN`s bærekraftsmål innenfor bl.a. klimaperspektivet, miljø, folkehelse. Utdanningsforbundet Beiarn ønsker en konkret plan på hva kommunen tenker om dette. Vi ønsker samlokalisert skole på Storjord i et nytt bygg som tilfredsstillir dagens krav i forhold til den nye læreplanen og til klimautslipp/avtrykk, med allhall, vår nye storstue i umiddelbar nærhet, gjerne med barnehage i tilknytning, slik at vi kan utnytte ressursene, både personellmessig og arealmessig på en best mulig måte.
- Lokalisering av skole sett i forhold til hvor man ser for seg framtidig bosetting som skal bekle ledige stillinger i offentlig sektor i kommunen?
- Reiseliv: Mye av det som rører seg innenfor reiseliv i kommunen, er en godt bevart hemmelighet for den jevne beiarværing. Vi ber om at det opplyses mer/ drives mer reklame, slik at innbyggerne vet hva som skjer, og også kan drive framsnakking og reklame for dette.

Mvh. Siri Kvæl, lokalagsleder Utdanningsforbundet Beiarn.

Beiarn Kommune		
Ar.Saksnr/	Dok.nr.	Reg.no/år
19/4	13	413/20
24 JAN 2020		
Ark.kode P	141	
Ark.kode S		
Avdeling	Saksben.	
Kategori	Gradering	AMW

Saksprotokoll

Utvalg: Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Møtedato: 21.01.2020
Sak: 2/20

Resultat:

Arkivsak: 19/4
Tittel: **SAKS PROTOKOLL - HØRING I RÅD FOR MENNESKER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE - OPPSTART AV ARBEID MED KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2020 -**

Vedtak:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne har følgende innspill til Beiarn kommunes planstrategi/planprogram «Oppstart av arbeid med Kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2030»:

1. Intensivere innsatsen for å opprettholde/få ny bosetting i fraflytningstruede områder i kommunen.
2. Satse på hverdagsrehabilitering.
3. Trivselsskapende tiltak i *hele* kommunen.
4. Universell utforming av eksisterende bygningsmasse som er i daglig bruk.

Innspillene foreslås bakt inn i planprogrammet der de måtte passe inn.

Enstemmig vedtatt.

Behandling:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og Eldrerådet har behandlet høring om oppstart av arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2030 samlet, og har avgitt en felles høringsuttalelse.

Saksprotokoll

Utvalg: Eldrerådet
Møtedato: 21.01.2020
Sak: 1/20

Resultat:

Arkivsak: 19/4
Tittel: SAKSPROTOKOLL - HØRING I ELDRERÅDET - OPPSTART AV ARBEID MED KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2020 - 2030

Vedtak:

Eldrerådet har følgende innspill til Beiarn kommunes planstrategi/planprogram «Oppstart av arbeid med Kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2030»:

1. Intensivere innsatsen for å opprettholde/få ny bosetting i fraflytningstruede områder i kommunen.
2. Satse på hverdagsrehabilitering.
3. Trivselsskapende tiltak i *hele* kommunen.
4. Universell utforming av eksisterende bygningsmasse som er i daglig bruk.

Innspillene foreslås bakt inn i planprogrammet der de måtte passe inn.

Enstemmig vedtatt

Behandling:

Eldrerådet og råd for personer med nedsatt funksjonsevne råd har behandlet høring om oppstart av arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2030 samlet, og har avgitt en felles høringsuttalelse

Statens vegvesen

Beiarn kommune

8110 MOLDJORD

Beiarn Kommune		
Ar/Saksnr.	Dok nr.	Reg.nr/Ar
19/4	10	299/20
16 JAN 2020		
Ark.kode P	141	
Ark.kode S		
Avdeling	Saksbøen	AMW
Kategori	Gradering	

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Jørn Ø Olsen / 90995014

Vår referanse:
20/3980-2

Deres referanse:

Vår dato:
16.01.2020

Uttalelse til planstrategi og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2030

Statens vegvesen viser til deres brev datert 16.12.2019.

Statens vegvesen har ansvar for å sørge for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi uttaler oss som forvalter av riksveg og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport.

Beiarn kommune har utarbeidet et samledokument kalt «Oppstart av arbeid med kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2030». Her er planstrategi og planprogram for kommuneplanens samlet. En planstrategi skal avklare planoppgaver og gi retning for kommunens strategiske valg i valgperioden. Et planprogram er en beskrivelse av planprosessen og hva som skal være hovedtema i kommuneplans samfunnsdel.

Statens vegvesen har ingen merknader til oppstarten av dette planarbeidet.

Transportforvaltning nord 1
Med hilsen

Jørn Ø Olsen
senioringenlør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971 032081

Kontoradresse
Jernbaneveien 69
8012 BODØ

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

Beiarn Kommune		
Ar/Saksnr.	Dok.nr.	Reg.nr/År
19/4	2	5136/19
07 NOV 2019		
Ark.kode P	141	
Ark.kode S		
Avdeling	Saksbeh.	AMW
Kategori	Bransje	

Salten
Friluftsråd

Salten 07.11.19

Innspill til planstrategien for Hamarøy, Sørfold, Fauske, Saltdal, Beiarn, Bodø, Gildeskål, Meløy og Rødøy

Under følger noen konkrete innspill fra Salten friluftsråd:

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal behandle langsiktige utfordringer og strategier i kommunen. Friluftsliv er viktig for svært mange. Det er den aktiviteten, på tvers av klasse og alder, som aktiviserer flest. Utøvelse av friluftsliv er viktig for folks livskvalitet, livsmestring og bolyst. Mange praktiske ferdigheter, immateriell kulturarv, lokalkunnskap og lokal tilhørighet videreføres og forsterkes i dag i stor grad kun gjennom friluftsliv. Videre er naturopplevelse og friluftsliv den viktigste driveren for at turister velger å oppsøke vår region. Samtidig kan målrettet satsing på friluftsliv som nærmiljøaktivitet og nærferieform, bidra til å redusere klimaavtrykket til egen befolkning. Det er også viktig å være bevisst på at friluftsliv er en av få arenaer hvor folk i dag ivaretar og utvikler kompetanse som er avgjørende når viktige samfunnsfunksjoner faller bort og derfor viktig for å bygge robuste lokalsamfunn (for eksempel ferdsel uten bruk av motor, høsting, varme og matlaging uten bruk av strøm osv). Derfor ber friluftsrådet kommunen:

Legge inn friluftsliv som et viktig strategisk virkemiddel i utviklingen i kommunen og omhandler dette når samfunnsdelen av kommuneplanen vurderes i planstrategien.

Kommuneplanens arealdel

Arealplanen skal i prinsippet legge føringer for all arealbruk i kommunen. Tilgang på arealer er avgjørende for utøvelse av friluftsliv. Friluftsliv er svært viktig for folks livskvalitet, helse og kulturell forankring og dermed en viktig interesse i arbeidet med arealplanen. For å avklare friluftslivets arealinteresser, ber friluftsrådet kommunen om å:

Legge inn revisjon av kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i planstrategien

Kunnskapsbasert forvaltning er et viktig prinsipp i arealplanleggingen. Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder er verktøyet for å dokumentere og verdivurdere friluftslivets arealinteresser. Kartleggingen er også nyttig i dispensasjonssaker, utbyggingssaker og for å vurdere behovene for kjøp eller avtalesfestet bruk av områder til friluftsliv. I Salten ble arbeidet med denne kartleggingen avsluttet i 2012. Alle kommunene er kartlagt. På grunn av endringer i arealbruk/disponering, folks friluftsvaner, besøkende og ny kunnskap må disse kartleggingene revideres med jevne mellomrom. Friluftsrådets vurdering er derfor at de fleste kommunene i regionen bør revidere sin kartlegging i løpet av de neste fire årene. Med den bakgrunnen ber vi kommunene vurdere behovet for revisjon av friluftslivskartleggingen i planstrategien. Friluftsrådet kan bidra i revisjonsarbeidet om ønskelig og dette kan gjøres i sammenheng med utarbeidelse av en ferdselsåreplan (se under).

Legg inn utarbeidelse/slutføring av ferdselsåreplan i planstrategien

Ferdelsåreplaner er et nytt verktøy for mer målstyrt utvikling og drift av stier, ruter, løyper og leder. Dette er helt avgjørende infrastruktur for friluftslivet. Salten friluftsråd samarbeider nå med medlemskommunene om å utarbeide slike temaplaner. Målet vårt er at alle kommunene skal ha slike planer innen utgangen av 2022.

Ferdelsåreplanene er nyttige redskap for:

- Bedre og mer målrettet ressursbruk (frivillige, private, kommune)
- Bedre rolleavklaring mellom partene som bidrar (frivillige, private, kommune)
- Kanalisering og konfliktavklaring knyttet ferdsel (med økende/endret ferdsel fra lokale og turister)

Besøksadresse: Sjøgata 27. 8006 Bodø Postadresse: Postboks 915, 8001 Bodø
Tlf.: 95068985 web: friluft.salten.no e-post: friluftsradet@salten.no

Beiarn Bodø Fauske Gildeskål Hamarøy Meløy Rødøy Saltdal Steigen Sørfold

- Å sikre bedre kartfesting av stier, ruter, løyper og leder (viktig for redning, friluftslivsutøvere, grunneiere, i utbyggingssaker og arealplaner)
- Avklare behov for kjøp eller avtaler om bruk

Ferdslsåreplanene endrer ikke i seg selv ansvaret for stier, ruter, løyper og leder i kommunen, men gir en status, oversikt over hva som gjøres av hvem.

Ferdslsåreplanen er i utgangspunktet en temaplan og binder ikke i seg selv arealbruk, kommunens eller noen andres ressursbruk. Hvis det er ønskelig, gjøres det ved at resultatene fra ferdslsåreplanen innarbeides i kommunens ordinære planverk (for eksempel kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse og kommuneplanens arealplan).

Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse

Kommunedelplanen er kommunens viktigste verktøy i arbeidet med organisert idrett, egenorganisert aktivitet og friluftsliv. Vi ber kommunen om å legge et forsterket fokus på egenorganisert aktivitet, friluftsliv, skolegårder og nærmiljø som føring for planen.

Kommunedelplanen danner grunnlaget for å kunne søke spillemidler. Kommunene har tradisjonelt vektlagt behovene til organisert idrett i denne planen. **Med et forsterket fokus på folkehelse, ber friluftsrådet kommunene legge sterkere vekt på egenorganisert aktivitet og friluftsliv.** Størst effekt har tiltak på allment tilgjengelige areal i nærmiljøet. I så måte peker skolegårdene, turveiene og stiene seg ut som særlig viktige områder å fokusere i dette planarbeidet. Dette er også i tråd med fylkeskommunens krav om at kommunene nå skal lage to uavhengige prioriterte lister i planen, en for egenorganisert aktivitet og en for organisert idrett (jf samarbeidsavtalene om folkehelsearbeidet).

Oppvekstplan

Oppvekstplanen legger føringen for barns og ungdoms oppvekst i kommunen og dermed også rammene for den viktigste ressursen et samfunn rår over på sikt. Det å bidra til en robust, frisk og kompetent oppvoksende generasjon med et trygt rotfeste, er overordna viktig. Friluftsrådet ber derfor om at kommunen:

Legger inn Helsefremmende skole og barnehage som førende og forpliktende for/i Oppvekstplanen

Alle kommunestyrene i Salten har gjort vedtak om at deres skoler og barnehager skal være helsefremmende. Gjennom et prosjektsamarbeid med Salten friluftsråd er dette målet på god vei til å nås. Det er bra. Vi ser like fullt at det er viktig at dette arbeidet blir forpliktende gjennom planforankring i planverket for oppvekstsektoren i de enkelte kommunene. Dette for å sikre at det helsefremmende arbeidet blir en naturlig og forpliktet del av skole- og barnehagehverdagen over tid og ikke bare et løft, som sakte glemmes.

Legger inn lokal identitet som en viktig premiss for/i Oppvekstplanen

Salten friluftsråd vil oppfordre kommunene til å sette konkrete, lokale kompetansemål på ferdigheter eller kunnskap som er viktige for elevenes lokale identitet, kunnskap og kjennskap om og til nærmiljøet sitt. Dette kan knytte seg både til ferdigheter i friluftsliv (for eksempel lokale høstingstradisjoner, ferdslsformer eller bålbrekking), lokale kulturminner (kunnskap om sagn, steder og gjenstander), naturelementer/fenomener og immateriell kulturarv (for eksempel det å kunne sette opp et håndsnøre, fiske og lage fiskekaker). Vi mener at dette er viktige bidrag for å bære lokal kunnskap/tradisjon videre, til et trygt rotfeste og mer robust ungdom.

Planer og involvering av Salten friluftsråd i kommunenes planarbeid

Salten friluftsråd har begrenset kapasitet på oppfølging av planer og må derfor avgrense behandlingen til de som er viktigst for vårt ansvarsområde. Friluftsrådet er også et fagorgan som opptre på vegne av kommunene. Vi ønsker derfor å bli involvert tidlig i planprosessene. Med bakgrunn i det ønsker vi som hovedregel å få tilsendt meldinger om planoppstart og gi våre innspill da og bare unntaksvis opptre som en høringspart i den ordinære høringen før vedtak.

Følgende planer ønsker vi å få tilsendt fra medlemskommunene for behandling:

- Planstrategien
- Kommuneplanen (samfunnsdel og arealdel)
- Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse *eller tilsvarende*
- Oppvekstplan *eller tilsvarende*

Ønsker medlemskommunene innspill til planer utenom dette, kan dere selvsagt be spesielt om det.

Med hilsen

Bjørn Godal
Faglig leder

ORDFØRERKJEDE

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk Arkiv: 005
 Arkivsaksnr.: 20/111

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
4/20	Formannskapet	03.02.2020
8/20	Beiarn Kommunestyre	17.02.2020

Formannskapetets behandling:**Innstilling til kommunestyret:**

Til å godkjenne design og utforming utpekes en komité med følgende medlemmer: Monika Sande, Håkon Sæther og Torbjørn Grimstad. Som faglig veileder velges designer Malin Steffen Berg. Hun blir også prosessansvarlig.

Kommunens kostnader dekkes over driftsbudsjettet for 2020.

Enst vedtatt.

Saksordfører: Rune Jørgensen

Rådmannens innstilling:

Til å godkjenne design og utforming utpekes en komité med følgende medlemmer: Monika Sande, Håkon Sæther og Torbjørn Grimstad. Som faglig veileder velges designer Malin Steffen Berg. Hun blir også prosessansvarlig.

Det tillates at kommunen mottar gaver til finansieringen av kjedet fra lokalt og regionalt næringsliv.

Kommunens kostnader dekkes over driftsbudsjettet for 2020.

Saksutredning:

Beiarn kommune har ikke ordførerkjede, slik de aller fleste kommuner i landet har.

Flere ganger har det vært uformelle samtaler på kommunehuset om dette med ordførerkjede, men administrasjonen har oppfattet at det ikke har vært noe politisk ønske om å gå til anskaffelse av slikt symbol på egen selvstendige identitet.

Administrasjonen har frem til nå ikke fremmet sak for å få en bred diskusjon om dette, men oppfatter fra sittende ordfører at det nå er ønskelig med en lokalpolitisk debatt og avklaring om saken.

Vurdering:

Et ordførerkjede oppfattes som et symboltunget smykke som vil kunne bæres med vedighet ved store anledninger. Slikt kjede skal gjerne si noe om egen identitet og være med å vise kommunens egenart og stolthet.

Etter at lokaldemokratiets makt ble stadfestet ved rulleringen av kommuneloven, oppfatter rådmannen at kommunen mangler et symbol som nettopp ordfører med stolthet kan bære på vegne av sine innbyggere til de rette anledningene.

Debatten om kommunestruktur og regionstruktur har Beiarn kommunestyre vært tydelige på. Vi skal være egen kommune. I alle fall så langt kommunestyret ser og har oversikt over. Prosessen med å gå til anskaffelse av eget ordførerkjede kan brukes også for å markere dette synet.

Vi er kjent med at regionalt næringsliv har engasjert seg og vært med å sponse slike kjeder. En eventuell finansiell deltakelse fra næringslivet bør avklares tidlig i prosessen.

Kommunen har lokal kompetanse på design i Malin Steffen Berg. Det innstilles på at hun kan benyttes som prosessansvarlig for anskaffelsen og gi et lite politisk utvalg gode råd i forhold til utforming, materialvalg mv. Å faktisk bestemme og bestille kjedet mener rådmannen at nåværende ledere av de politiske partiene kan gjøre.

Vedlegg:

PLAN FOR PERSONELL SOM HAR DELTATT I INTERNASJONALE TJENESTER

Saksbehandler: Janne Berntsen
 Arkivsaksnr.: 20/139

Arkiv: X10

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
3/20	Driftsutvalget	06.02.2020
9/20	Beiarn Kommunestyre	17.02.2020

Driftsutvalgets behandling:
Innstilling til kommunestyret:

Framlagte Veteranplan – Plan for personell som har deltatt i internasjonale tjenester godkjennes.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Marit Moldjord

Rådmannens innstilling:

Framlagte Veteranplan – Plan for personell som har deltatt i internasjonale tjenester godkjennes.

Saksutredning:

Beiarn kommune har, sammen med kommunene i Indre Salten (Sørfold, Fauske og Saltdal), arbeidet fram et forslag til en Veteranplan gjeldende for alle kommunene. I 2016 mottok ordfører Rune Berg en epost fra Oberst Ebbe Deraas på vegne av Forsvarets veteraner, med anmodning om samarbeid rundt veteranplaner. Saltdal og Fauske startet forberedelsene i 2018. I møte mellom kommunene i Indre Salten og Forsvarets veterantjeneste i 2019, ble det på rådmannsnivå besluttet å utarbeide en felles veteranplan. Planen er skrevet av Folkehelsekoordinator i Fauske. Den er skrevet med et utgangspunkt i ansvarsoppgaver slik det er skrevet i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Denne legges nå fram til behandling.

Bakgrunn:

Regjeringen har iverksatt en plan for å bedre veteranenes posisjon. Den har resultert i St. meld. Nr. 34 «Fra vernepliktig til veteran» (2008-2009). Stortingsmeldingen skulle bidra til å skape en større forståelse i samfunnet for veteranenes oppdrag, situasjon og behov. Handlingsplanen «I tjeneste for Norge» (2011-2013) og Regjeringens oppfølgingsplan av 2014, konkretiserte og videreførte dette arbeidet. Handlingsplanen la føringer for å styrke samfunnets anerkjennelse og ivaretagelse av personellet, mens oppfølgingsplanen oppfordret kommunene til å ta et større samfunnsansvar ved å utarbeide kommunale veteranplaner. Det vises til tiltak 14 i Oppfølgingsplanen: «Det bør legges til rette for bedre samhandling og utvikling av lokale tiltak for oppfølging og ivaretagelse av personell som har vært i internasjonal tjeneste».

Vedlegg:

Plan for personell som har deltatt i internasjonale tjenester.

Vedlegg
19/44-6
x10

PLAN FOR PERSONELL SOM HAR DELTATT I INTERNASJONALE TJENESTER

«I tjeneste for Norge – med bosted i Indre Salten»

Gjelder
følgende
kommuner:
Beiarn, Fauske,
Saltdal, Sørfold

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
1.1 Bakgrunn	2
1.2 Fakta og nøkkeltall	2
1.3 Organisering av arbeidet – arbeidsprosessen	3
1.4 Planens form og innhold	4
1.5 Rullering av planen	4
2. Formål	6
2.1 Kommunens ansvar	6
2.2 Mål for kommunal innsats.....	7
2.2 Målgruppe (begrepsavklaring)	8
3. Oppfølging av veteraner og deres familie.....	10
3.1 Anerkjennelse	10
3.2 Ivaretagelse	10
3.3 Oppfølging.....	10
3.4 Forsvarets arbeid med veteraner	11
3.5 Tjenestetilbud i Fauske, Saltdal, Sørfold og Beiarn kommune	12
3.5.1 Kommunehelsetjeneste - tjenestetilbud	12
3.5.2 Forebyggende helsetjenester	12
3.5.3 Familievernet.....	12
3.5.4 Rus- og psykisk helsetjeneste	13
3.5.5 Arbeids- og velferdsetaten (NAV).....	13
3.5.6 NVIO – Salten (Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner)	13
4. Informasjon og kontakter for veteraner og pårørende.....	14
4.1 Link til lokale støttetjenester:.....	15
DEL 2.....	16
5. Tiltaksdel	16
5.1 Kommunal tiltaksdel	16
5.2 Kommunal brosjyre.....	16
5.3 Eksempel på tiltak.....	17
6. Vedlegg	19
6.1 Vedlegg 1: Kommunal tiltaksdel.....	19
6.2 Vedlegg 2: Brosjyre-mal.....	19

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Siden 1947 har 100.000 nordmenn tjenestegjort i internasjonale operasjoner. Dette omfatter 100 operasjoner på fire kontinenter. Siden oppstarten av FN-operasjonen i Libanon i 1978 har mer enn 40000 kvinner og menn bidratt til fredens tjeneste for Norge og det internasjonale samfunnet.

Regjeringen iverksatte et arbeid for å bedre veteranenes posisjon som resulterte i St.meld. nr.34 «Fra vernepliktig til veteran» (2008-2009). Denne stortingsmeldingen skulle bidra til å skape større forståelse i samfunnet for veteranenes oppdrag, situasjon og behov. Regjeringens handlingsplan «I tjeneste for Norge» (2011-2013) og Regjeringens oppfølgingsplan av 2014 konkretiserte og videreførte dette arbeidet. Handlingsplanen la derfor føringer for å styrke samfunnets anerkjennelse og ivaretagelse av personellet, mens oppfølgingsplanen bl.a. oppfordret kommunene til å ta et større samfunnsansvar ved å utarbeide kommunale veteranplaner.

1.2 Fakta og nøkkeltall

På grunn av personvernreglene blir ikke navn på veteraner offentliggjort. Dette betyr at kommunene ikke har full oversikt over hvor mange veteraner som er bosatt i Indre Salten, eller hvem dette er. Forsvaret opplyser imidlertid at det i Indre Salten er oppført et visst antall veteraner som har tjenestegjort fra 1978 og frem til i dag. Veteraner fra operasjoner før 1978, som for eksempel Tysklandsbrigaden, legges til dette antallet.

	<i>Fauske</i>	<i>Saltdal</i>	<i>Sørfold</i>	<i>Beiarn</i>	<i>Totalt i Nordland</i>
<i>Antall innbyggere¹</i>	9720	4642	1934	1036	243385
<i>Antall veteraner²</i>	107	41	Færre enn 20	Færre enn 10	2418

Tallene er basert på militære veteraner som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner fra og med 1978 og frem til i dag.

¹ Kilde: SSB oktober 2019

² Kilde: <https://forsvaret.no/tjeneste/ForsvaretDocuments/veteraner-kommuner.pdf>

1.3 Organisering av arbeidet – arbeidsprosessen

Prosessen frem mot en lokal plan for personell som har deltatt i internasjonale operasjoner/tjenester har vært som følger;

Saltdal: I november 2016 mottok ordfører Rune Berg en mail fra Oberst Ebbe Deraas på vegne av Forsvarets veteraner med anmodning om samarbeid rundt veteranplaner. I 2018 ble arbeidet med en veteranplan for Saltdal kommune forberedt og igangsatt av veteran Hans Petersen.

Fauske: Det ble høsten 2018 vedtatt at det skal utarbeides forslag til veteranplan for Fauske (kommunestyresak 116/18).

I møte mellom kommunene i Indre Salten og forsvarers veteranjeneste den 22. januar 2019, ble det på rådmannsnivå besluttet å lage en felles veteranplan for Beiarn kommune, Sørfold kommune, Saltdal kommune og Fauske kommune.

Arbeidet med felles veteranplan har vært ledet av Rådmannen i Fauske. Arbeidsgruppen har bestått av følgende deltakere:

1 representant fra hver kommune (valgt ut av rådmannen i kommunen)

- Fra Saltdal kommune: Ronny Seljeseth, Rådmann
- Fra Beiarn kommune: Janne Berntsen, Fagleder kultur
- Fra Sørfold kommune: Bjarte Lindelid Andreassen, Ingeniør Geodata
- Fra Fauske kommune: Lena Holmstrøm, Folkehelserådgiver (arbeidsgruppeleder)

1 representant fra Norges Veteranforening for Internasjonale Operasjoner (NVIO), avdeling Salten: Hilde Nystad

1 veteran/brukerrepresentant: Hans Petersen

1 representant fra NAV: Rune Schjeldrupsen

Arbeidsgruppens mandat har vært å lage forslag til en plan for de fire aktuelle kommunene som gjelder ivaretagelse av personell som har vært i internasjonal tjeneste for Norge – med bosted i Indre Salten.

Prosessen har bestått av arbeid i de aktuelle enhetene, arbeid innad i arbeidsgruppen, innspill fra eksterne aktører, og arbeid og diskusjon der både den kommunale gruppen og eksterne aktørene har deltatt. Politiet har fått tilbud om å være med i prosessen, men har i den aktuelle perioden ikke hatt ressurser å avse til dette arbeidet.

1.4 Planens form og innhold

Planen er delt inn i to hoveddeler:

- Del 1: hoveddel (generell del, kunnskapsgrunnlag)
- Del 2: tiltaksdel (kommunalt tiltaksdel)

Del 1 er felles for alle fire kommuner (Fauske, Saltdal, Sørfold og Beiarn), og er å anse som kunnskapsgrunnlag for Del 2. Del 2 vil beskrive faktiske tiltak og ansvarsfordeling i den enkelte kommune, og vil variere fra kommune til kommune. Se punkt 5.1

1.5 Rullering av planen

Plan for personell som har deltatt i internasjonale tjenester, veteranplanen, gjelder for perioden 2020 – 2025. Del 2, tiltaksdelen, rulleres hvert år i forbindelse med budsjettbehandlingen, og planen som helhet rulleres ved behov.

Tiltak 14 i Regjeringens oppfølgingsplan:

Det bør legges til rette for bedre samhandling og utvikling av lokale tiltak for oppfølging og ivaretagelse av personell som har vært i internasjonal tjeneste.

2. Formål

Veteraner som har deltatt i operasjoner på vegne av den norske stat har ikke formelle rettigheter som gir prioritet i det sivile helse- og velferdstilbudet. Samtidig har kommunene en sentral rolle i å sørge for at innbyggerne har det bra. Et viktig ledd i anerkjennelse av veteraners innsats, er å gjøre kommunale tjenester tilgjengelige og samordnet.

Plan for personell som har deltatt i internasjonale tjenester. I tjeneste for Norge – med bosted i Indre Salten, for enkelt hets skyld referert til som veteranplanen/planen, bygger på Regjeringens oppfølgingsplan, og fokuserer tiltakene sine på temaene anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging.

Veteranplanen skal bidra til at kommunene (Fauske, Saltdal, Sørfold og Beiarn) enklere utfyller sin rolle som primær tjenesteleverandør for veteraners behov i lokalmiljøet både før, under og etter internasjonal tjeneste for Norge. Den skal bidra til økt samhandling i den enkelte kommune, slik at veteraner og deres familier i størst mulig grad blir møtt med forståelse og med gjennomgående kompetanse. Planen skal fungere som et informasjonsdokument både for veteraner, kommunen, og for det øvrige lokalsamfunnet.

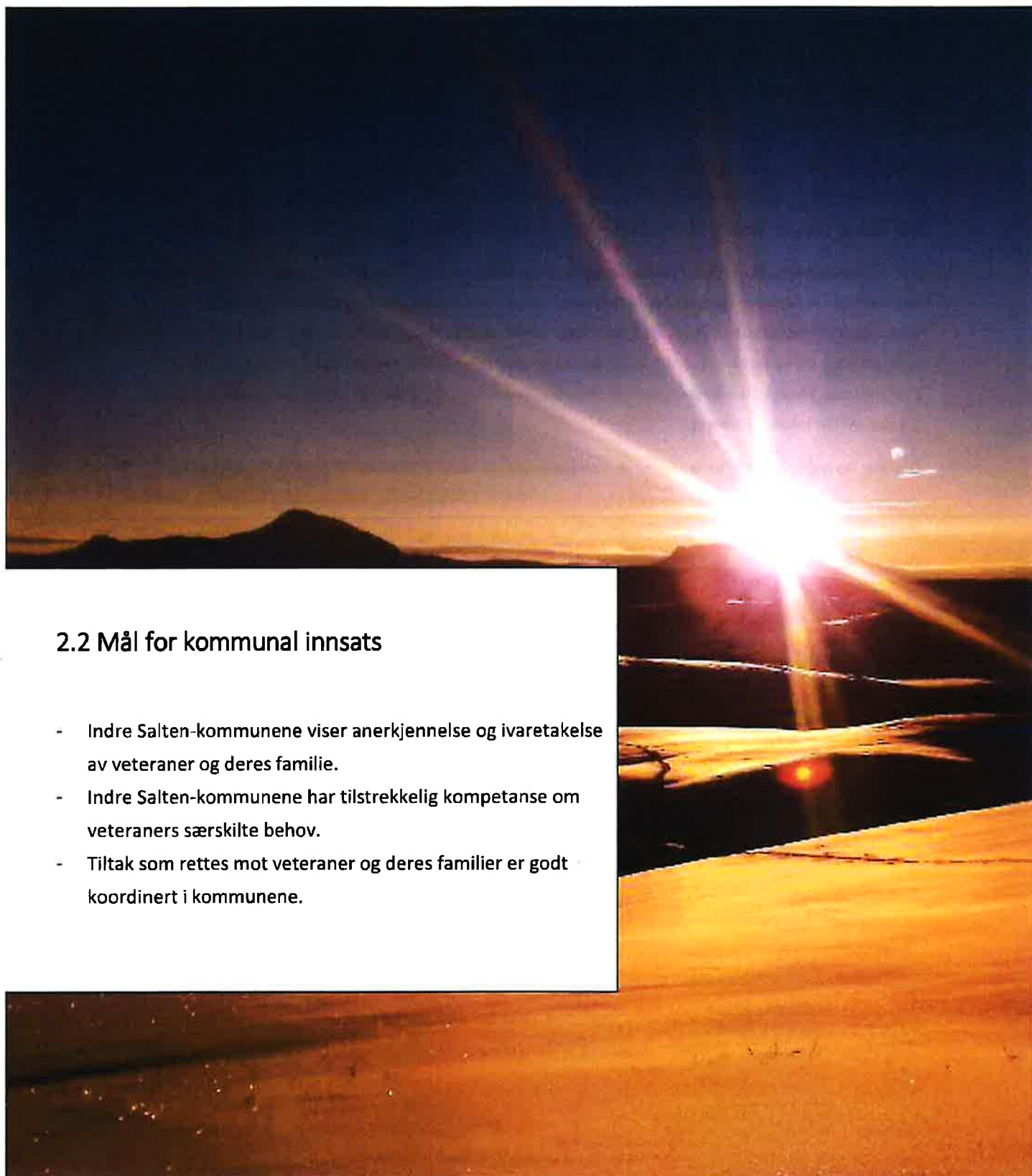
Planens hoveddel (Del 1) er felles for de fire kommunene, mens tiltaksdelen (Del 2) vil variere fra kommunen til kommune. Tiltaksdelen viser hvem som har ansvaret for de ulike tiltakene, tidspunkt for gjennomføring (og evt. kostnad). Planarbeidet gir føringer for flere enheter og tjenester i kommunene. Ansvar for evaluering og revidering er lagt til den enkelte kommunes Rådmann.

2.1 Kommunens ansvar

Kommunen har et ansvar for å yte nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester til alle som befinner seg i kommunen, jfr. Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester (helse- og omsorgstjenesteloven). Ansvaret omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne.

Et kommunalt tjenestetilbud skal være uavhengig av alder og diagnose. I tilfeller der problemstillinger er overskrider primærhelsetjenestens rammer, skal det henvises til spesialisthelsetjenesten. I tilfeller der rusproblemer og psykiske plager forventes å bli milde og kortvarige, har primærhelsetjenesten et særlig ansvar. Videre har kommunen et ansvar for å drive folkehelsearbeid gjennom forebygging, men også behandling og tilrettelegging for mestring av sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne.

Lov om barnevernstjenester er også særlig relevant for forvaltning av psykisk helse hos barn og unge i kommunen. Formålet med denne loven er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Den skal også bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

2.2 Mål for kommunal innsats

- Indre Salten-kommunene viser anerkjennelse og ivaretagelse av veteraner og deres familie.
- Indre Salten-kommunene har tilstrekkelig kompetanse om veteraners særskilte behov.
- Tiltak som rettes mot veteraner og deres familier er godt koordinert i kommunene.

2.2 Målgruppe (begrepsavklaring)

Den nasjonale handlingsplanen og oppfølgingsplanen har som målgruppe «alle norske statsborgere som har deltatt eller deltar i fredsbevarende, fredsopprettende eller statsbyggende innsats i andre land, fra utenriks-, justis- og forsvarssektoren». Dette er uavhengig av nåværende ansettelsesforhold eller status. Indre Salten-kommunenes veteranplan vil omhandle samme målgruppe. I planteksten vil denne gruppen benevnes som **veteraner**.

Den nærmeste familie er etter straffeprosessloven § 122:

- ektefelle, nåværende eller fraskilt
- annen person som du lever eller har levd sammen med i et ekteskapslignende forhold
- slektninger i oppad- og nedadstigende linje (foreldre, besteforeldre, barn, barnebarn, osv.)
- søsken ved blod eller adopsjon
- svigerfamilie så nær ektefellen som ovenstående liste er for deg

Etter Forsvarets familiedirektiv:

Familien er den ansatte med ektefelle/samboer/partner og eventuelle barn samt foreldre, søsken og besteforeldre. (Telemark bataljon - TMBNs definisjon rommer de fleste som den ansatte selv vil at skal omfavnes, dvs. også svigerfamilie.)

Foto forrige side: Beiarn kommune

Foto neste side: Fauske kommune

«Det endte godt for meg, men vi ble som familie sterkt preget. Jo mer vi tenkte på det, desto viktigere ble det å fortelle om det som hadde skjedd»

Salten-veteran, 51 år

3. Oppfølging av veteraner og deres familie

3.1 Anerkjennelse

Nordmenn har ofte tjenestegjort i krevende og farlige situasjoner. De skal ha anerkjennelse for den innsatsen de har utført. Med anerkjennelse menes for eksempel positiv omtale, seremonier og arrangementer hvor veteraner inviteres til å delta. Å få anerkjennelse kan være et viktig bidrag for bearbeiding av krigsopplevelser.

Utarbeiding av en kommunal tiltaksdel (Del 2) vil bidra til å synliggjøre kommunens ansvar for veteranene og vil være en viktig anerkjennelse i seg selv.

3.2 Ivaretagelse

Tjenestegjøring i internasjonale operasjoner kan føre til både fysiske og psykiske skader. I ytterste konsekvens kan tjenesten føre til tap av liv. Som samfunn har vi et klart ansvar for å ivareta skadet personell, uavhengig av hvilken skade og når den kommer til uttrykk. Dette ansvaret involverer flere aktører og tjenester. Både den skadde og deres pårørende skal få den oppfølging de trenger.³

3.3 Oppfølging

Kommunens innbyggere som har vært ute i internasjonal tjeneste for Norge, skal ivaretas av kommunes allerede etablerte tjenester. Tjenestene må sørge for at tilbudene tilpasses veteranene og/eller familiemedlemmers behov. Dette gjelder blant annet helse- og velferdstjenester, barnehage og skoler, barne- og familieenheten, fastlegene, NAV og andre. Det er imidlertid avgjørende at veteranene selv oppgir sin status som veteran for at kommunen skal kunne imøtekomme de behov som utenlandstjenesten evt. har medført.

Veteranene kommer hjem med kompetanse som er svært viktig, også for det norske arbeidslivet. Denne kompetansen må vi i enda større grad ta i bruk, blant annet ved å legge til rette for at veteraner kan bidra positivt i kommunen.

³ Forsvarsdepartementet, 05/2011

3.4 Forsvarets arbeid med veteraner

"Forsvaret har en rekke tilbud til veteraner og deres familier både før, under og etter tjeneste i internasjonale operasjoner. Forsvaret har et oppfølgingsansvar i ett år etter hjemkomst. Noen tilbud og kontaktpunkter kan benyttes hele livet".

Kilde: www.forsvaret.no/tjeneste

Både før, under og etter internasjonale operasjoner tilbyr forsvarer soldater og deres familier ulike tilbud og kontaktpunkter. Her nevnes:

- Forsvarets fellessamling for soldater og deres familier
- Forsvarets 24-timers kontakttelefon for pårørende
- Familiesamlinger
- Forsvarets veteransenter
- Gjensynstreff
- Forsvarets Åpen dør (råd og veiledning)
- Diverse nettsider både for veteraner, barn, unge og familie

For mer informasjon, følg link: <https://forsvaret.no/tjeneste/veteraner/lenker/veteranplan>

Foto: Sørfold kommune

3.5 Tjenestetilbud i Fauske, Saltdal, Sørfold og Beiarn kommune

Alle kommunale støttetjenester har ansvar for å bidra til at innbyggere blir godt ivaretatt. Det skal i hele Indre Salten legges til rette for trivsel gjennom blant annet gjennom område- og miljøplanlegging, gode kultur- og fritidstilbud, forsvarlige helsetjenester, samt gode barnehager og skoler. Etter tjeneste i Forsvaret er det de sivile etatene som er veteranenes kontaktpunkt i helsespørsmål, arbeidssaker, erstatningsspørsmål med mer. På lik linje med øvrige innbyggere vil veteraner og deres familier kunne få støtte og hjelp fra ulike kommunale, interkommunale og regionale tjenester.

3.5.1 Kommunehelsetjeneste - tjenestetilbud

Fastlegene er vanligvis den første veteranene møter i kommunehelsetjenesten og som ved behov henviser til spesialisthelsetjenesten eller andre. Fastlegens ansvarsområde er å forebygge, diagnostisere og behandle somatiske og psykiske lidelser.

Kommunene skal kartlegge og vurdere veteranens/familiens samlede behov. Med bakgrunn i denne kartleggingen vil kommunen sørge for å samordne og koordinere innsatsen slik at tjenestene oppleves som helhetlig. Hvilken instans som utfører denne oppgaven vil variere fra kommune til kommune. Det kan eksempelvis være kommunens koordinerende enhet, tildelingskontor eller tilsvarende. Personer med behov for langvarige og koordinerte helse- og/eller sosialtjenester har rett til å få utarbeidet individuell plan. Dette kan gjelde noen veteraner.

Ut over dette vil de ulike kommunale tjenestene bidra med eksisterende tiltak, alt etter hvilke behov som fremkommer.

3.5.2 Forebyggende helsetjenester

Personell som skal i, er i, eller har vært i utenlandsoppdrag kan møte ulike familiemessige utfordringer. Partner og eventuelle barn kan ha behov for støtte og hjelp for å håndtere livssituasjonen de befinner seg i, eller har vært i. For å ivareta familien best mulig, er det viktig at kommunens tilbud er godt kjent og lett tilgjengelig både for kommunens ansatte og samarbeidsparter, veteraner, partnere og barn.

Fauske, Saltdal, Sørfold og Beiarn er noe ulikt organisert, og har ulike prosedyrer knyttet til de forskjellige tjenestene. Uavhengig av kommune og kommuneorganisering så gjelder Lov om helsepersonell som ivaretar barn som pårørende gjennom § 10 a:

Helsepersonell skal bidra til å ivareta det behovet for informasjon og nødvendig oppfølging som mindreårige barn kan ha som følge av at barnets forelder eller søsken er pasient med psykisk sykdom, rusmiddelavhengighet eller alvorlig somatisk sykdom eller skade.

Pr nå organiserer to av de fire Indre Salten-kommunene arbeidet knyttet til barn som pårørende gjennom funksjonen **Barneansvarlig**. Det er ledende helsesykepleier i kommunen som fyller denne rollen og som kan kontaktes ved behov.

3.5.3 Familievernet

I tillegg til kommunens forebyggende helsetjenester, har veteraner og deres familier mulighet til å kontakte fylkets familievernkontor. Familievernet er en statlig finansiert lavterskeltjeneste med

familierelaterte problemer som sitt fagfelt. Kontorene er tverrfaglig bemannet på spesialistnivå. På lik linje med tjenester fra helsestasjon, familiesenter og lignende, er dette et gratis allment lavterskeltilbud. Det er ikke nødvendig med henvisning fra lege.

3.5.4 Rus- og psykisk helsetjeneste

Rus- og psykisk helsetjeneste har som oppgave å gi bistand/hjelp til mennesker med psykiske lidelser og problemer, mennesker i krise og andre som befinner seg i en vanskelig livssituasjon. Tjenesten har et helhetlig menneskesyn der en også skal ha fokus på dem som står rundt mennesker med psykiske lidelser.

Tjenesten tilbyr oppfølging, veiledning, og helsehjelp til kommunens veteraner som lider under ulike livsutfordringer, psykiske helseplager og eventuelle rusproblemer. Disse helsetjenesten kan gis alene eller i samarbeid med andre helsetilbud.

3.5.5 Arbeids- og velferdsetaten (NAV)

NAV er førstelinjen hvis en veteran trenger hjelp fra det offentlige. Som øvrige innbyggere, forholder veteranene seg til sitt lokale NAV-kontor. Det er avgjørende at veteranene selv oppgir sin status som veteran for at NAV skal kunne imøtekomme de behov som utenlandstjenesten evt. har medført. Dette for å skaffe oversikt over hvem flere som kan bistå veteranen i forhold til evt. utfordringer, og for å kunne identifisere og forstå årsakssammenheng.

NAV har også et eget kompetansemiljø for veteransaker, plassert i NAV Elverum. Veteraner over hele landet kan ta direkte kontakt med kompetansemiljøet hos NAV Elverum på telefon 62 02 35 18 eller 62 02 31 07

3.5.6 NVIO – Salten (Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner)

NVIO er Norges største interesseorganisasjon for personell som har deltatt i internasjonale operasjoner – og deres pårørende. NVIO består av ca. 7500 medlemmer og har 59 lokalforeninger over hele Norge. NVIO avd. Salten er en partipolitisk nøytral lokalforening innen Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner med formål å:

1. Samle personell som har tjenestegjort/deltar i internasjonale operasjoner
2. Gi medlemmene muligheten til å holde kontakten med kolleger og miljø fra internasjonale operasjoner
3. Arbeide lokalt for at personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner blir ivaretatt av samfunnet etter endt tjeneste.
4. Gi hjelp til veteraner som etter avsluttet tjeneste har behov for dette, gjennom kameratstøttee arbeid og andre tiltak
5. Fremme lokal forståelse for – å informere om FN og internasjonale operasjoner, samt stille erfaring til disposisjon og delta i den offentlige debatt.
6. Samarbeide med andre organisasjoner

NVIO avd. Salten har medlemsmøte hver første tirsdag i måneden gjennom hele året.

4. Informasjon og kontakter for veteraner og pårørende

Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, RVTS Nord - rvtsnord.no
- Tlf. 77 75 43 80

SIOPS - Skadde i internasjonale operasjoner Bistår i oppfølging og veiledning i møtet med det offentlige, juridisk hjelp og eksperthjelp innen økonomiske spørsmål. www.siops.no - Tlf. 22 69 56 50

NVIO -Norges Veteranforbund for internasjonale operasjoner, www.nvio.no

Kameratstøtte.no - En nettbasert veiledningstjeneste for veteraner og familien. Drives i samarbeid med NVIO og Mental Helse.

Kameratstøttetelefonen 800 48 500 - En landsdekkende, døgnbemannet hjelpetelefon hvor du får snakke med en som har tjenestegjort utenlands. Du kan være anonym.

Hjelpetelefon (Bodø) - Tlf. 900 17 122 for veteran og familie.

Kompetansemiljøet for veteransaker ved NAV Elverum Kontoret er landsdekkende, har spesialkompetanse på veteransaker og gir bistand i enkeltsaker. Kontakt:

- Gunn Strand, gunn.strand@nav.no - 907 03 355
- Guri Hammervold Johansen, guri.hammervold.johansen@nav.no - 997 22 324
- Karen Helene Simengård, karen.helene.simengard@nav.no - 404 92 115

Frivillig veterankontakt, Indre Salten: Hans Petersen, mob. 907 14 000

Veterankontakt NVIO avd. Salten, Leder Hilde Nystad, mob. 926 31 060

Forsvaret: Forsvaret tilbyr ulike typer støtte til soldater, veteraner og deres nærmeste. Tilbudene er vist på forsvarnets nettsider: www.forsvaret.no/veteraner/

Eksempel på tilbud:

- Forsvarets grønne linje, et samarbeid mellom Forsvaret og Kirkens SOS. Telefon: 800 30 445
- Forsvarets "åpne dør" for veteranhenvendelser Telefon: 800 85 000 (hverdager mellom 8 - 15)
- Kontoret for psykiatri og stressmestring og Nasjonal militærmedisinske poliklinikk. Tlf. 23 09 79 30
- Forsvarets veteransenter Bæreiavegen 588, 2208 Kongsvinger Tlf. 62 82 01 00
veteransenteret@mil.no
- Forsvarets veteransenter på Bæreia forsvaret.no/veteransentere

Link til regjeringens handlingsplan for ivaretagelse av personell før, under og etter utenlandstjeneste: I tjeneste for Norge:

https://www.regjeringen.no/contentassets/2dd67c61a57b441ca69a91a7eb036913/veteraner_handlingsplan_nettside.pdf

4.1 Link til lokale støttetjenester:

- Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk, Indre Salten (BUP-IS),
<https://nordlandssykehuset.no/avdelinger/psykisk-helse-og-rusklinikk/barne-og-ungdomspsykiatrisk-avdeling/bup-indre-salten>
- Voksen psykiatrisk poliklinikk, Indre Salten (VOP)
<https://nordlandssykehuset.no/avdelinger/psykisk-helse-og-rusklinikk/salten-distriktspsykiatriske-senter-bodo/voksenpsykiatrisk-poliklinikk-indre-salten?sted=Sj%C3%B8gata+49,+Fauske>
- Familiens hus, Fauske: Barneansvarlig (ledende helsesykepleier), psykiatrisk sykepleier, familieveileder m.fl. <https://www.fauske.kommune.no/fauske-familiesenter.373557.no.html>
- Fastlege www.helsenorge.no/kontakt-fastlegen
- Familievernkontoret www.bufdir.no/Familie/Kontor/bodo
- Koordinerende enhet, Fauske -Tildelingskontoret www.fauske.kommune.no/tidelingskontoret
- Kirkens Bymisjon www.kirkensbymisjon.no/byer-og-steder/bodo
- Alternativ til vold www.atv-stiftelsen.no/avdeling/bodo
- NAV www.nav.no/no/Person
- NVIO www.nvio.no

DEL 2 (Kommunal tiltaksdel)

5. Tiltaksdel

Planens tiltaksdel skal bidra til å sikre kommunenes innsats når det kommer til anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging av veteraner og deres familier. Tiltaksdelen skal ha sitt utspring i planens Del 1, men vil utover det variere fra kommune til kommune. Tiltaksdelen vil berøre flere kommunale enheter og tjenester, og tiltak forventes inngå i flere virksomhetsplaner/årshjul.

Rådmann i hver enkelt kommune ser til at det utarbeides en tverrsektoriell tiltaksdel (Del 2). Denne evalueres og justeres årlig.

5.1 Kommunal tiltaksdel

Se vedlegg, eller se den enkelte kommunes hjemmeside.

5.2 Kommunal brosjyre

Se vedlegg, eller se den enkelte kommunes hjemmeside.

Brosjyren har veteraner og pårørende som målgruppe. Brosjyren tar utgangspunkt i kommunens tiltaksdel (Del 2).

5.3 Eksempel på tiltak

Tiltaksområde	Tiltak	Ansvar	Merknad ⁴
Anerkjennelse Ivaretakelse Oppfølging	Etablere årlig treffpunkt mellom kommune og lokallag/ kontaktperson.	Ordfører	
Anerkjennelse	Ivaretakelse av minnesmerker	Kommuneantikvar Enhetsleder kultur	
Anerkjennelse	8.mai arrangement (beskriv) <ul style="list-style-type: none"> - Kunngjøring av arr. - Blomstermarkering - Hedring 	Enhetsleder kultur Servicetorg Ordfører	
Anerkjennelse	Markering av FN-dagen (24.oktober) i form av skolearrangement. Oppvekstområdet inkluderer veteraners kompetanse i forbindelse med markeringen.	Enhetsleder skole Servicetorg Ordfører	
Ivaretakelse	Oppnevning av veterankontakt: Det utnevnes lokal veterankontakt som skal ha oversikt over tilbud i området, samt kunne formidle kontakt med hjelpeapparatet.	NVIO Indre Salten lokallag	
Ivaretakelse Oppfølging	Aktivering av Barneansvarlig: Barn som pårørende skal sikres rett oppfølging.	Kommunalsjef Ledende helsesykepleier	
Ivaretakelse Oppfølging	«Håndbok i militærpsykiatri», utgitt av FSAN skal gjøres tilgjengelig og benyttes av kommunens fastleger	Enhetsleder helse Kommunelege 1	
Tiltaksområde	Tiltak	Ansvar	Merknad

⁴ Eventuelle utgifter bør tas med i årlig budsjettbehandling

Anerkjennelse Ivaretagelse Oppfølging	Deltakelse på Forsvarets veterankonferanse Kommunen sender en til to representanter	Rådmann	
Ivaretagelse Oppfølging	Mestringskurs høst/vår - Kurs i mestring av belastning eller depresjon (KiB, KiD) - Samlivskurs	Rus- og psykisk helsetjeneste Frisklivsenteralen Familiens hus	
Ivaretagelse Oppfølging	Gjøre veteranplanen tilgjengelig for alle via kommunens hjemmeside	Leder planavdeling IT-avdeling Kommunikasjonsansvarlig	

6. Vedlegg

6.1 Vedlegg 1: Kommunal tiltaksdel

6.2 Vedlegg 2: Brosjyre-mal

BEREDSKAPSPLAN FOR PANDEMISK INFLUENSA

Saksbehandler: Lisbeth Movik Arkiv: 144
Arkivsaksnr.: 20/190

Saksnr.: **Utvalg** **Møtedato**
10/20 Beiarn Kommunestyre 17.02.2020

Rådmannens innstilling:

Pandemiplan for Beiarn kommune vedtas slik den foreligger

Bakgrunn:

Beiarn kommunes pandemiplan har behov for revidering. Utbrudd av Koronavirus og erklært global folkehelsekrise viser behov for en oppdatert pandemiplan.

Saksutredning:

Kommunen skal ha beredskap for å kunne håndtere en pandemi. Planen skal forankres i kommunens smittevernplan, og kommunens overordnede kriseplan. Ved en pandemi vil alle deler av samfunnet være berørt, og vil gi økt belastning på alle deler av samfunnet samtidig som det kan bli mangel på personell i kommunen som har ansvar for å gi forsvarlige tjenester. Pandemiplanen må derfor være en integrert del av kommunens beredskapsplaner slik at samfunnsviktige strukturer og tjenester ivaretas på en best mulig måte.

Kommuneoverlegen har ansvar for å utarbeide forslag til kommunal smittevernplan, inkludert pandemiplan. Pandemiplanen legger opp til å benytte eksisterende kriseplaner, varslingssystemer, nettverk og organisasjoner der disse eksisterer og søke dem tilpasset situasjonen ved en influensapandemi.

Vurdering:

Oppdatert pandemiplan er nødvendig for å ha beredskap ved utbrudd av pandemi.

Vedlegg:

Pandemiplan – ettersendes.